URZĄD STATYSTYCZNY
W OPOLU

STATISTICAL OFFICE
IN OPOLE

Statystyka Opola

Statistics of Opole

2016

OPOLE 2016

ZESPÓŁ REDAKCYJNY URZĘDU STATYSTYCZNEGO

EDITORIAL BOARD OF STATISTICAL OFFICE

PRZEWODNICZĄCY

PRESIDENT

Janina Kuźmicka

REDAKTOR GŁÓWNY

EDITOR-IN-CHIEF

Maria Mołodowicz

Opracowanie publikacji

Preparation of the publication

Pracownicy Opolskiego Ośrodka Badań Regionalnych

Team of the Opolski Centre for Regional Surveys

Redakcja techniczna, skład komputerowy i grafika

Technical supervision, type setting and graphic

Jolanta Bardoń

Projekt okładki

Covern design

Jolanta Bardoń

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła

When publishing SO data please indicate source

ISSN 2451-1390

Publikacja dostępna w Internecie www.stat.gov.pl

Publication available on the Internet www.stat.gov.pl

DRUK:
Zakład Wydawnictw Statystycznych
Warszawa
Nakład 15 egz.

PRINTING:
Statistical Publishing Establishment
Warsaw
Edition 15 copies

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Opolu przekazuje Państwu publikację *Statystyka Opola 2016*, prezentującą informacje statystyczne charakteryzujące sytuację demograficzną i społeczno-gospodarczą miasta Opola.

Na wstępie publikacji zamieszczono tablice przeglądowe przedstawiające dane o mieście Opolu w ujęciu retrospekcyjnym oraz na tle województwa opolskiego i wybranych miast w kraju w 2015 r. Szczegółowe dane statystyczne za lata 2005, 2010, 2014 i 2015 zaprezentowano w 13 działach tematycznych poprzedzonych uwagami metodycznymi. Dane zostały opracowane na podstawie wyników badań statystyki publicznej oraz informacji uzyskanych ze źródeł administracyjnych. Publikacja została wzbogacona wykresami, które graficznie ilustrują wybrane zjawiska.

Przekazując Państwu *Statystykę Opola 2016 pragnę po*dziękować wszystkim osobom i instytucjom, które poprzez udostępnienie danych przyczyniły się do wzbogacenia treści publikacji, jak również wyrażam nadzieję, że stanie się ona cennym źródłem informacji.

Opracowanie dostępne jest w formie książkowej oraz na stronie internetowej Urzędu: http://*opole.stat.gov.pl/.*

D y r e k t o r
Urzędu Statystycznego w Opolu

Janina Kuźmicka

Opole, wrzesień 2016 r.

PREFACE

The Statistical Office in Opole is delivering the publication "Statistics of Opole 2016". It presents statistical information characterizing the demographic and socio-economic condition of the city of Opole.

At the outset, the publication contains review tables of data for the city of Opole in terms of retrospective and in comparison with Opolskie voivodship and selected cities in the country in 2015. Detailed statistical data for 2005, 2010, 2014 and 2015 are presented in 13 thematic sections, preceded by methodological notes. The data are based on survey results of official statistics and information obtained from administrative sources. The publication has been enriched with charts that graphically illustrate selected phenomena.

Presenting you with "Statistics of Opole 2016", I would like to thank all persons and institutions that have contributed, by providing data, to enrich the content of the publication, as well as I hope that it will become a valuable source of information.

This work is available in book form and on the Office's website: http://opole.stat.gov.pl/.

D i r e c t o r
of the Statistical Office in Opole

Janina Kuźmicka

Opole, September 2016

SPIS TREŚCI
CONTENTS

		Str. *Page*
Przedmowa	*Preface*	3–4
Spis tablic i wykresów	*List of tables and graphs*	6–11
Objaśnienia znaków umownych. Skróty	*Symbols. Abbreviations*	12
Uwagi ogólne	*General notes*	13–15
TABLICE PRZEGLĄDOWE	***REVIEV TABLES***	
I. Wybrane dane o Opolu	*Selected data on Opole*	16–25
II. Opole na tle województwa opolskiego w 2015 r.	*Opole on the background of the opolskie voivodship in 2015*	26–29
III. Opole na tle wybranych miast w 2015 r.	*Opole comparted to selected cities in 2015*	30–32
DZIAŁY	***CHAPTERS***	
I. Geografia	*Geography*	33
II. Stan i ochrona środowiska	*Environmental protection*	34–42
III. Bezpieczeństwo publiczne	*Public safety*	43–44
IV. Ludność	*Population*	45–61
V. Rynek pracy. Wynagrodzenia	*Labour market. Wages and salaries*	62–76
VI. Infrastruktura komunalna. Mieszkania	*Municipal infrastructure. Dwellings*	77–80
VII. Edukacja	*Education*	81–96
VIII. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	*Health care and social work activities*	97–102
IX. Kultura. Turystyka. Sport	*Culture. Tourism. Sport*	103–108
X. Przemysł i budownictwo	*Industry and construction*	109–110
XI. Finanse przedsiębiorstw	*Finances of enterprises*	111–117
XII. Budżet miasta	*The city budget*	118–121
XIII. Podmioty gospodarki narodowej	*Entities of the national economy*	122–128

SPIS TABLIC I WYKRESÓW
LIST OF TABLES AND GRAPHS

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
DZIAŁ I. **GEOGRAFIA**	*CHAPTER I.* ***GEOGRAPHY***		
Położenie geograficzne Opola	*Geographic location of Opole*	1	33
Układ pionowy powierzchni	*Elevations*	2	33
Dane meteorologiczne	*Meteorological data*	3	33
DZIAŁ II. **STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA**	*CHAPTER II.* ***ENVIRONMENTAL PROTECTION***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	34
Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania	*Geodesic area by directions of land use*	1(4)	38
Pobór i zużycie wody	*Water withdrawal and consumption*	2(5)	39
Pobór i zużycie wody w zakładach przemysłowych	*Water withdrawal and consumption in industrial plants*	3(6)	39
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania	*Industrial and municipal wastewater requiring treatment*	4(7)	39
Ścieki odprowadzone przez zakłady przemysłowe	*Wastewater discharged by industrial plants*	5(8)	40
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza	*Emission and reduction of air pollutants*	6(9)	40
Odpady wytworzone i nagromadzone	*Waste generated and accumulated*	7(10)	40
Odpady komunalne i nieczystości ciekłe	*Municipal waste and liquid waste*	8(11)	41
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według źródeł finansowania (ceny bieżące)	*Outlays on fixed assets in environmental protection and water management by sources of financing (current prices)*	9(12)	41
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według kierunków inwestowania (ceny bieżące)	*Outlays on fixed assets in environmental protection and water management by directions of investing (current prices)*	10(13)	42
DZIAŁ III. **BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE**	*CHAPTER III.* ***PUBLIC SAFETY***		
Uwagi ogólne	General notes	x	43
Przestępstwa stwierdzone przez policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych według rodzajów przestępstw	*Ascertained crimes by the police in completed preparatory proceedings by type of crime*	1(14)	44
Wypadki drogowe	*Road traffic accidents*	2(15)	44
Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej	*Registered activity of the State Fire Service*	3(16)	44
DZIAŁ IV. **LUDNOŚĆ**	*CHAPTER IV.* ***POPULATION***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	45
Ludność według płci	*Population by sex*	1(17)	48
Ludność według płci i grup wieku	*Population by sex and age groups*	2(18)	48
Ludność według ekonomicznych grup wieku	*Population by economic age groups*	3(19)	49

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
Mediana wieku (wiek środkowy) ludności według płci	*Median age of population by sex*	4(20)	49
Ruch naturalny ludności	*Vital statistics*	5(21)	50
Małżeństwa zawarte według wieku nowożeńców	*Marriages contracted by age of newlyweds*	6(22)	50
Małżeństwa zawarte według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców	*Marriages contracted by previous marital status of newlyweds*	7(23)	52
Rozwody i separacje	*Divorces and separations*	8(24)	52
Rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa	*Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce*	9(25)	53
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności	*Female fertility and reproduction rates of population*	10(26)	53
Urodzenia żywe	*Live births*	11(27)	54
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki	*Live births by birth order and age of mother*	12(28)	54
Zgony według płci i wieku zmarłych	*Deaths by sex and age of the deceased*	13(29)	55
Zgony według przyczyn	*Deaths by causes*	14(30)	56
Prognoza ludności	*Population projection*	15(31)	57
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały	*Internal migration of population for permanent residence*	16(32)	58
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i grup wieku	*Internal migration of population for permanent residence by sex and age groups*	17(33)	59
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i stanu cywilnego	*Internal migration of population for permanent residence by sex and marital status*	18(34)	60
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków	*Internal migration of population for permanent residence by directions*	19(35)	61
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według województw	*Internal migration of population for permanent residence by voivodships*	20(36)	61
DZIAŁ V. **RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA**	*CHAPTER V.* ***LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	62
Pracujący według sektorów własności i sekcji	*Employed persons by ownership sectors and sections*	1(37)	68
Przeciętne zatrudnienie według sektorów własności i sekcji	*Average paid employment by ownership sectors and sections*	2(38)	69
Bezrobotni zarejestrowani i oferty pracy	*Registered unemployed persons and job offers*	3(39)	70
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani	*Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls*	4(40)	71
Wybrane kategorie bezrobotnych zarejestrowanych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	*Selected categories of registered unemployed persons with a specific situation on the labour market*	5(41)	72
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy	*Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority*	6(42)	72
Poszkodowani w wypadkach przy pracy	*Persons injured in accidents at work*	7(43)	74

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia ...	*Persons working in hazardous conditions*	8(44)	74
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi i niebezpiecznymi dla zdrowia	*Persons working in hazardous conditions harmful and dangerous to health*	9(45)	75
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według wybranych sekcji	*Average monthly gross wages and salaries by selected sections*	10(46)	76
DZIAŁ VI. **INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA**	*CHAPTER VI.* ***MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	77
Wodociągi i kanalizacja	*Water supply and sewage systems*	1(47)	79
Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych	*Consumers and consumption of electricity in households*	2(48)	79
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych	*Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households*	3(49)	79
Zasoby mieszkaniowe	*Dwelling stocks*	4(50)	80
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje	*Dwellings in dwelling stocks fitted with installations*	5(51)	80
Mieszkania oddane do użytkowania	*Dwellings completed*	6(52)	80
DZIAŁ VII. **EDUKACJA I WYCHOWANIE**	*CHAPTER VII.* ***EDUCATION***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	81
Edukacja według szczebli kształcenia	*Education by level*	1(53)	84
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży	*Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth*	2(54)	85
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	*Primary schools for children and youth*	3(55)	86
Współczynnik skolaryzacji	*Enrolment rate*	4(56)	87
Gimnazja dla dzieci i młodzieży	*Lower secondary schools for children and youth*	5(57)	87
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży	*Basic vocational schools for youth*	6(58)	88
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży według grup kierunków kształcenia ...	*Students and graduates of basic vocational schools for youth by fields of education*	7(59)	88
Licea ogólnokształcące	*General secondary schools*	8(60)	88
Technika	*Technical secondary schools*	9(61)	89
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży według grup kierunków kształcenia	*Students and graduates of technical secondary schools for youth by fields of education*	10(62)	89
Szkoły policealne	*Post-secondary schools*	11(63)	90
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych według grup kierunków kształcenia	*Students and graduates of post-secondary schools by fields of education* ...	12(64)	90
Szkoły wyższe	*Higher Education Institutions*	13(65)	91
Studenci szkół wyższych według systemów studiów, typów szkół i grup kierunków kształcenia	*Students of higher education institutions by study systems, type of schools and fields of education*	14(66)	91

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
Absolwenci szkół wyższych według systemów studiów, typów szkół i grup kierunków kształcenia w roku akademickim 2014/15	*Graduates of higher education institutions by study systems, type of schools and fields of education in the 2014/15 academic year*	15(67)	94
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia	*Students of higher education institutions receiving scholarships*	16(68)	96
Domy i stołówki studenckie	*Student dormitories and canteens*	17(69)	96
Wychowanie przedszkolne	*Pre-primary education*	18(70)	96
DZIAŁ VIII. **OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA**	*CHAPTER VIII.* ***HEALTH CARE AND SOCIAL WORK ACTIVITIES***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	97
Ambulatoryjna opieka zdrowotna	*Out-patient health care*	1(71)	100
Szpitale i apteki	*Hospitals and pharmacies*	2(72)	100
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna	*Emergency medical services and first aid*	3(73)	100
Żłobki	*Nurseries*	4(74)	101
Placówki wsparcia dziennego	*Day-support centres*	5(75)	101
Rodzinna piecza zastępcza	*Family foster care*	6(76)	102
Osoby pełniące funkcję rodzinnej pieczy zastępczej	*Persons performing the function of a family foster care*	7(77)	102
Dzieci według wieku w rodzinnej pieczy zastępczej	*Children by age in a family foster care*	8(78)	102
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej	*Stationary social welfare facilities*	9(79)	102
DZIAŁ IX. **KULTURA. TURYSTYKA. SPORT**	*CHAPTER IX.* ***CULTURE. TOURISM. SPORT***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	103
Placówki biblioteczne	*Public libraries*	1(80)	105
Muzea	*Museums*	2(81)	105
Teatry i instytucje muzyczne	*Theatres and music institutions*	3(82)	105
Galerie sztuki	*Art galleries*	4(83)	106
Kina stałe	*Fixed cinemas*	5(84)	106
Abonenci radiowi i telewizyjni	*Radio and television subscribers*	6(85)	106
Baza noclegowa turystyki	*Tourist accommodation establishments*	7(86)	107
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki	*Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments*	8(87)	107
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki według kraju zamieszkania	*Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments by country of residence*	9(88)	107
Kluby sportowe	*Sports clubs*	10(89)	108
DZIAŁ XI. **PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO**	*CHAPTER XI.* ***INDUSTRY AND CONSTRUCTION***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	109
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące)	*Sold production of industry (current prices)*	1(90)	110
Budynki oddane do użytkowania	*Buildings completed*	2(91)	110

		Tabl. *Table*	Str. *Page*
DZIAŁ XI. **FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW**	*CHAPTER XI.* ***FINANCES OF ENTERPRISES***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	111
Przychody z całokształtu działalności przedsiębiorstw	*Revenues from total activity of enterprises*	1(92)	113
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności przedsiębiorstw	*Costs of obtaining revenues from total activity of enterprises*	2(93)	114
Wyniki finansowe przedsiębiorstw	*Financial results of enterprises*	3(94)	115
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach	*Economic relations in enterprises*	4(95)	116
Aktywa obrotowe oraz zobowiązania przedsiębiorstw	*Current assets and liabilities of enterprises*	5(96)	117
DZIAŁ XII. **BUDŻET MIASTA**	*CHAPTER XII.* ***THE CITY BUDGET***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	118
Dochody budżetu miasta według rodzajów	*Revenue of the city budget by type*	1(97)	119
Dochody budżetu miasta według działów	*Revenue of the city budget by division*	2(98)	120
Wydatki budżetu miasta według rodzajów	*Expenditure of the city budget by type*	3(99)	120
Wydatki budżetu miasta według działów	*Expenditure of the city budget by division*	4(100)	121
DZIAŁ XIII. **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ**	*CHAPTER XIII.* ***ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	122
Podmioty gospodarki narodowej według sektorów własności i form prawnych	*Entities of the national economy by ownership sectors and legal status*	1(101)	123
Podmioty gospodarki narodowej według sekcji	*Entities of the national economy by sections*	2(102)	124
Podmioty gospodarki narodowej według przewidywanej liczby pracujących	*Entities of the national economy by the expected number of employed persons*	3(103)	125
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji	*Commercial companies by legal status and sections*	4(104)	125
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane i wyrejestrowane według sekcji	*Entities of the national economy newly registered and deleted by sections*	5(105)	127
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą według sekcji	*Natural persons conducting economic activity by sections*	6(106)	128

SPIS WYKRESÓW
LIST OF GRAPHS

		Str. *Page*
Ludność według płci i wieku w 2015 r.	*Population by sex and age in 2015*	32
Ruch naturalny ludności	*Vital statistics*	32
Małżeństwa i prawomocnie orzeczone rozwody	*Marriages and divorces vaidly adjudicated* ..	32
Pracujący według sekcji	*Employed persons by sections*	32
Bezrobotni zarejestrowani według płci oraz stopa bezrobocia rejestrowanego	*Registered unemployed persons by sex and registered unemployment rate*	32
Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w mieście Opolu	*Relative deviations of average monthly gross wages and salaries in selected sections from the average wages and salaries in Opole city*	32
Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	*Consumption of water in households per capita*	32
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 zawartych małżeństw	*Dwellings completed per 1000 marriages contracted*	32
Uczniowie w szkołach dla dzieci i młodzieży	*Pupils in schools for children and youth*	32
Przedsiębiorstwa i ich przychody według wskaźnika rentowności obrotu netto w 2015 r.	*Enterprises and their revenues by net turnover profitability rate in 2015*	32
Dochody i wydatki budżetu miasta na 1 mieszkańca	*Revenue and expenditure of the city budget per capita*	32
Podmioty gospodarki narodowej według przewidywanej liczby pracujących i sekcji w 2015 r.	*Entities of the national economy by the expected number of employed persons and sections in 2015*	32

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH
SYMBOLS

Kreska (–)	– zjawisko nie wystąpiło. *magnitude zero.*
Zero: (0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; *magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;*
(0,0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. *magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.*
Kropka (.)	– zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. *data not available or not reliable.*
Znak x	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. *not applicable.*
Znak Δ	– oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji. *categories of applied classification are presented in abbreviated form.*
"W tym" *"Of which"*	– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. *indicates that not all elements of the sum are given.*

SKRÓTY
ABBREVIATIONS

tys.	= tysiąc
thous.	= *thousand*
mln	= milion *million*
zł	= złoty
zl	= *zloty*
szt.	= sztuka
pcs	= *piece*
wol.	= wolumin
vol.	= *volume*
kg	= kilogram *kilogram*
t	= tona *tonne*
km	= kilometr *kilometre*
m^2	= metr kwadratowy *square metre*
ha	= hektar *hectare*
km^2	= kilometr kwadratowy *square kilometre*
m^3	= metr sześcienny *cubic metre*
dam^3	= dekametr sześcienny *cubic decametre*
hm^3	= hektometr sześcienny *cubic hectometre*
kW·h	= kilowatogodzina *kilowatt·hour*
GW·h	= gigawatogodzina *gigawatt·hour*

art.	= artykuł
Art.	= *article*
cd.	= ciąg dalszy
cont.	= *continued*
dok.	= dokończenie
cont.	= *continued*
m.in.	= między innymi
i.a.	= *among others*
np.	= na przykład
e.g.	= *for example*
nr (Nr)	= numer
No.	= *number*
pkt	= punkt
poz.	= pozycja
str.	= strona *page*
tabl.	= tablica *table*
tj.	= to jest
i.e.	= *that is*
ust.	= ustęp
ww.	= wyżej wymienione
Dz.U.	= Dziennik Ustaw

UWAGI OGÓLNE

1. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)** – opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami i zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności – PKD 2004.

   PKD 2007, w stosunku do klasyfikacji PKD 2004, wprowadziła zmiany zakresowe polegające na uwzględnieniu nowych grupowań rodzajów działalności, a także na przesunięciu rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi. Zmiany te spowodowały brak porównywalności danych również przy niezmienionych nazwach poziomów klasyfikacyjnych.

   W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem **„Przemysł"** sekcje: „Górnictwo i wydobywanie", „Przetwórstwo przemysłowe", „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych" oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją";

2) według **sektorów własności**:
   — **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną" z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
   — **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną" z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

   „Własność mieszana" określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

2. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej.

3. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

4. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospo-

GENERAL NOTES

1. *Data are presented:*

1) ***according to the Polish Classification of Activities – PKD 2007****, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments and replaced the Polish Classification of Activities – PKD 2004/NACE Rev. 1.1.*

   PKD 2007/NACE Rev. 2 differs from the PKD 2004/NACE Rev. 1.1 classification in the fact that it introduced scope-related changes, i.e. new groupings of activity types as well as transfers of some types of activities between individual classification levels. These changes resulted in the lack of comparability of data, also when the names of classification levels remained unchanged.

   Within PKD 2007/NACE Rev. 2 the item ***"Industry"*** *was introduced as an additional grouping, including sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".*

2) *according to* ***ownership sectors****:*
   — ***public sector*** *– grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), the ownership of local self-government entities as well as "mixed ownership" with a predominance of capital (property) of public sector entities,*
   — ***private sector*** *– grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as "mixed ownership" with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.*

   "Mixed ownership" is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company's registration application.

2. *Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with the respective organizational status of units of the national economy.*

3. *The term* ***entities of the national economy*** *is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

4. *The term* ***economic entities*** *is understood as entities conducting economic activity, i.e. pro-*

darczą, tj. produkcyjną i usługową, na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

5. Dane o **wynikach finansowych przedsiębiorstw niefinansowych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo" oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa"), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

6. Dane w ujęciu wartościowym – o ile nie zaznaczono inaczej – podano w cenach bieżących.

7. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy z niższych poziomów klasyfikacji mogą się różnić – z tytułu zaokrągleń – od wielkości „ogółem" na wyższych poziomach klasyfikacji.

8. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

9. Przy **przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

10. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych, prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

11. Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

12. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzono odpowiednimi notami.

13. W publikacji zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

duction and services on their own account in order to earn a profit.

5. *Data on* ***financial results of non-financial enterprises*** *refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as "Agriculture, forestry and fishing" and "Financial and insurance activities" according to the PKD 2007/ NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 9 persons.*

6. *The data in terms of value – unless otherwise indicated – are presented in current prices.*

7. *Due to the electronic data processing technology, in some cases, the sums of the lower levels of the classification may differ – due to rounding – from the size of the "total" at higher levels of classification.*

8. Relative numbers (indices, percentages) *are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.*

9. *When* ***computing per capita data (per 1000 population, etc.)*** *as of the end of a year, the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 VI.*

10. *Data, unless otherwise indicated, do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

11. *Selected information for the last year presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.*

12. *Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate notes.*

13. *The names of some classification levels used in the publication have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:*

skrót ***abbreviation***	**pełna nazwa** ***full name***
MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA CHORÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja) *INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD – 10 Revision)*	
Objawy i stany niedokładnie określone *Symptoms and ill-defined conditions*	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych, gdzie indziej niesklasyfikowane *Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified*

skrót ***abbreviation***	**pełna nazwa** ***full name***
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI — PKD 2007 *STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2*	
	sekcje ***sections***
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych *Trade; repair of motor vehicles*	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle *Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles*
Zakwaterowanie i gastronomia *Accommodation and catering*	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi *Accommodation and food service activities*
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
	działy ***divisions***
Produkcja wyrobów z metali *Manufacture of metal products*	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń *Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment*

I. WYBRANE DANE O OPOLU
SELECTED DATA ON OPOLE

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011
				STAN I OCHRONA *ENVIRONMENTAL*
1	Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele produkcyjne[a] (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	8,6	9,0	7,1
2	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km^2 w dam^3	94,6	82,9	82,0
3	Ścieki przemysłowe i komunalne[b] oczyszczane w % ścieków wymagających oczyszczania	98,1	94,0	95,0
4	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem[c]	99,8	100,0	100,0
	Emisja zanieczyszczeń powietrza[d] w t:			
5	pyłowych	253	217	204
6	gazowych (bez dwutlenku węgla)	2250	5483	3609
	Stopień redukcji zanieczyszczeń powietrza[d] w % zanieczyszczeń wytworzonych:			
7	pyłowych	99,8	99,8	99,9
8	gazowych (bez dwutlenku węgla)	–	–	–
9	Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) na 1 km^2 w t	10351,0	4376,3	1012,4
10	Zmieszane odpady komunalne zebrane[e] (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	415,7	400,7	345,5
	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w zł:			
11	służące ochronie środowiska	188	90	203
12	służące gospodarce wodnej	137	65	62
				BEZPIECZEŃSTWO *PUBLIC*
13	Przestępstwa stwierdzone przez Policję[f] w zakończonych postępowaniach przygotowawczych	7268	5732	5188
14	na 10 tys. ludności	565	467	423
15	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję[f] w %	46,2	55,6	37,6
				LUD *POPU*
16	Ludność (stan w dniu 31 XII)	128268	122656	122439
17	w tym kobiety	68131	65249	65170
18	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	113	114	114
19	Ludność na 1 km^2 powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	1329	1270	1268
	Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):			
20	przedprodukcyjnym	20769	18260	17982
21	produkcyjnym	87540	81546	80784
22	poprodukcyjnym	19959	22850	23673
23	Małżeństwa na 1000 ludności	4,3	5,3	4,6
24	Rozwody na 1000 ludności	2,6	2,0	2,1
25	Urodzenia żywe na 1000 ludności	8,0	9,3	8,2
26	Zgony[h] na 1000 ludności	8,5	8,6	8,6

a Z ujęć własnych. *b* Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania bilansów. *d* Z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza. *e* Dane szacunkowe. *f* Do 2012 r. – łącznie z prokuraturą; *h* Łącznie ze zgonami niemowląt.

a From own intakes. b Since 2010 data are not comparable with data for previous years due to change in the methodology of d From plants of significant nuisance to air quality. e Estimated data. f Until 2012 – including prosecutor's office; in 2014–2015 infant deaths.

2012	2013	2014	2015	*SPECIFICATION*	*No.*
ŚRODOWISKA					
PROTECTION					
5,3	5,4	5,4	5,3	*Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of production[a] (excluding agriculture, forestry hunting and fishing)*	1
80,0	78,2	72,3	76,7	*Water consumption for needs of the national economy and population per 1 km^2 in dam^3*	2
97,1	96,0	97,8	97,8	*Industrial and municipal[b] wastewater treated in % of waste requiring treatment*	3
99,9	99,9	99,5	100,0	*Population connected to wastewater treatment plants in % of total population[c]*	4
				Emission of air pollutants[d] in t:	
190	144	164	125	*particulates*	5
5127	6020	4034	4086	*gases (excluding carbon dioxide)*	6
				Reduction of air pollutants[d] in % of pollutants produced:	
99,8	99,9	99,8	99,8	*particulates*	7
–	–	–	–	*gases (excluding carbon dioxide)*	8
736,1	755,7	804,1	1744,3	*Generated waste (during the year; excluding municipal waste)[e] per 1 km^2 in t*	9
329,2	291,2	249,0	243,2	*Mixed municipal waste collected[e] (during the year) per capita in kg*	10
				Outlays on fixed assets (current prices) per capita in zl:	
223	578	592	149	*in environmental protection*	11
76	421	296	80	*in water management*	12
PUBLICZNE					
SAFETY					
5547	5498	4683	4683	*Ascertained crimes by the Police[f] in completed preparatory proceedings*	13
454	453	390	392	*per 10 thous. population*	14
77,2	54,9	53,9	53,3	*Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police[f] in %*	15
NOŚĆ[g]					
LATION[g]					
121576	120146	119574	118931	*Population (as of 31 XII)*	16
64648	63739	63549	63127	*of which females*	17
114	113	113	113	*Females per 100 males (as of 31 XII)*	18
1259	1244	1238	1232	*Population per 1 km^2 of total area (as of 31 XII)*	19
				Population of age (as of 31 XII):	
17875	17750	17692	17862	*pre-working*	20
79106	76946	75492	73773	*working*	21
24595	25450	26390	27296	*post-working*	22
4,8	4,7	4,3	4,7	*Marriages per 1000 population*	23
2,2	2,0	2,4	2,1	*Divorces per 1000 population*	24
8,8	8,1	8,9	9,0	*Live births per 1000 population*	25
9,7	9,9	9,1	9,6	*Deaths[h] per 1000 population*	26

ścieków komunalnych. *c* Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie w latach 2014–2015 bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. *g* Patrz uwagi ogólne działu „ Ludność", ust. 2 na str. 45.

municipal wastewater. c Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, the total population – based on balances. excluding punishable acts committed by juveniles. g See general notes to the chapter "Population", item 2 on page 45. h Including

I. WYBRANE DANE O OPOLU (cd.)

SELECTED DATA ON OPOLE (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011
				LUD *POPU*
1	Przyrost naturalny na 1000 ludności	–0,5	0,6	–0,4
2	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	4,0	5,3	3,0
3	Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności	–1,53	–0,78	–0,95
				RYNEK *LABOUR*
4	Pracujący[bc] (stan w dniu 31 XII)	47186	51837	51296
5	w tym kobiety	23024	26116	25402
6	na 1000 ludności	367,9	422,6	419,0
7	Bezrobotni zarejestrowani ogółem (stan w dniu 31 XII)	6133	4479	4322
	Z ogółem w %:			
8	kobiety	58,0	53,7	53,6
9	w wieku do 25 lat	15,2	14,5	13,1
10	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	47,0	23,4	29,6
11	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	40	7	12
12	Stopa bezrobocia rejestrowanego[d] (stan w dniu 31 XII) w %	9,1	6,4	6,2
				WYNAGRO *WAGES*
13	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto[c] w zł	2471,69	3541,80	3714,16
14	w tym: przemysł	2380,70	3724,66	3963,29
15	budownictwo	1971,01	2974,94	3064,75
				INFRASTRUKTURA KOMU *MUNICIPAL INFRASTRUC*
	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:			
16	wodociągowej	263,0	286,7	286,7
17	kanalizacyjnej[e]	185,2	279,3	279,8
18	gazowej	216,1	264,9	268,3
	Zużycie w gospodarstwach domowych:			
	wody z wodociągów:			
19	w dam^3	5141,5	4629,6	4587,8
20	na 1 mieszkańca w m^3	40,0	37,7	37,4
	energii elektrycznej:			
21	w GW·h	110,6	125,6	114,3
22	na 1 mieszkańca w kW·h	859,5	1024,0	932,9
	gazu z sieci:			
23	w hm^3	16,5	16,4	15,3
24	na 1 odbiorcę w m^3	421,8	421,0	399,1
	Zasoby mieszkaniowe[f] (stan w dniu 31 XII):			
	mieszkania:			
25	w tysiącach	47,1	49,9	50,3
26	na 1000 ludności	367,3	406,6	410,5
27	izby na 1000 ludności	1301,1	1529,1	1543,9
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m^2:			
28	na 1000 ludności	23091,6	26526,8	26830,5
29	przeciętna 1 mieszkania	62,9	65,2	65,4

a Patrz uwagi ogólne działu „Ludność", ust. 2 na str. 45. *b* Według faktycznego miejsca pracy. *c* Dane dotyczą podmiotów w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2005 r. – Narodowego Spisu 2010. *e* Łącznie z kolektorami. *f* Na podstawie bilansów.

a See general notes to the chapter "Population", item 2 on page 45. b By actual workplace. c Data concern economic entities in agriculture was used for calculation, estimated using the results: in 2005 – of the Population and Housing Census 2002 as well as

2012	2013	2014	2015	*SPECIFICATION*	*No.*
NOŚĆ[a] (dok.) *LATION[a] (cont.)*					
–0,9	–1,8	–0,1	–0,6	*Natural increase per 1000 population*	1
10,2	4,1	4,7	4,7	*Infant deaths per 1000 live births*	2
–1,47	–1,39	–0,21	0,08	*Internal net migration for permanent residence per 1000 population*	3
PRACY *MARKET*					
51929	52057	51591	51655	*Employed persons[bc] (as of 31 XII)*	4
25955	26590	26857	26629	*of which women*	5
427,1	433,3	431,5	434,3	*per 1000 population*	6
4989	4885	4201	3733	*Total registered unemployed persons (as of 31 XII)*	7
				Of total in %:	
50,2	50,7	49,7	51,5	*women*	8
11,6	10,6	9,5	7,8	*aged up to 25 years*	9
28,8	32,7	38,1	35,4	*out of work for longer than 1 year*	10
23	22	16	6	*Registered unemployed persons (as of 31 XII) per a job offer*	11
7,1	6,9	6,0	5,3	*Registered unemployment rate[d] (as of 31 XII) in %*	12
DZENIA *AND SALARIES*					
3771,22	3872,66	4009,85	4225,15	*Average monthly gross wages and salaries[c] in zl*	13
4025,25	4105,28	4237,62	4636,31	*of which: industry*	14
3097,89	3190,04	3412,77	3575,85	*construction*	15
NALNA. MIESZKANIA *TURE. DWELLINGS*					
				Distribution network (as of 31 XII) in km:	
286,7	294,2	298,2	298,3	*water supply*	16
284,6	293,8	295,1	311,2	*sewage[e]*	17
272,1	274,7	278,6	287,1	*gas supply*	18
				Consumption in households:	
				water from water supply systems:	
4608,2	4498,6	4428,7	4521,9	*in dam^3*	19
37,7	37,1	36,9	37,9	*per capita in m^3*	20
				electricity:	
112,0	111,8	102,5	98,9	*in GW·h*	21
916,7	922,0	854,1	827,5	*per capita in kW·h*	22
				gas from gas-line system:	
15,7	16,0	14,3	14,1	*in hm^3*	23
401,4	413,0	369,0	366,4	*per consumerb in m^3*	24
				Dwelling stocks[f] (as of 31 XII):	
				dwellings:	
50,6	50,9	51,3	51,7	*in thousands*	25
416,2	423,7	429,3	434,3	*per 1000 population*	26
1565,0	1593,4	1614,8	1633,3	*rooms per 1000 population*	27
				useful floor area of dwellings in m^2:	
27234,3	27765,4	28177,9	28554,2	*per 1000 population*	28
65,4	65,5	65,6	65,7	*average per dwelling*	29

gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *d* Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego

employing more than 9 persons. d The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. e Including collectors. f Based on balances.

I. WYBRANE DANE O OPOLU (cd.)
SELECTED DATA ON OPOLE (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011
				INFRASTRUKTURA KOMU *MUNICIPAL INFRASTRUC*
1	Mieszkania oddane do użytkowania	114	727	410
2	na 1000 ludności	0,9	5,9	3,3
3	izby na 1000 ludności	4,5	23,1	13,2
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m^2:			
4	na 1000 ludności	133,2	417,8	293,7
5	przeciętna 1 mieszkania	150,3	70,5	87,8
				EDUKACJA I WY *EDUCA*
	Uczniowie w szkołach[a] (stan na początku roku szkolnego):			
6	podstawowych	6641	5759	5886
7	gimnazjach	4044	3111	3076
8	zasadniczych zawodowych[b]	1457	1381	1247
9	liceach ogólnokształcących	3785	3458	3203
10	liceach profilowanych	1707	237	216
11	technikach	2622	3517	3486
12	artystycznych ogólnokształcących[c]	265	240	215
13	policealnych	3398	3223	3941
	Absolwenci szkół[ad]:			
14	podstawowych	1204	1008	966
15	gimnazjów	1459	1052	994
16	zasadniczych zawodowych[b]	381	504	496
17	liceów ogólnokształcących	1233	1254	1166
18	liceów profilowanych	585	163	76
19	techników	672	766	812
20	artystycznych ogólnokształcących[c]	51	46	48
21	policealnych	1078	1011	851
22	Studenci szkół wyższych[e] (stan w dniu 30 XI)	31929	33790	32191
23	Absolwenci szkół wyższych[ef]	7370	9428	9983
24	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego)	2768	2666	2573
25	Absolwenci szkół dla dorosłych[d]	892	753	706
	Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):			
26	miejsca w przedszkolach	3364	3733	3815
	dzieci w:			
27	przedszkolach	3267	3650	3682
28	punktach przedszkolnych	–	25	25
29	oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	–	15	–

a Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. *b* Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych.

a Excluding schools for adults, except post-secondary schools. b Including special job-training schools. c Leading to professional teaching centres in another location, excluding academies of the Ministry of National Defense and the Ministry of Internal Affairs.

2012	2013	2014	2015	*SPECIFICATION*	*No.*
NALNA. MIESZKANIA (dok.) *TURE. DWELLINGS (cont.)*					
352	308	449	328	*Dwellings completed*	1
2,9	2,5	3,7	2,7	*per 1000 population*	2
10,6	10,2	14,3	10,5	*rooms per 1000 population*	3
				useful floor area of dwellings in m^2:	
223,9	222,5	295,0	244,2	*per 1000 population*	4
77,7	87,6	78,9	89,0	*average per dwelling*	5
CHOWANIE *TION*					
				Pupils and students in schools[a] (as of beginning of the school year):	
5832	5908	6278	6890	*primary*	6
2992	2919	2853	2880	*lower secondary*	7
1149	1056	1084	1071	*basic vocational[b]*	8
2983	2777	2665	2585	*general secondary*	9
123	65	–	–	*specialized secondary*	10
3667	3831	3880	3816	*technical secondary*	11
227	229	224	225	*general art[c]*	12
3819	2699	2447	2573	*post-secondary*	13
				Graduates in schools[ad]:	
879	964	909	942	*primary*	14
852	943	949	885	*lower secondary*	15
427	381	242	305	*basic vocational[b]*	16
1116	1079	924	908	*general secondary*	17
63	49	–	–	*specialized secondary*	18
761	758	792	842	*technical secondary*	19
35	39	41	37	*general art[c]*	20
884	1007	821	613	*post-secondary*	21
28978	25633	22913	20412	*Students of higher education institutions[e] (as of 30 XI)*	22
10088	9362	8101	6960	*Graduates of higher education institutions[ef]*	23
2373	1982	1830	1582	*Students of schools for adults (as of beginning of the school year)*	24
716	676	483	571	*Graduates of schools for adults[d]*	25
				Pre-primary education (as of beginning of the school year):	
3908	4066	4113	3837	*places in nursery schools*	26
				children in:	
3840	3994	3934	3574	*nursery schools*	27
29	24	20	30	*pre-primary points*	28
–	–	–	–	*pre-primary sections in primary schools*	29

c Dające uprawnienia zawodowe. *d* Z poprzedniego roku szkolnego. *e* Łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami *f* Z poprzedniego roku akademickiego.

certification. d From the previous school year. e Including branch sections basic organizational units in another location as well as f From the previous academic year.

I. WYBRANE DANE O OPOLU (cd.)

SELECTED DATA ON OPOLE (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011
				OCHRONA ZDROWIA[a] *HEALTH CARE*[a]
1	Łóżka w szpitalach ogólnych[b] (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	95	102	102
2	Przychodnie[c] (stan w dniu 31 XII)	58	92	98
3	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	50	47	48
4	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę ogólnodostępną	2565	2610	2551
	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:			
5	lekarskie	9,0	9,7	10,0
6	stomatologiczne	0,7	1,1	1,4
7	Dzieci w żłobkach[d] (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do 3 lat	97,1	89,1	111,7
				KULTURA. *CULTURE.*
8	Placówki biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	20	19	17
9	Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	4209	4654	4618
10	Czytelnicy na 1000 ludności	198	198	277
11	Wypożyczenia[e] księgozbioru na 1 czytelnika w wol.	27,7	27,6	18,6
12	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	3	2	3
13	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	794	673	723
14	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	13	14	14
15	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych[f] na 1000 ludności	1433	1256	1505
16	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	2	1	1
17	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	10	10	10
18	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	2911	3987	4139
	Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:			
19	radiowi	233	210	210
20	telewizyjni	224	201	201
21	Baza noclegowa turystyki[gh] (stan w dniu 31 VII)	16	17	18
22	w tym hotele	8	9	9
23	Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	59	79	69
24	Korzystający z bazy noclegowej turystyki na 1000 ludności	390	426	443
				LEŚNI *FORE*
25	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w ha	935	948	948
26	w tym lasy	908	922	922
27	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	9,4	9,5	9,5

a Od 2012 r. łącznie z danymi resortu obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji. *b* Bez miejsc dziennych na i pomoc społeczna" ust. 2 na str. 97. *d* Łącznie z oddziałami żłobkowymi. *e* W 2005 r. oraz w latach 2010–2014 bez wypożyczeń obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.

a Since 2012 data include the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration. b Excluding day places in welfare" item 2 on page 97. d Including nursery wards. e In 2005 as well as 2010–2014 excluding interlibrary lending. f According to more bed places.

2012	2013	2014	2015	*SPECIFICATION*	*No.*
I POMOC SPOŁECZNA *AND SOCIAL WELFARE*					
115	117	116	117	*Beds in general hospitals[b] (as of 31 XII) per 10 thous. population*	1
99	101	107	110	*Out-patients departments[c] (as of 31 XII)*	2
50	50	50	51	*Generally available pharmacies (as of 31 XII)*	3
2432	2403	2391	2332	*Population (as of 31 XII) per 1 generally available pharmacy*	4
				Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	
10,6	11,1	11,5	11,9	*medical*	5
1,4	1,5	1,5	1,6	*dental*	6
187,8	264,1	299,0	334,2	*Children in nurseries[d] (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3*	7
TURYSTYKA *TOURISM*					
17	17	17	17	*Library institutions (as of 31 XII)*	8
4669	4781	4772	4838	*Collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.*	9
291	292	283	295	*Borrowers per 1000 population*	10
17,2	17,5	18,1	16,5	*Loans[e] per borrower in vol.*	11
3	4	4	4	*Museums with branches (as of 31 XII)*	12
655	897	1050	955	*Museum and exhibition visitors per 1000 population*	13
14	16	16	16	*Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population*	14
1080	1348	1329	1294	*Audience in theatres and music institutions[f] per 1000 population*	15
1	1	2	2	*Fixed cinemas (as of 31 XII)*	16
10	10	12	11	*Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population*	17
3903	3387	3755	3804	*Audience in fixed cinemas per 1000 population*	18
				Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:	
214	217	218	217	*radio*	19
203	206	207	206	*television*	20
17	17	17	20	*Tourist accommodation establishments[gh] (as of 31 VII)*	21
9	9	11	12	*of which hotels*	22
70	72	77	95	*Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population*	23
440	472	540	639	*Tourists accommodation establishment per 1000 population*	24
CTWO *STRY*					
948	948	948	947	*Forest land (as of 31 XII) in ha*	25
922	921	921	921	*of which forest*	26
9,5	9,5	9,5	9,5	*Forest cover (as of 31 XII) in %*	27

oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. *c* Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia międzybibliotecznych. *f* Według siedziby. *g* W 2005 r. i 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych. *h* Od 2011 r. dotyczy

hospital wards; since 2008 including beds and incubators for new-borns. c See general notes to the chapter "Health care and social the seat. g In 2005 as well as 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings. h Since 2011 concern establishments 10 and

I. WYBRANE DANE O OPOLU (dok.)
SELECTED DATA ON OPOLE (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011
				PRZE *INDU*
	Produkcja sprzedana przemysłu[a] (ceny bieżące):			
1	w milionach złotych	2572,5	2968,2	3565,3
2	na 1 mieszkańca w zł	19997	24197	29089
				TRANSPORT *TRANSPORT*
	Drogi publiczne o twardej nawierzchni w km:			
3	powiatowe	41,2	40,7	41,0
4	gminne	131,0	130,0	165,3
	Samochody osobowe zarejestrowane[c]:			
5	w tysiącach sztuk	46,0	61,0	64,4
6	na 1000 ludności	359	497	526
				FINANSE *PUBLIC*
	Dochody budżetu miasta:			
7	w milionach złotych	375,7	540,6	552,8
8	w tym dochody własne w % ogółem	61,4	59,2	60,9
9	na 1 mieszkańca w zł	2920,63	4407,22	4510,56
	Wydatki budżetu miasta:			
10	w milionach złotych	377,5	568,8	578,7
11	w tym wydatki inwestycyjne[d] w % ogółem	15,1	22,9	18,6
12	na 1 mieszkańca w zł	2934,49	4637,23	4721,27
				PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ *ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY*
13	O g ó ł e m	19393	20361	20022
14	na 10 tys. ludności	1511,9	1660,0	1635,3
15	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej	5843	6445	6546
	w tym:			
16	spółdzielnie	53	45	43
17	spółki handlowe	1763	2098	2167
18	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	440	533	542
19	spółki cywilne	1742	1811	1823
20	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	13550	13916	13476
21	na 10 tys. ludności	1056,4	1134,6	1100,6

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* Dane nieostateczne. *c* Od 2011 r. samorządowych zakładów budżetowych, w latach 2005 i 2010 – gospodarstw pomocniczych i funduszy celowych oraz w 2005 r.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Preliminary data. c Since 2011 including cars having temporary in 2005 and 2010 – also of auxiliary units and appropnated funds as well as in 2005 – also special funds. e Excluding persons tending

2012	2013	2014	2015	*SPECIFICATION*	*No.*
MYSŁ *STRY*					
				Sold production of industry[a] (current prices):	
3857,3	3855,2	3737,2	4662,7[b]	*in million zlotys*	1
31586	31790	31136	39030[b]	*per capita in zl*	2
– stan w dniu 31 XII – *as of 31 XII*					
				Hard surface public roads in km:	
41,6	42,6	42,3	.	*powiat*	3
195,6	196,5	196,5	.	*gmina*	4
				Registered passenger cars[c]:	
67,0	69,5	71,9	74,3	*in thousand units*	5
551	579	601	625	*per 1000 population*	6
PUBLICZNE *FINANCE*					
				Revenue of the city budget:	
584,6	610,3	625,6	647,9	*in million zlotys*	7
56,5	59,1	62,2	63,7	*of which own revenue in % of total*	8
4787,34	5032,29	5211,76	5423,05	*per capita in zl*	9
				Expenditure of the city budget:	
570,6	644,7	630,1	640,2	*in million zlotys*	10
12,7	18,3	12,4	10,3	*of which investment expenditure[d] in % of total*	11
4672,29	5316,09	5249,73	5359,25	*per capita in zl*	12
W REJESTRZE REGON[e] – stan w dniu 31 XII *IN THE REGON REGISTER[e] – as of 31 XII*					
20170	20426	20521	20686	*T o t a l*	13
1659,0	1700,1	1716,2	1739,3	*per 10 thous. population*	14
6787	7058	7272	7557	*Legal persons and organizational entities without legal personality*	15
				of which:	
43	44	48	47	*cooperatives*	16
2255	2476	2610	2792	*commercial companies*	17
539	548	569	569	*of which with foreign capital participation*	18
1822	1814	1813	1815	*civil law partnerships*	19
13383	13368	13249	13129	*Natural persons conducting economic activity*	20
1100,8	1112,6	1108,0	1103,9	*per 10 thous. population*	21

łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. *d* Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych – środków specjalnych. *e* Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

permissions given at the end of the year. d Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments, private farms in agricultural.

II. OPOLE NA TLE WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W 2015 R.
OPOLE ON THE BACKGROUND OF THE OPOLSKIE VOIVODSHIP IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo *Voivodship*	Opole		*SPECIFICATION*
	ogółem *total*		województwo = 100 *voivodship = = 100*	
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA *ENVIRONMENTAL PROTECTION*				
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w t:				*Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in t:*
pyłowych	1526	125	8,2	*particulates*
gazowych (bez dwutlenku węgla)	47411	4086	8,6	*gases (exluding carbon dioxide)*
Komunalne oczyszczalnie ścieków[a] (stan w dniu 31 XII)	76	1	1,3	*Municipal wastewater treatment plants[a] (as of 31 XII)*
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	1697,1	169,2	10,0	*Waste generated (during the year; excluding municipal waste) in thous. t*
Zmieszane odpady komunalne zebrane[b] (w ciągu roku) w tys. t	200,4	29,1	14,5	*Mixed municipal waste collected[b] (during the year) in thous. t*
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w mln zł służące:				*Outlays on fixed assets (current prices) in mln zl serving:*
ochronie środowiska	414,7	17,8	4,3	*environmental protection*
gospodarce wodnej	241,2	9,6	4,0	*water management*
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE[c] *PUBLIC SAFETY[c]*				
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych	19927	4683	23,5	*Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings*
na 10 tys. ludności	199	392	x	*per 10 thous. population*
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w %	65,8	53,3	x	*Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police in %*
LUDNOŚĆ *POPULATION*				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	996,0	118,9	11,9	*Population (as of 31 XII) in thous.*
w tym kobiety	514,1	63,1	12,3	*of which females*
Ludność na 1 km^2 powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	106	1232	x	*Population per 1 km^2 of total area (as of 31 XII)*
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII) w tys.:				*Population of age (as of 31 XII) in thous.:*
przedprodukcyjnym	159,4	17,9	11,2	*pre-working*
produkcyjnym	635,6	73,8	11,6	*working*
poprodukcyjnym	201,1	27,3	13,6	*post-working*

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. *b* Dane szacunkowe. *c* Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.
a Working on sewage system. b Estimated data. c Excluding punishable acts committed by juveniles.

II. OPOLE NA TLE WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W 2015 R. (cd.)

OPOLE ON THE BACKGROUND OF THE OPOLSKIE VOIVODSHIP IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo *Voivodship*	Opole		*SPECIFICATION*
	ogółem *total*		województwo = 100 *voivodship = = 100*	
LUDNOŚĆ (dok.) *POPULATION (cont.)*				
Małżeństwa	4920	561	11,4	*Marriages*
Rozwody	1678	253	15,1	*Divorces*
Separacje orzeczone	28	9	32,1	*Separations adjudicated*
Urodzenia żywe	8289	1073	12,9	*Live birts*
Zgony	10468	1146	10,9	*Deaths*
Przyrost naturalny	–2179	–73	x	*Natural increase*
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały	–810	10	x	*Internal net migration for permanent residence*
RYNEK PRACY – stan w dniu 31 XII *LABOUR MARKET – as of 31 XII*				
Pracujący[a]	206017	51655	25,1	*Employed persons[a]*
Bezrobotni zarejestrowani	36203	3733	10,3	*Registered unemployed persons*
w tym kobiety	19766	1922	9,7	*of which women*
Stopa bezrobocia rejestrowanego[b] w %	10,2	5,3	x	*Registered unemployment rate[b] in %*
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA *MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS*				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				*Network (as of 31 XII) in km:*
wodociągowej rozdzielczej	7188,4	298,3	4,1	*water supply distribution*
kanalizacyjnej rozdzielczej[c]	4749,4	311,2	6,6	*sewage distribution[c]*
gazowej	2548,4	318,8	12,5	*gas supply*
Zasoby mieszkaniowe[d] (stan w dniu 31 XII):				*Dwellings stocks[d] (as of 31 XII):*
mieszkania: w tysiącach	351,8	51,7	14,7	*dwellings: in thousands*
na 1000 ludności	353,2	434,3	x	*per 1000 population*
izby: w tysiącach	1472,8	194,3	13,2	*rooms: in thousands*
na 1000 ludności	1478,7	1633,3	x	*per 1000 population*
powierzchnia użytkowa mieszkań:				*useful floor area of dwellings:*
w tysiącach m^2	28319,4	3396,0	12,0	*in thousands m^2*
na 1000 ludności w m^2	28432,8	28554,2	x	*per 1000 population in m^2*

a Według faktycznego miejsca pracy; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. *c* Łącznie z kolektorami. *d* Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.

a By actual workplace; data concern economic entities employing more than 9 persons. b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. c Including collectors. d Based on balance of dwelling stocks.

II. OPOLE NA TLE WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W 2015 R. (cd.)

OPOLE ON THE BACKGROUND OF THE OPOLSKIE VOIVODSHIP IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo *Voivodship*	Opole		*SPECIFICATION*
	ogółem *total*		województwo = 100 *voivodship = = 100*	
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.) *MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)*				
Mieszkania oddane do użytkowania	1723	328	19,0	*Dwellings completed*
na 1000 ludności:				*per 1000 population:*
mieszkania	1,7	2,7	x	*dwellings*
izby	8,6	10,5	x	*rooms*
powierzchnia użytkowa mieszkań w m^2	225,7	244,2	x	*useful floor area of dwellings in m^2*
EDUKACJA I WYCHOWANIE – stan na początku roku szkolnego *EDUCATION – as of beginning of the school year*				
Uczniowie w szkołach[a]:				*Pupils and students in schools[a]:*
podstawowych	55687	6890	12,4	*primary*
gimnazjach	24814	2880	11,6	*lower secondary*
zasadniczych zawodowych[b]	5744	1071	18,6	*basic vocational[b]*
liceach ogólnokształcących	9657	2585	26,8	*general secondary*
technikach	13705	3816	27,8	*technical secondary*
artystycznych ogólnokształcących[c]	336	225	67,0	*general art[c]*
policealnych	5116	2573	50,3	*post-secondary*
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego[d]	26734	3604	13,5	*Children attending pre-primary education establishments[d]*
OCHRONA ZDROWIA[e] I POMOC SPOŁECZNA – stan w dniu 31 XII *HEALTH CARE[e] AND SOCIAL WELFARE – as of 31 XII*				
Przychodnie	538	110	20,4	*Out-patient departments*
Szpitale ogólne	28	7	25,0	*General hospitals*
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	4,6	1,4	30,2	*Beds in general hospitals in thous.*
Apteki ogólnodostępne[f]	314	51	16,2	*Public pharmacies[f]*
KULTURA. TURYSTYKA *CULTURE. TOURISM*				
Placówki biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	330	17	5,2	*Library institutions (as of 31 XII)*
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	3844,3	575,4	15,0	*Collections (as of 31 XII) in thous. vol.*
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	16	4	25,0	*Museums with branches (as of 31 XII)*
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	237,2	114,1	48,1	*Museum and exhibition visitors in thous.*

a Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. *b* Łącznie z uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. *c* Dających uprawnienia zawodowe. *d* Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. *e* Łącznie z danymi resortu obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji. *f* Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna", ust. 4 na str. 97.

a Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. b Including students special job-training schools. c Leading to professional certification. d Including the children attending for all school year in the units performing health care activities. e Data include the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration. f See general notes to the chapter. "Health care and social work activities", item 4 on page 97.

II. OPOLE NA TLE WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W 2015 R. (dok.)

OPOLE ON THE BACKGROUND OF THE OPOLSKIE VOIVODSHIP IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo *Voivodship*	Opole		*SPECIFICATION*
	ogółem *total*		województwo = 100 *voivodship = = 100*	
KULTURA. TURYSTYKA (dok.) *CULTURE. TOURISM (cont.)*				
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	11	2	18,2	*Fixed cinemas (as of 31 XII)*
Widzowie w kinach stałych w tys.	723,5	454,5	62,8	*Audience in fixed cinemas in thous.*
Baza noclegowa turystyki[a] w tys.:				*Tourist accommodation establishments[a] in thous.:*
miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	9,4	1,1	12,0	*number of beds (as of 31 VII)*
korzystający z noclegów	329,1	76,4	23,2	*tourists accommodated*
LEŚNICTWO – stan w dniu 31 XII *FORESTRY – as of 31 XII*				
Powierzchnia gruntów leśnych w ha	257295	947	0,4	*Forest land in ha*
w tym lasy	250436	921	0,4	*of which forests*
PRZEMYSŁ *INDUSTRY*				
Produkcja sprzedana przemysłu[b] (ceny bieżące):				*Sold production of industry[b] (current prices):*
w milionach złotych	23388,9	4662,7	19,9	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	23415	39030	166,7	*per capita in zl*
FINANSE PUBLICZNE *PUBLIC FINANCE*				
Dochody:				*Revenue:*
w milionach złotych	4564,5[c]	647,9	14,2	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	4569,59[c]	5423,05	118,7	*per capita in zl*
Wydatki:				*Expenditure:*
w milionach złotych	4470,8[c]	640,2	14,3	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	4475,76[c]	5359,25	119,7	*per capita in zl*
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ – stan w dniu 31 XII *ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY – as of 31 XII*				
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON[d]	100432	20686	20,6	*Entities of the national economy in the REGON register[d]*
sektor publiczny	4192	634	15,1	*public sector*
sektor prywatny	95819	19876	20,7	*private sector*

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; dane nieostateczne. *c* Budżety jednostek samorządu terytorialnego ogółem. *d* Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; patrz uwagi ogólne do działu „Podmioty gospodarki narodowej".

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Data concern economic entities employing more than 9 persons; preliminary data. c Local government units budgets total. d Excluding persons tending private farms in agriculture; see general notes to the chapter „Entities of the national economy".

III. OPOLE NA TLE WYBRANYCH MIAST W 2015 R.

OPOLE COMPARTED TO SELECTED CITIES IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION* / MIASTA *CITIES*	Opole	Katowice	Łódź	Poznań	Wrocław
Stan i ochrona środowiska ***Environmental protection***					
Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % wymagających oczyszczania ..... *Treated industrial and municipal wastewater in % requiring treatment*	97,8	80,3	99,9	100,0	100,0
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza: *Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality:*					
emisja dwutlenku siarki na 1 km^2 w t ..... *emissions of sulphur dioxide per km^2 in t*	6,8	15,1	17,2	7,4	9,5
zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych: *pollutions retained in pollutant reduction systems in % of pollutants produced:*					
pyłowych ..... *particulates*	99,8	99,6	99,9	99,7	99,6
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..... *gases (excluding carbon dioxide)*	–	12,6	29,7	38,4	25,2
Ludność ***Population***					
Ludność (stan w dniu 31 XII) na 1 km^2 powierzchni ogólnej ..... *Population (as of 31 XII) per 1 km^2 of total area*	1232	1822	2390	2071	2171
Kobiety na 100 mężczyzn ..... *Females per 100 males*	113	110	120	114	114
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym ..... *Non-working age population per 100 persons of working age*	61	62	67	63	62
Małżeństwa zawarte na 1000 ludności ..... *Marriages contracted per 1000 population*	4,7	5,1	4,2	4,8	4,2
Urodzenia żywe na 1000 ludności ..... *Live births per 1000 population*	9,0	8,6	8,2	10,4	10,2
Zgony[a] na 1000 ludności ..... *Deaths[a] per 1000 population*	9,6	12,1	14,5	10,7	10,9
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych ..... *Infant deaths per 1000 live births*	4,7	6,2	6,2	5,6	3,7
Przyrost naturalny na 1000 ludności ..... *Natural increase per 1000 population*	–0,6	–3,4	–6,3	–0,3	–0,7
Rynek pracy. Wynagrodzenia ***Labour market. Wages and salaries***					
Pracujący[b] na 1000 ludności (stan w dniu 31 XII) ..... *Employed persons[b] per 1000 population (as of 31 XII)*	434,3	538,5	328,1	432,7	407,5
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w % ..... *Registered unemployed rate (as of 31 XII) in %*	5,3	3,8	9,5	2,4	3,4

a Łącznie ze zgonami niemowląt. *b* Według faktycznego miejsca pracy; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Including infant deaths. b By actual workplace; data concern economic entities employing more than 9 persons.

III. OPOLE NA TLE WYBRANYCH MIAST W 2015 R. (cd.)

OPOLE COMPARTED TO SELECTED CITIES IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION* / MIASTA *CITIES*	Opole	Katowice	Łódź	Poznań	Wrocław
Rynek pracy. Wynagrodzenia (dok.) ***Labour market. Wages and salaries (cont.)***					
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw[a] w zł ..... *Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector[a] in zl*	4225,15	5262,02	4047,78	4549,11	4569,88
Infrastruktura komunalna ***Municipal infrastructure***					
Zużycie w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca: *Consumption in households per capita:*					
wody z wodociągów w m^3 ..... *water form water supply systems in m^3*	37,9	36,7	39,3	39,1	43,3
gazu z sieci[b] w m^3 ..... *gas from gas supply system[b] w m^3*	118,2	122,4	80,8	173,0	165,2
Edukacja i wychowanie ***Education***					
Uczniowie[c] w szkołach (stan na początku roku szkolnego): *Pupils and students[c] in schools (as of beginning of the school year):*					
podstawowych ..... *primary*	6890	16449	37510	34702	34673
gimnazjach ..... *lower secondary*	2880	5952	15354	13403	13438
zasadniczych zawodowych[d] ..... *basic vocational[d]*	1071	764	1530	2027	1887
liceach ogólnokształcących ..... *general secondary*	2585	4722	11360	12002	10934
technikach[e] ..... *technical secondary[e]*	4041	4426	7642	8572	6905
policealnych ..... *post-secondary*	2573	5053	6672	9795	9361
Ochrona zdrowia[f] i pomoc społeczna ***Health care[f] and social welfare***					
Łóżka w szpitalach ogólnych[g] (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności ..... *Beds in general hospitals[g] (as of 31 XII) per 10 thous. population*	116,8	118,1	84,0	113,2	82,7
Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę ogólnodostępną ..... *Population (as of 31 XII) per public pharmacy*	2332	2542	2269	1923	2355
Dzieci w żłobkach[h] (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3 ..... *Children in nurseries[h] (as of 31 XII) per 1000 children up to the age of 3*	334	147	148	161	218

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* W jednostkach naturalnych, według których rozliczano odbiorców. *c* Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. *d*, *e* Łącznie ze szkołami: *d* – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, *e* – artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. *f* Łącznie z danymi resortu obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji. *g* Dane nie obejmują opieki dziennej. *h* Łącznie z dziećmi w oddziałach żłobkowych.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occurred. c Excluding schools for adults, except post-secondary schools. d, e Including: d – special job-training schools, e – general art schools leading to professional certification. f Data include the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration. g Data excluding day care. h Including children in nursery wards.

III. OPOLE NA TLE WYBRANYCH MIAST W 2015 R. (dok.)

OPOLE COMPARTED TO SELECTED CITIES IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION* / MIASTA *CITIES*	Opole	Katowice	Łódź	Poznań	Wrocław
Ochrona zdrowia[a] i pomoc społeczna (dok.) ***Health care[a] and social welfare (cont.)***					
Miejsca w placówkach stacjonarnej pomocy społecznej (stan w dniu 31 XII) ..... *Places in stationary social welfare facilities (as of 31 XII)*	374	899	2786	1442	1679
Kultura i turystyka ***Culture and tourism***					
Ludność (stan w dniu 31 XII) na 1 placówkę biblioteczną) ..... *Population (as of 31 XII) per library establishment*	6996	8106	7153	12613	15894
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol. ..... *Collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.*	4838	9031	2808	2968	1645
Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w wol. *Loans per borrower in vol.*	16,5	17,1	22,2	18,1	15,6
Korzystający z bazy noclegowej turystyki na 1000 ludności ..... *Tourist accommodation establishment per 1000 population*	639	1189	796	1505	1639
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w % ..... *Occupancy rate of bed places in %*	33,1	44,5	35,9	40,8	45,9
Finanse publiczne ***Public finance***					
Dochody budżetów miast w mln zł ..... *Revenue of the cities budgets in mln zl*	647,9	1659,4	3841,4	3321,7	3614,0
na 1 mieszkańca w zł ..... *per capita in zl*	5423,05	5516,66	5462,86	6099,13	5696,68
w tym dochody własne ..... *of which own revenue*	412,5	1166,8	2386,8	2004,6	2697,6
Wydatki budżetów miast w mln zł ..... *Expenditure of the cities budgets in mln zl*	640,2	1616,2	3997,5	3106,2	3887,8
na 1 mieszkańca w zł ..... *per capita in zl*	5359,25	5373,11	5684,77	5703,56	6128,20
Podmioty gospodarki narodowej ***Entities of the national economy***					
Podmioty w rejestrze REGON[b] (stan w dniu 31 XII) *Entities in the REGON register[b] (as of 31 XII)*	20686	46547	92202	108821	113237
w tym: *of which:*					
spółki handlowe ..... *commercial companies*	2792	10394	11772	23196	21183
w tym z udziałem kapitału zagranicznego ..... *of which with foreign capital participation*	569	1477	1997	3644	3909
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności ..... *natural persons conducting economic activity per 10 thous. population*	1103,9	911,6	917,9	1244,1	1111,3

a Łącznie z danymi resortu obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji. *b* Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Data include the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration. b Excluding persons tending private farms in agricultural.

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2015 R.
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE IN 2015
As of 31 XII

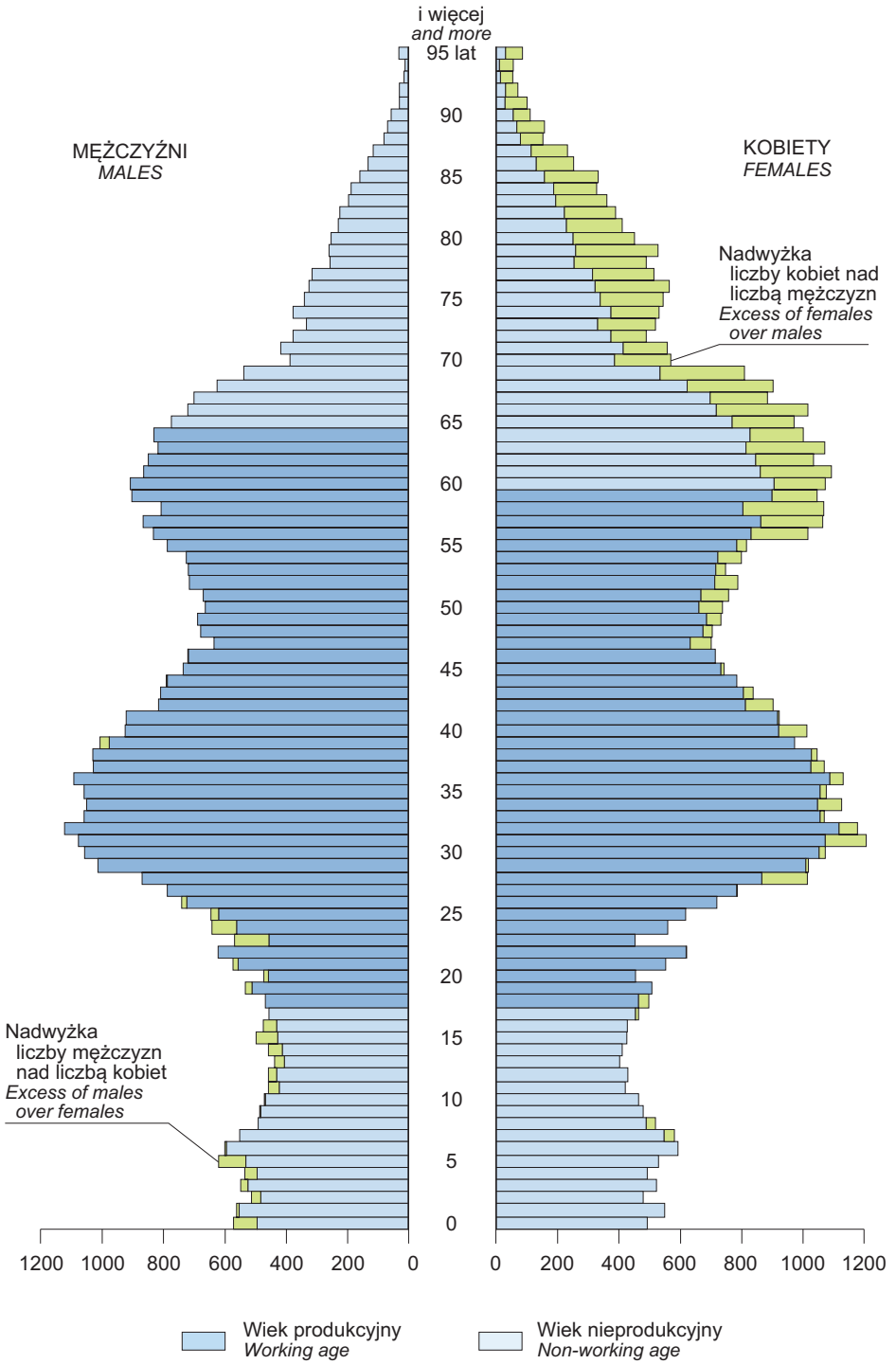

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

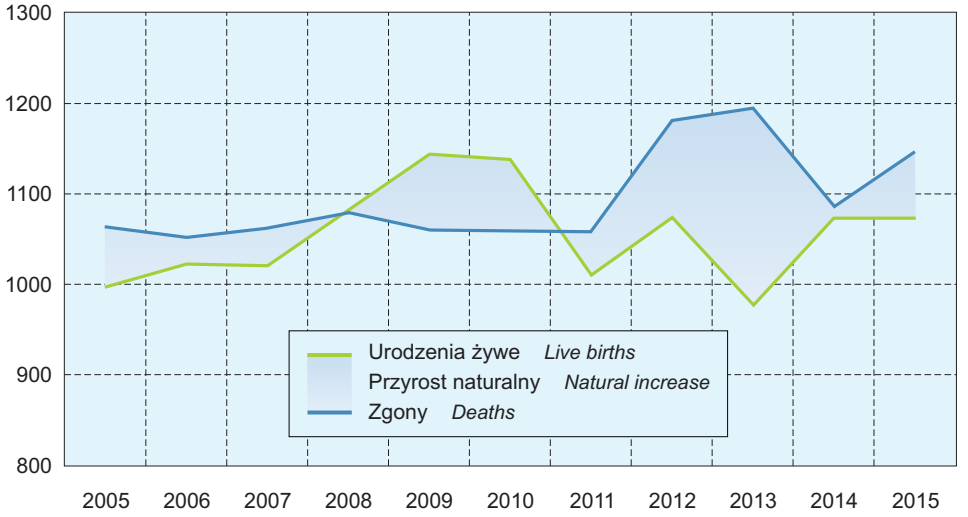

MAŁŻEŃSTWA I PRAWOMOCNIE ORZECZONE ROZWODY
MARRIAGES AND DIVORCES VAIDLY ADJUDICATED

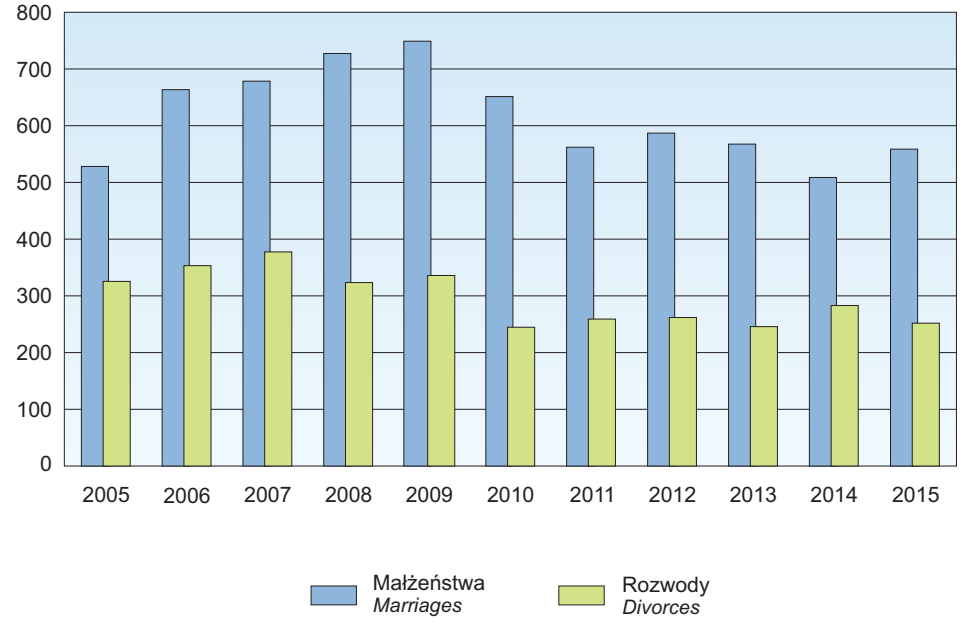

PRACUJĄCY[a] WEDŁUG SEKCJI
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS[a] BY SECTIONS
As of 31 XII

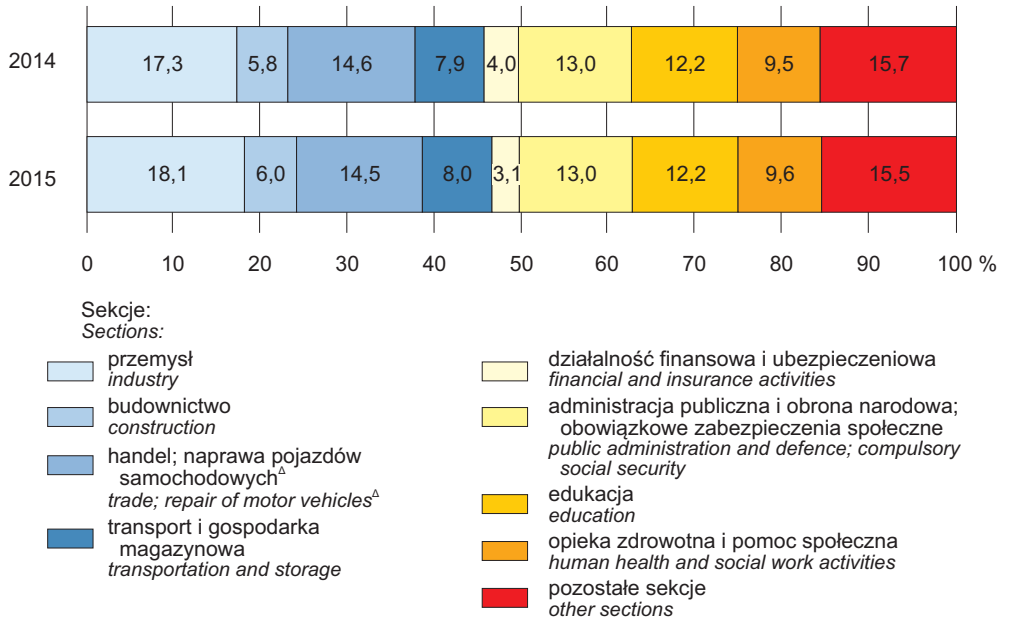

a Według faktycznego miejsca pracy, rodzaju działalności; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a By actual workplace, kind of activity, excluding economic entities employing up to 9 persons.

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG PŁCI ORAZ STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY SEX AND REGISTERED UNEMPLOYMENT RATE
As of 31 XII

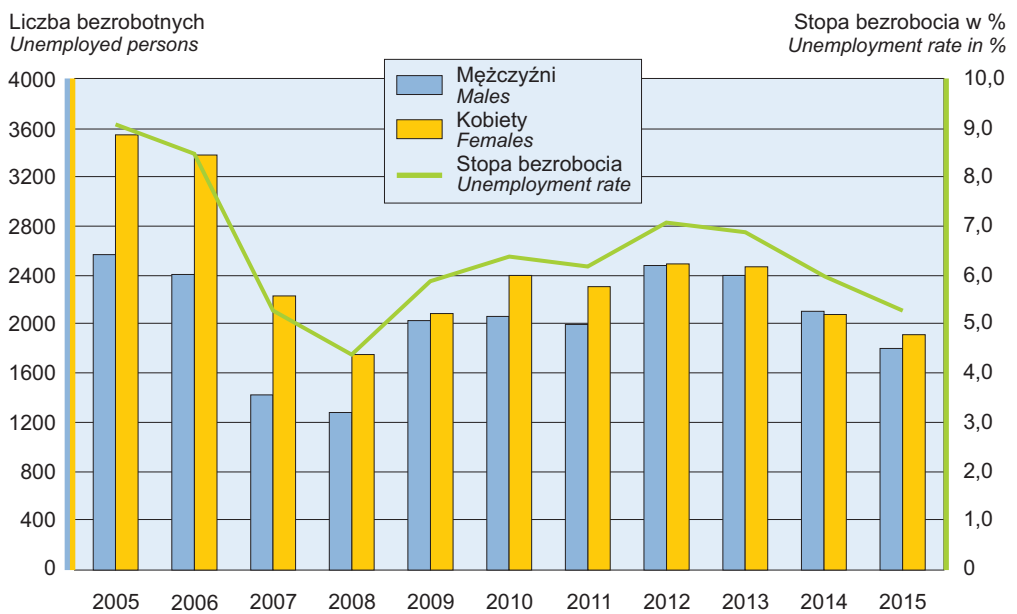

ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO W WYBRANYCH SEKCJACH OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W MIEŚCIE OPOLU
RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN SELECTED SECTIONS FROM THE AVERAGE WAGES AND SALARIES IN OPOLE CITY

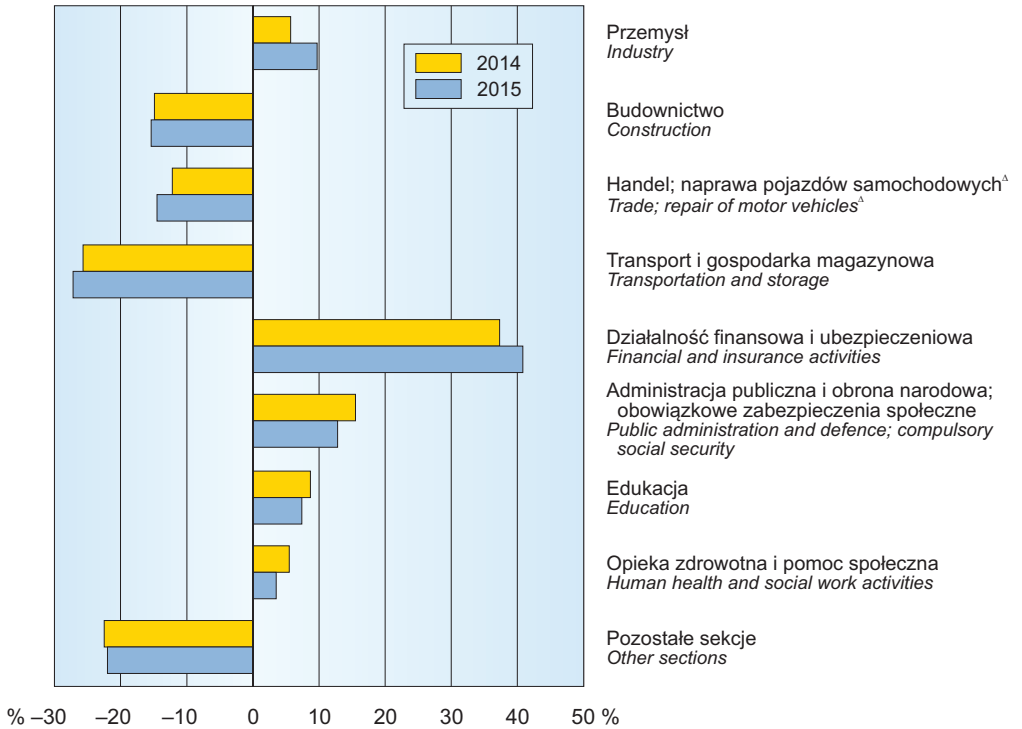

ZUŻYCIE WODY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH NA 1 MIESZKAŃCA
CONSUMPTION OF WATER IN HOUSEHOLDS PER CAPITA

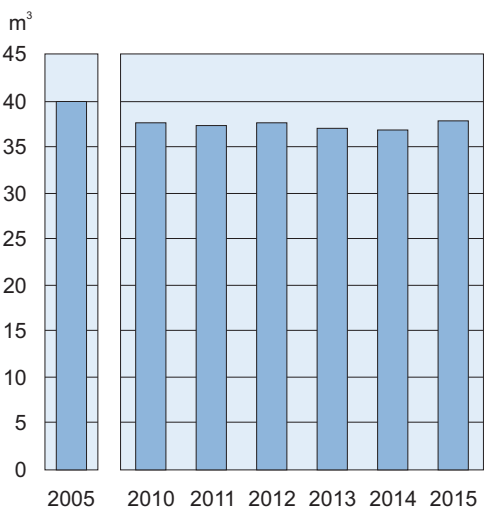

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA NA 1000 ZAWARTYCH MAŁŻEŃSTW
DWELLINGS COMPLITED PER 1000 MARRIAGES CONTRACTED

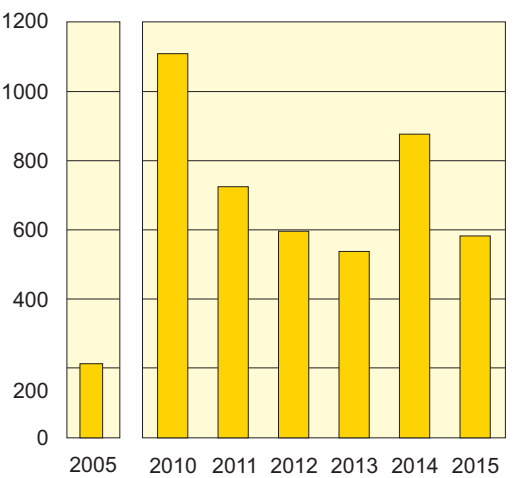

UCZNIOWIE W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
PUPILS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

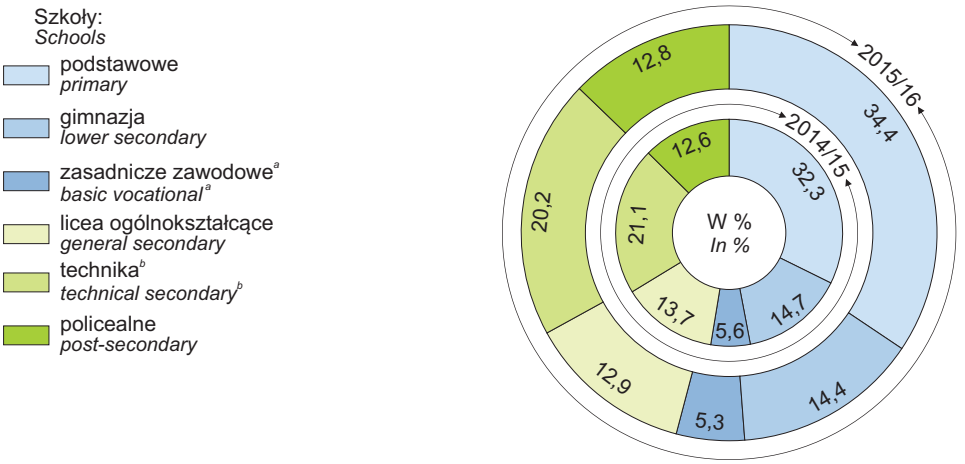

a–b Łącznie ze szkołami: *a* – specjalnymi przysposabiajacymi do pracy, *b* – artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a–b Including: a – special job-training schools, b – general art schools leading to professional certification.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

PRZEDSIĘBIORSTWA[a] I ICH PRZYCHODY WEDŁUG WSKAŹNIKA RENTOWNOŚCI OBROTU NETTO W 2015 R.
ENETERPRISES[a] AND THEIR REVENUES BY NET TURNOVER PROFITABILITY RATE IN 2015

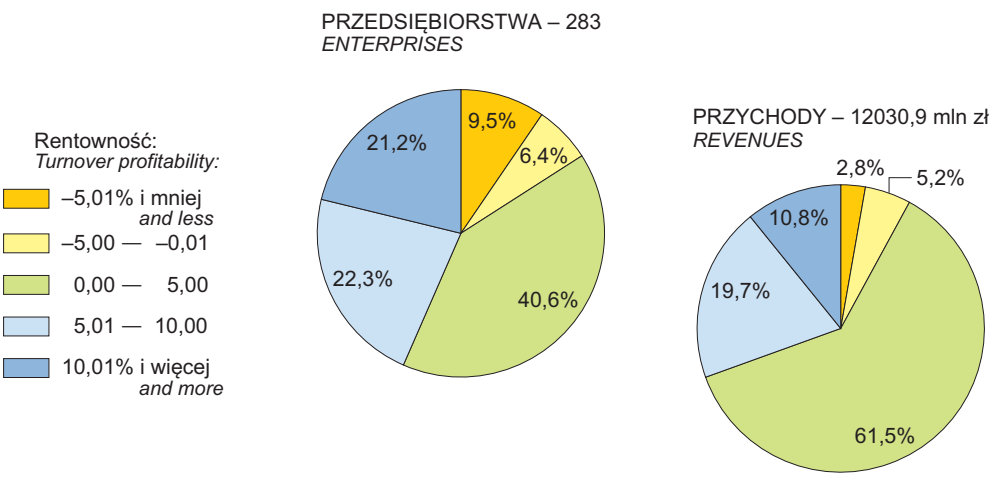

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU MIASTA NA 1 MIESZKAŃCA
REVENUE AND EXPENDITURE OF THE CITY BUDGET PER CAPITA

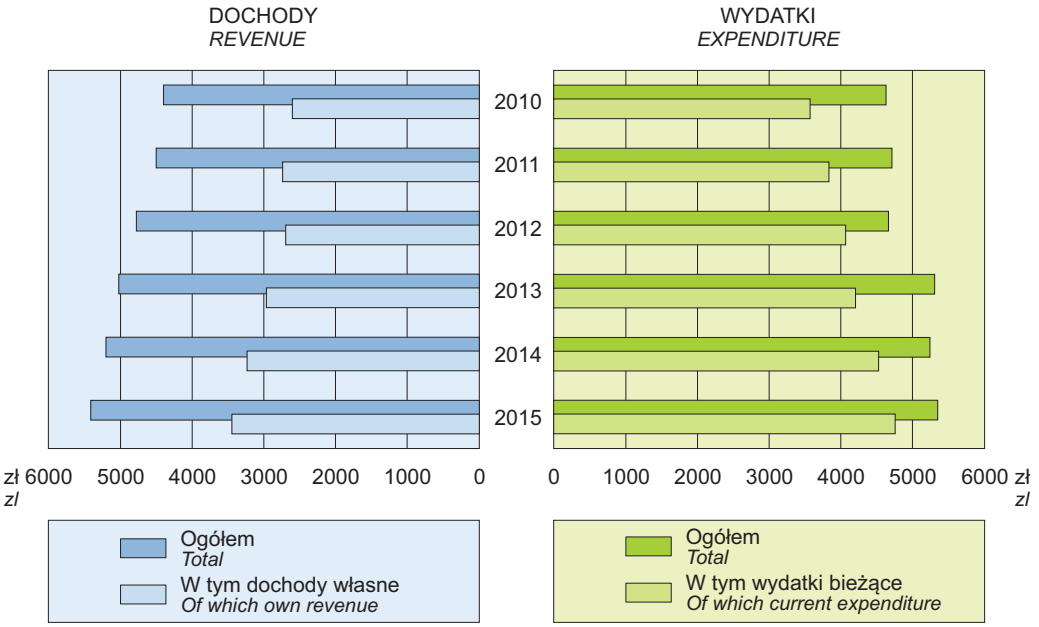

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ[ab] WEDŁUG PRZEWIDYWANEJ LICZBY PRACUJĄCYCH I SEKCJI W 2015 R.
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY[ab] BY THE EXPECTED NUMBER OF EMPLOYED PERSONS AND SECTIONS IN 2015
As of 31 XII

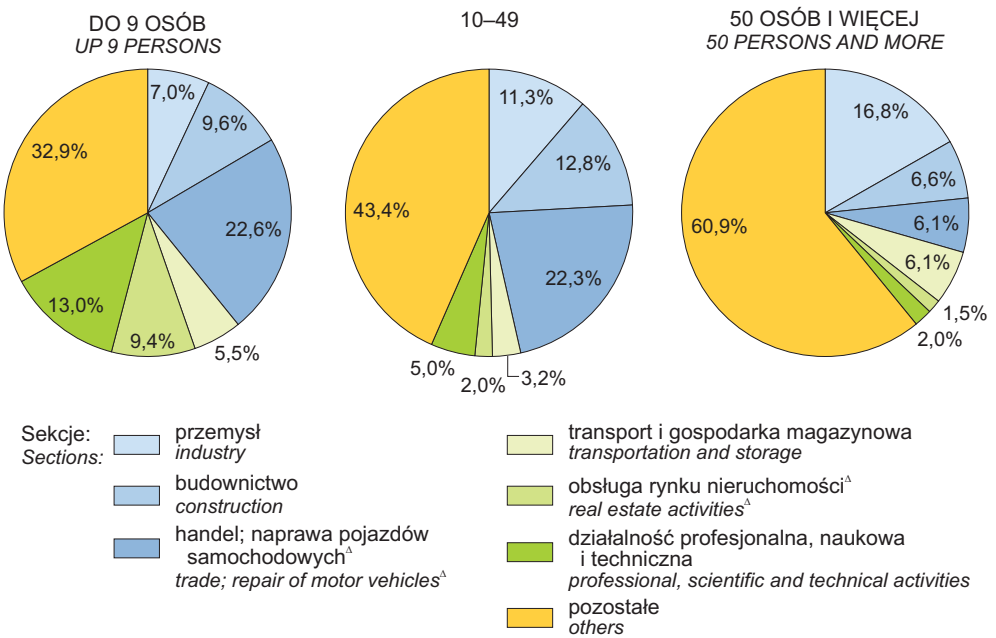

a Zarejestrowane w rejestrze REGON. *b* Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Recorded in the REGON register. b Excluding persons tending private farms in agriculture.

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. **POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE OPOLA**
GEOGRAPHIC LOCATION OF OPOLE

WYSZCZEGÓLNIENIE	W stopniach i minutach *In degrees and minutes*	W km *In km*	*SPECIFICATION*
Najdalej wysunięte punkty granicy miasta:			*Extreme points of the city border:*
na północ (szerokość geograficzna północna)	50°43'	x	*in the north (northern geographic latitude)*
na południe (szerokość geograficzna północna)	50°35'	x	*in the south (northern geographic latitude)*
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	17°50'	x	*in the west (eastern geographic longitude)*
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	18°02'	x	*in the east (eastern geographic longitude)*
Rozciągłość:			*Extent:*
z południa na północ	0°08'	15,3	*from south to north*
z zachodu na wschód	0°12'	14,4	*from west to east*

Ź r ó d ł o: dane Wydziału Geodezji i Kartografii Urzędu Miasta Opola.
S o u r c e: data of the Geodesy and Cartography Department of the Municipality of Opole.

TABL. 2. **UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI**
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Nazwa *Name*	Wzniesienie nad poziom morza w m *Elevation above sea level in m*	*SPECIFICATION*
Najwyżej położony punkt	Park w okolicy Starej Drogi	181	*Highest point*
Najniżej położony punkt	Rejon jazu Wróblin	147	*Lowest point*

Ź r ó d ł o: dane Wydziału Geodezji i Kartografii Urzędu Miasta Opola.
S o u r c e: data of the Geodesy and Cartography Department of the Municipality of Opole.

TABL.3. **DANE METEOROLOGICZNE**
METEOROLOGICAL DATA

L A T A *Y E A R S* STACJA METEOROLOGICZNA *METEOROLOGICAL STATION*		Średnie temperatury powietrza w °C *Average air temperatures in °C*	Roczne sumy opadów w mm *Total annual precipitation in mm*	Średnia prędkość wiatru w m/s *Average wind velocity in m/s*	Usłonecznienie w h *Insolation in h*	Średnie zachmurzenie w oktantach[a] *Average cloudiness in octants*[a]
Opole	2005	9,0	583	2,7	1971	5,2
	2010	8,2	868	2,5	1716	5,7
	2014	10,8	594	2,4	1954	5,5
	2015	**10,9**	**358**	**2,5**	**2053**	**5,3**

a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami).
Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.
a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover).
S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

DZIAŁ II
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

1. Dane o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454) z późniejszymi zmianami.

2. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

— w pozycji „na cele produkcyjne" – poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem – jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam^3 i więcej wody podziemnej albo 20 dam^3 i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam^3 i więcej ścieków;

— w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych" – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;

— w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej" – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itp.).

3. Ścieki przemysłowe to ścieki nie będące ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, powstałe w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będące ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu odprowadzone urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu.

Dane o **ściekach przemysłowych** dotyczą ścieków odprowadzonych z jednostek, które według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostały ujęte w „Przemyśle" obejmującym sekcje: „Górnictwo i wydobywanie", Przetwórstwo przemysłowe", „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych", „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją", jak również w pozostałych sekcjach, których udział w ilości odprowadzanych ścieków jest niewielki. Do tych samych jednostek odnoszą się dane o poborze wód.

Jako **ścieki przemysłowe wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzone siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód, do ziemi lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych

CHAPTER II
ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

1. *Data on the* ***geodesic status and directions of voivodship land use*** *are classified according to ownership and register groups of lands included in the land register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454) with later amendments.*

2. *Information regarding* ***water withdrawal*** *concerns:*

— *in the item "for production purposes" – excluding agriculture, forestry, hunting and fishing – organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam^3 or more of underground water, or 20 dam^3 or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam^3 or more of wastewater annually;*

— *in the item "irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds" – agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fish ponds of 10 ha or more in area;*

— *in the item "exploitation of water supply network" – all entities responsible for the management of the water supply network (including housing cooperatives, water companies, waterworks and workplaces, etc).*

3. Industrial wastewater *includes sewage which is not residential sewage or rainwater or meltwater, produced as a result of commercial, industrial, storage, transportation or service activity as well as wastewater mixed with sewage produced by other entities discharged by sewage network owned by this plant.*

Data on ***industrial wastewater*** *refer to sewage discharged by the entities which according to Polish Classification of Activity were included under "Industry" covering "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewage, waste management and remediation activities" as well as other sections, whose share in the volume of discharged sewage is insignificant. The same entities are covered by data on water intake.*

Industrial wastewater requiring treatment *is understood as water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground or sewage network of entities engaged in production (including contaminated drainage water from mines and cooling water).*

Cooling water *comprises wastewater with an increased temperature created in the process of using*

(łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i zanieczyszczonymi wodami wykorzystanymi w przemyśle do celów chłodniczych).

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodzenia w procesach technologicznych.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz o podwyższonym usuwaniu biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzaniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. przez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogennych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

4. Ścieki komunalne to ścieki bytowe lub mieszanina ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych.

Dane o **ściekach komunalnych** obejmują ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną przez jednostki będące w gestii przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych, dla których organem założycielskim jest wojewoda (lub będących pod zarządem samorządów terytorialnych) oraz wszystkich jednostek nadzorujących pracę zbiorowego odprowadzania ścieków poprzez sieć kanalizacyjną (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.). Ścieki te przed odprowadzeniem do odbiornika powinny być w całości poddane procesom oczyszczania, stąd w statystyce zostały ujęte jako **ścieki wymagające oczyszczania**. Dane te nie obejmują wód opadowych i infiltracyjnych odprowadzanych siecią kanalizacyjną.

5. Informacje o źródłach i wielkości **emisji zanieczyszczeń powietrza** z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza oraz o stanie **wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń** dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze

water for cooling purposes during technological processes.

*Data regarding **treated wastewater** concern wastewater treated mechanically, chemically, biologically and with increased biogene removal and discharged into waters or into the ground.*

***Mechanical treatment of wastewater** is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.*

***Biological treatment of wastewater** occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of wastewater, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from wastewater.*

***Increased biogene removal from sewage** occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.*

***4. Municipal wastewater means** residential or municipal sewage including industrial sewage or the mixture of residential sewage with rainwater, or the mixture of residential sewage with industrial sewage and rainwater or meltwater disposed of by a commune through sewage water system and wastewater treatment plants.*

*Data on **municipal wastewaters** cover sewage discharged via a sewage network by the units managed by water supply and sewage companies and plants established by a voivode (or managed by territorial self-governments) and all units supervising collective discharge of sewage via sewage network (including housing cooperatives, water companies, water service plants, enterprises etc.) Prior to discharge to the recipient, all the sewage should be treated. Thus, in the statistics, the wastewater was included as the **wastewater requiring treatment**. The data do not include precipitation and infiltration water discharged via sewage network.*

***5.** Information regarding the sources and amounts of **air pollutants emission** from plants of significant nuisance to air quality as well as **the possession of system to reduce such pollutants and the effects of their utilization** concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to*

według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40 z późniejszymi zmianami).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana jest corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań i może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

6. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany. Dane o odpadach zostały opracowane w oparciu o ustawę z dnia 14 XII 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013 poz. 21) z późniejszymi zmianami, zmieniającą ustawę z dnia 27 IV 2001 r. obowiązującą do 2012 r. Informacje o odpadach opracowane zostały zgodnie z katalogiem odpadów wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

7. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40 with later amendments).

The established group of surveyed entities maintained annually which, i.a. assures comparability of data and may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

*Data regarding **particulate emission** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.*

*Data regarding **gas emission** concern: sulphur dioxide, carbon oxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).*

Data regarding particulate and gas emission include organized emission (from technological and heating facilities) and disorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.).

*The **emission volumes of different pollutant types from various sources** were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.*

***6. Waste** means any substance or object which the holder discards or intends or is required to discard. Data on waste have been compiled on the basis of the Law on Waste, dated 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013 item 21) with later amendments, amending the Law dated 27 IV 2001 valid until 2012. Information regarding waste was compiled with the waste catalogue introduced by the decree of the Minister of the Environment dated 27 IX 2001 (Journal of Laws No. 112, item 1206).*

*Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).*

*Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.*

***7.** Data on **municipal waste** concern waste generated in households, excluding end-of-life vehicles and waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which because of its character or composition is similar to waste from households.*

8. Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości wywiezionych do oczyszczalni ścieków lub stacji zlewnych pochodzących z gospodarstw domowych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

9. Dane o **nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej** prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyłączeniem indywidualnych gospodarstw rolnych oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą – prowadzących księgi przychodów i rozchodów), jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne", a także spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę pracujących.

8. *Data on* ***liquid waste*** *concern waste removed to wastewater treatment plants or dump stations which comes from households, public buildings and buildings of units conducting economic activity – in case they are not discharged by sewage system.*

9. *Data regarding* ***outlays on fixed assets of investments in environmental protection and water management*** *are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Law No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.*

The presented data refer to: legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of private farms as well as natural persons and partnerships conducting economic activity – keeping the so-called revenues and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section "Public administration and defence; compulsory social security" as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

TABL. 1(4). **POWIERZCHNIA GEODEZYJNA WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA**
Stan w dniu 1 I
GEODESIC AREA BY DIRECTIONS OF LAND USE
As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2015	2016
	w ha *in ha*			
O G Ó Ł E M[a] ***T O T A L***[a]	**9621**	**9655**	**9655**	**9655**
Użytki rolne ***Agricultural land***	**4773**	**4651**	**4547**	**4522**
w tym: *of which:*				
Grunty orne *Arable land*	3364	3353	3259	3240
Sady *Orchards*	39	33	32	32
Łąki i pastwiska trwałe *Permanent meadows and pastures*	1206	1098	1066	1065
Grunty leśnie oraz zadrzewione i zakrzewione ***Forest land as well as woody and bushy land***	**940**	**945**	**941**	**941**
Lasy *Forests*	932	933	930	930
Grunty zadrzewione i zakrzewione *Woody and bushy land*	8	12	11	11
Grunty pod wodami ***Lands under waters***	**344**	**348**	**337**	**388**
Płynącymi *Flowing*	283	287	288	290
Stojącymi *Standing*	61	61	49	98
Grunty zabudowane i zurbanizowane ***Built-up and urbanized areas***	**3301**	**3430**	**3533**	**3475**
w tym tereny: *of which areas*:				
Mieszkaniowe *Residential*	823	857	892	894
Przemysłowe *Industrial*	513	493	525	524
Rekreacji i wypoczynku *Recreational*	198	168	187	187
Komunikacyjne *Transport*	875	914	950	960
Pozostałe ***Others***	**263**	**281**	**297**	**329**

a Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi).
Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Land area (including inland waters).
S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2(5). **POBÓR I ZUŻYCIE WODY**
WATER WITHDRAWAL AND CONSUMPTION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	w dam^3 *in dam^3*				
POBÓR WODY *WATER WITHDRAWAL*					
O G Ó Ł E M	**10081**	**8939**	**8433**	**8948**	***T O T A L***
na cele:					*for purposes of:*
Produkcyjne[a]	872	801	454	478	*Production[a]*
Eksploatacji sieci wodociągowej[b]	9209	8138	7979	8470	*Exploitation of water supply network[b]*
ZUŻYCIE WODY *WATER CONSUMPTION*					
O G Ó Ł E M	**9086**	**8039**	**7008**	**7436**	***T O T A L***
Przemysł	1574	1283	838	571	*Industry*
Eksploatacja sieci wodociągowej[c]	7512	6756	6170	6865	*Exploitation of water supply network[c]*

a Poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem – z ujęć własnych. *b* Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. *c* Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Excluding agriculture, forestry, hunting and fishing – from own intakes. b Water withdrawal by intakes before entering the water network. c Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 3(6). **POBÓR I ZUŻYCIE WODY W ZAKŁADACH PRZEMYSŁOWYCH**
WATER WITHDRAWAL AND CONSUMPTION IN INDUSTRIAL PLANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	w dam^3 *in dam^3*				
Pobór wód podziemnych z ujęć własnych	58	154	114	97	*Underground water withdrawal from own intakes*
Zakup wody	727	485	385	93	*The purchase of water*
w tym z sieci wodociągowej na cele produkcyjne	709	395	291	–	*of which from the water supply system for production purposes*
Zużycie wody na potrzeby zakładów	1574	1283	838	571	*Consumption of water for needs of plants*
Na 1 km^2	16	13	9	6	*Per km^2*

TABL. 4(7). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA[a]**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	w dam^3 *in dam^3*				
O G Ó Ł E M	**7557**	**7461**	**6771**	**6960**	***T O T A L***
Oczyszczane	7414	7013	6621	6808	*Treated*
mechanicznie	622	563	390	392	*mechanically*
biologicznie	16	5	4	5	*biologically*
z podwyższonym usuwaniem biogenów	6776	6445	6227	6411	*with increased biogene removal (disposal)*
Nieoczyszczane	143	448	150	152	*Untreated*

a Odprowadzone do wód lub do ziemi.

a Discharged into waters or into the ground.

TABL. 5(8). **ŚCIEKI ODPROWADZONE PRZEZ ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE**
WASTEWATER DISCHARGED BY INDUSTRIAL PLANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	w dam^3 *in dam^3*				
O G Ó Ł E M	**1159**	**1484**	**973**	**698**	***T O T A L***
Do sieci kanalizacyjnej	**431**	**467**	**419**	**144**	***Into sewage network***
Bezpośrednio do wód lub do ziemi	**728**	**1017**	**554**	**554**	***Directly into waters or into the ground***
Oczyszczane	638	568	394	397	*Treated*
mechaniczne	622	563	390	392	*mechanically*
biologiczne	16	5	4	5	*biologically*
Nieoczyszczane	–	448	150	152	*Untreated*
Wody chłodnicze umownie czyste	90	1	10	5	*Cooling water conventionally clean*

TABL. 6(9). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**[a]
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	w tonach *in tonnes*				
Emisja zanieczyszczeń:					***Emission of pollutants**:*
Pyłowych	253	217	164	125	*Particulates*
w tym ze spalania paliw	154	125	131	99	*of which particulates from the combustion of fuels*
Gazowych (bez dwutlenku węgla)	2250	5483	4034	4086	*Gases (excluding carbon dioxide)*
w tym: dwutlenek siarki	619	747	704	654	*of which: sulphur dioxide*
tlenek węgla	866	1993	2212	2323	*carbon oxide*
tlenki azotu[b]	664	756	756	698	*nitrogen oxides*[b]
Na 1 km^2:					***Per km^2**:*
Pyłowych	2,6	2,2	1,7	1,3	*Particulates*
Gazowych (bez dwutlenku węgla)	23,4	56,5	41,6	42,1	*Gases (excluding carbon dioxide)*
Zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń	142067	141025	94603	82312	***Particulates pollutants retained in pollutant reduction systems***

a Z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza. *b* W przeliczeniu na NO_2.
a From plants of significant nuisance to air quality. b Calculated as NO_2.

TABL. 7(10). **ODPADY**[a] **WYTWORZONE I NAGROMADZONE**
Stan w końcu roku
WASTE[a] *GENERATED AND ACCUMULATED*
As of the end of the year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	993,7	424,5	78,0	169,2	*Waste generated (during the year) in thous.t*
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) w tys. t.	234,5	99,1	111,6	113,0	*Waste landfilled up to now (accumulated) in thous.t*
Powierzchnia niezrekultywowana składowania odpadów w ha	9,5	9,2	9,2	9,2	*Non-reclaimed area of waste landfill sites in ha*

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.
a Excluding municipal waste.

TABL. 8(11). **ODPADY KOMUNALNE[a] I NIECZYSTOŚCI CIEKŁE**
MUNICIPAL WASTE[a] AND LIQUID WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Zmieszane odpady zebrane w tys. t	**53,5**	**49,1**	**29,9**	**29,1**	***Mixed waste collected in thous. t***
w tym z gospodarstw domowych	36,5	38,2	23,8	22,5	*of which from households*
na 1 mieszkańca w kg	283,7	311,7	198,7	188,3	*per capita in kg*
W % zmieszanych odpadów zebranych z:					*In % mixed waste collected from:*
handlu, małego biznesu, biur i instytucji	28,1	19,2	17,0	19,6	*trade, small business, offices and institutions*
usług komunalnych	3,6	3,0	3,2	3,0	*municipal services*
gospodarstw domowych	68,3	77,8	79,8	77,4	*households*
Nieczystości ciekłe odebrane[b] w dam^3	**45,0**	**25,1**	**14,6**	**20,2**	***Liquid waste received[b] in dam^3***
w tym z:					*of which from:*
Gospodarstw domowych	26,6	14,4	7,2	8,8	*Households*
Jednostek prowadzących działalność gospodarczą	18,0	10,5	5,6	10,7	*Entities conducting economic activity*

a Dane szacunkowe. *b* Gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.
a Estimated data. b Collected temporarily in tanks without outflow.

TABL. 9(12). **NAKŁADY[a] NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
OUTLAYS[a] ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT BY SOURCES OF FINANCING (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	w tys. zł *in thous. zl*				
OCHRONA ŚRODOWISKA *ENVIRONMENTAL PROTECTION*					
O G Ó Ł E M	**24211,0**	**11043,5**	**71115,6**	**17774,6**	***T O T A L***
źródła finansowania:					*sources of financing:*
Środki własne	11117,2	8356,2	19606,7	11684,4	*Own funds*
Środki z budżetu centralnego	96,0	337,0	–	2620,1	*Funds from the Central Budget*
Środki z budżetu województwa	377,3	–	–	–	*Funds from voivodship budget*
Środki z budżetu gminy	126,0	1524,9	–	214,9	*Funds from gmina budgets*
Środki z zagranicy	1744,0	8,1	7461,4	833,2	*Funds from abroad*
Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	9052,5	544,3	34438,5	892,0	*Ecological funds (loans, credits, and allocations)*
Kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe)	1505,0	273,0	9609,0	1515,0	*Domestic credits and loans (including bank credits and loans)*
Inne środki (w tym nakłady niesfinansowane)	193,0	–	–	15,0	*Other funds (including non-financed outlays)*
GOSPODARKA WODNA *WATER MANAGEMENT*					
O G Ó Ł E M	**17658,9**	**8004,3**	**35538,2**	**9569,1**	***T O T A L***
źródła finansowania:					*sources of financing:*
Środki własne	1609,0	4260,4	2863,1	3863,0	*Own funds*
Środki z budżetu centralnego	8110,0	3728,1	1834,9	483,0	*Funds from the Central Budget*
Środki z budżetu województwa	339,9	15,8	15,8	10,3	*Funds from voivodship budget*
Środki z budżetu gminy	–	–	–	295,2	*Funds from gmina budgets*
Środki z zagranicy	–	–	17538,6	4155,0	*Funds from abroad*
Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	7600,0	–	13285,8	762,6	*Ecological funds (loans, credits, and allocations)*

a W 2005 – wydatki inwestycyjne.
a In 2005 – investment expenditures.

TABL. 10(13). **NAKŁADY[a] NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA (ceny bieżące)**

OUTLAYS[a] ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT BY DIRECTIONS OF INVESTING (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	w tys. zł *in thous. zl*				
OCHRONA ŚRODOWISKA *ENVIRONMENTAL PROTECTION*					
O G Ó Ł E M	**24211,0**	**11043,5**	**71115,6**	**17774,6**	***T O T A L***
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	6030,3	1190,9	8943,8	3724,3	*Protection of air and climate*
w tym:					*of which:*
zapobieganie zanieczyszczeniom	1265,3	25,0	3647,1	1719,8	*pollution prevention*
w tym nowe techniki i technologie spalania paliw	1019,3	25,0	3509,6	370,1	*of which new fuel combustion technologies and techniques*
redukcja zanieczyszczeń	4765,0	1165,9	5296,7	1102,0	*reduction of pollution*
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	6718,7	3294,4	24590,3	4550,6	*Wastewater management and protection of water*
w tym:					*of which:*
sieć kanalizacyjna odprowadzająca:					*sewage network discharging:*
ścieki	4704,3	2190,1	1866,0	1375,0	*wastewater*
wody opadowe	1990,4	542,1	4672,9	1244,8	*precipitation water*
oczyszczanie ścieków	–	562,2	17199,2	1930,8	*wastewater treatment plants*
w tym komunalnych	–	543,8	17199,2	1930,8	*of which municipal*
Ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb oraz ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	33,3	233,5	–	–	*Protection and restoration of utility to soil and protection of groundwater and surface water*
Gospodarka odpadami	9120,3	3833,2	25922,0	5361,7	*Waste management*
w tym:					*of which:*
zbieranie odpadów[b] i ich transport	2170,3	3176,0	656,0	2797,7	*waste collection[b] and transport*
unieszkodliwianie i usuwanie odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne	6898,0	135,3	25266,0	1515,0	*treatment and disposal of hazardous waste and other than hazardous waste*
Zmniejszanie hałasu i wibracji	–	1276,2	6837,6	–	*Noise and vibration reduction*
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	–	–	–	–	*Protection of biodiversity and landscape*
Pozostałe	2308,4	1215,3	4821,9	4138,0	*Others*
GOSPODARKA WODNA *WATER MANAGEMENT*					
O G Ó Ł E M	**17658,9**	**8004,3**	**35538,2**	**9569,1**	***T O T A L***
Ujęcia i doprowadzenia wody	1145,1	4260,4	3258,4	4625,6	*Water intakes and pipe systems*
Zbiorniki i stopnie wodne	–	–	18824,9	1838,0	*Water reservoirs and falls*
Regulacja i zabudowania rzek i potoków	16508,5	8,1	–	2800,0	*Regulation and management of rivers and streams*
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	5,3	3735,8	13454,9	305,5	*Flood embankments and pump stations*

a W 2005 – wydatki inwestycyjne. *b* Przemysłowych i komunalnych.

a In 2005 – investment expenditures. b Industrial and municipal.

DZIAŁ III
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Przestępstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występek ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to **przestępstwo wykryte**.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych.

2. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

3. Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

4. Pożary są to niekontrolowane procesy palenia w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Miejscowe zagrożenia są to inne niż pożar zdarzenia wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody, a stwarzające zagrożenie dla życia, środowiska lub mienia.

Alarmy fałszywe są to wezwania do zdarzeń, które faktycznie nie miały miejsca lub zaistniały, lecz nie wymagały podjęcia działań ratowniczych.

CHAPTER III
PUBLIC SAFETY

General notes

1. *An* ***ascertained crime*** *is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code – is a fiscal offence.*

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which least one suspect was found is a ***detected crime****.*

Information regarding ascertained crimes and rates of delectability of delinquents in ascertained crimes come from police information systems.

2. The rate of detectability of delinquents *is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.*

3. *Data regarding* ***road traffic accidents*** *cover events connected with the movement of vehicles on public roads, as a result of which death or injury occurred.*

A ***road traffic accident fatality*** *is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.*

A ***road traffic accident injury*** *is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.*

4. Fires *are out-of-control burning processes in place not suitable for this.*

Local threats *are events different from fires being a result of civilization development and law of nature, creating threat to live, environment and property.*

False alarms *are calls for incidents which actually have not occurred or have occurred but rescue action was not needed.*

TABL. 1 (14). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ[ab] W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW**

ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE[ab] IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS BY TYPE OF CRIME

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
			PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE *ASCERTAINED CRIMES*		
O G Ó Ł E M	**7268**	**5732**	**4683**	**4683**	***T O T A L***
w tym:					*of which:*
O charakterze kryminalnym	5898	4326	3465	3382	*Criminal*
O charakterze gospodarczym	630	776	760	906	*Economic*
Drogowe	556	440	304	272	*Traffic*
			WSKAŹNIK WYKRYWALNOŚCI w % *THE RATE OF DETECTABILITY in %*		
O G Ó Ł E M	**46,2**	**55,6**	**53,9**	**53,3**	***T O T A L***
w tym:					*of which:*
O charakterze kryminalnym	34,5	43,6	38,5	40,1	*Criminal*
O charakterze gospodarczym ...	94,1	95,4	90,2	84,3	*Economic*
Drogowe	98,4	97,7	97,7	96,7	*Traffic*

a W 2005 r. i 2010 r. łącznie z prokuraturą. *b* W latach 2014–2015 bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.
Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu.

a In 2005 and 2010 including prosecutor's office. b In 2014–2015 excluding punishable acts committed by juveniles.
S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Opole.

TABL. 2 (15). **WYPADKI DROGOWE**

ROAD TRAFFIC ACCIDENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Wypadki drogowe	**164**	**164**	**178**	**147**	***Road traffic accidents***
Ofiary wypadków	221	220	225	171	*Road traffic casualties*
śmiertelne	8	10	4	6	*fatalities*
ranni	213	210	221	165	*injured*

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu.
S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Opole.

TABL. 3 (16). **ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**

REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE SERVICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Liczba zdarzeń:					***Number of events**:*
Pożary	563	383	383	425	*Fires*
w tym obiektów mieszkalnych	128	99	103	101	*of which residential buildings*
Miejscowe zagrożenia[a]	467	550	527	552	*Local threats[a]*
Wyjazdy do fałszywych alarmów	241	266	205	244	*False alarms*
Wypadki z ludźmi	167	212	225	185	*Casualties*
w tym w czasie pożarów	14	21	18	17	*of which during fires*
Ratownicy biorący udział w pożarach	2859	2817	2967	3256	*Rescue personnel involved in fires*

a Katastrofy naturalne, awarie techniczne, wypadki w komunikacji i inne zagrożenia życia i mienia.
Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Opolu.

a Natural catastrophes, technical failures, transportation accidents and other threats to life and property.
S o u r c e: data of the Voivodship State Fire Service Headquarters in Opole.

DZIAŁ IV
LUDNOŚĆ

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

1) bilansów stanu i struktury ludności na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
   a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
   b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych (zameldowania i wymeldowania na pobyt czasowy z/do innych gmin);
2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
4) sprawozdawczości sądu okręgowego – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

2. Dane o ludności, a także współczynniki demograficzne oraz przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej:

— dla 2005 r. – w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002,
— od 2010 r. – w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (dla lat 2010 i 2011 zastosowano podział administracyjny z dnia 31 XII 2011 r.).

3. Przez ludność **w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet – 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

4. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

CHAPTER IV
POPULATION

General notes

1. *Chapter tables were compiled on the basis of:*

1) the balances of the size and structure of the population in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census taking into account:
   a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
   b) the difference between the number of people registered for temporary stay above 3 months (until 2005 – above 2 months) in a gmina and the number of people temporarily absent, (registering and cancelling registration for temporary stay from/to other gminas);
2) the registers of the Ministry of Interior and Administration – on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of this data is PESEL register – Common Electronic System of Population Register);
3) documentation of Civil Status Offices – regarding registered marriages, births and deaths;
4) documentation of regional court – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

2. Data about population *as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 of population etc.) was prepared assuming the number of population balanced on:*

— *for 2005 – the basis of results of the Population and Housing Census 2002,*
— *since 2010 – the basis of results of the Population and Housing Census 2011 (for 2010 and 2011 was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2011).*

3. *The* ***working age population*** *refers to males aged 18–64 and females aged 18–59. In this category the age groups of* ***mobility*** *(i.e. 18–44) and* ***non-mobility*** *(i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The* ***non-working age population*** *is defined as the* ***pre-working age population****, i.e., up to the age of 17 and the* ***post-working age population****, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.*

4. Median age *of population is a parameter determining border of age, which half of population already exceeded and second half has not reached yet.*

5. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano:

— małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku, gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
— separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
— rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
— urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
— zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (cząstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

— **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmienne,

5. *Data regarding the* ***vital statistics*** *according to territorial division were compiled as follows:*

— *marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);*
— *separations – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons – residence of husband is used);*
— *divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken);*
— *births – according to the mother's place of permanent residence;*
— *deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.*

The data on ***marriages*** *refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churche or the Religious Association. Marriages contracted (on the basis of canonic laws marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.*

The religious marriages may be contracted only in the ten Churches and Religious Association: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Female fertility rate *is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15–49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers at the age under of 15 are counted to the group 15–19 and from the mothers at the age of 50 and over – to the group 45–49.*

Reproduction rates:

— ***total fertility rate*** *refers to the average number of children who would be born to a woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years old), assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming the age-specific fertility rates for this period are treated as constant,*

— **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotliwością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmienne współczynniki płodności),
— **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

6. Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

7. Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2013 r. (w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 1 I 2014 r.) oraz założeń dotyczących tendencji w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych. Dane o ludności według wieku **produkcyjnego** i **poprodukcyjnego** podano uwzględniając zmiany granicy wieku emerytalnego; zgodnie z ustawą z dnia 11 V 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2012, poz. 637) dla kolejnych lat prognozy jako dolną granicę wieku poprodukcyjnego (jednocześnie górną granicę wieku produkcyjnego) przyjęto:
— dla mężczyzn 67,0 lat,
— dla kobiet – 62,0 lata w 2020 r., 63,25 w 2025 r., 64,5 w 2030 r., 65,75 w 2035 r. oraz 67,0 lat w latach 2040–2050.

8. Dane o **migracjach wewnętrznych ludności** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

9. Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, **odpływ** – wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

10. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI:
— w 2005 r. – zameldowanej na pobyt stały,
— od 2010 r. – zamieszkałej.

— ***gross reproduction rate*** *refers to the average number of daughters that would be born by a woman, assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),*
— ***demographic dynamics rate*** *is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.*

Natural increase of the population *means the difference between the number of live births and deaths in a given period.*

6. Infant *is a child under the age of 1.*

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

7. Population projection until 2050 *was calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31 XII 2013 (in administrative division valid as of 1 I 2014) as well as assumptions on fertility, mortality and international migration. Data about population by* ***working*** *and* ***post-working*** *age are given in two approaches considering the changes in the limit retirement age, according to the Law changing the national law on pensions and retirement pay from National Insurance Fund and some other laws dated 11 V 2012 (Journal of Laws 2012 item 637) for the subsequent years of projection as the lower limit of the post-working age (the upper limit of the working age) were used:*
— *for males – 67,0 years,*
— *for females – 62,0 years in 2020, 63,25 in 2025, 63,45 in 2030 and 67,0 in 2040–2050.*

8. *Data regarding* ***internal migration of the population*** *were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.*

9. *The* ***inflow*** *of the population includes registrations of arrivals for permanent residence,* ***outflow*** *– registrations of departures from permanent residence.*

10. *Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI:*
— *in 2005 – registered for permanent residence,*
— *since 2010 – de facto population (population residing).*

TABL. 1 (17). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**128268**	**122656**	**119574**	**118931**	***T O T A L***
mężczyźni	60137	57407	56025	55804	*males*
kobiety	68131	65249	63549	63127	*females*
Kobiety na 100 mężczyzn	113	114	113	113	*Females per 100 males*
Ludność na 1 km^2 powierzchni ogólnej	1329	1270	1238	1232	*Population per km^2 of total area*

TABL. 2 (18). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I GRUP WIEKU**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE GROUPS
As of 31 XII

GRUPY WIEKU *AGE GROUPS*	2005	2010	2014	2015		
				ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**128268**	**122656**	**119574**	**118931**	**55804**	**63127**
0– 2 lata	2905	3514	3127	3166	1641	1525
3– 6	3994	3974	4521	4435	2296	2139
7–12	6662	5443	5534	5807	2905	2902
13–15	4035	3011	2672	2631	1388	1243
16–18	4870	3500	2918	2788	1394	1394
19–24	15408	11219	7206	6556	3401	3155
25–29	11084	10869	8990	8204	4044	4160
30–34	9937	10625	11089	11007	5351	5656
35–39	7943	8982	10318	10503	5203	5300
40–44	8146	7368	8308	8713	4249	4464
45–49	10272	7657	7026	7050	3448	3602
50–54	11056	9663	7582	7318	3485	3833
55–59	9443	10245	9685	9198	4186	5012
60–64	5611	8574	9428	9535	4259	5276
65–69	5538	5036	7264	7936	3349	4587
70–74	4725	4893	4592	4558	1887	2671
75–79	3503	3931	4118	4139	1495	2644
80 lat i więcej *and more*	3136	4152	5196	5387	1823	3564

TABL. 3 (19). **LUDNOŚĆ WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY ECONOMIC AGE GROUPS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
			O G Ó Ł E M *G R A N D T O T A L*		
O G Ó Ł E M	**128268**	**122656**	**119574**	**118931**	***G R A N D T O T A L***
w wieku:					*of age:*
Przedprodukcyjnym	20769	18260	17692	17862	*Pre-working*
Produkcyjnym	87540	81546	75492	73773	*Working*
w tym w wieku mobilnym	54215	50245	46991	45948	*of which of mobility*
Poprodukcyjnym	19959	22850	26390	27296	*Post-working*
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	**47**	**50**	**58**	**61**	***Non-working age population per 100 persons of working age***
			MĘŻCZYŹNI *MALES*		
R A Z E M	**60137**	**57407**	**56025**	**55804**	***T O T A L***
w wieku:					*of age:*
Przedprodukcyjnym	10625	9271	9047	9158	*Pre-working*
Produkcyjnym	43154	41249	38790	38092	*Working*
w tym w wieku mobilnym	26490	24636	23154	22714	*of which of mobility*
Poprodukcyjnym	6358	6887	8188	8554	*Post-working*
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	**39**	**39**	**44**	**46**	***Non-working age population per 100 persons of working age***
			KOBIETY *FEMALES*		
R A Z E M	**68131**	**65249**	**63549**	**63127**	***T O T A L***
w wieku:					*of age:*
Przedprodukcyjnym	10144	8989	8645	8704	*Pre-working*
Produkcyjnym	44386	40297	36702	35681	*Working*
w tym w wieku mobilnym	27725	25609	23837	23234	*of which of mobility*
Poprodukcyjnym	13601	15963	18202	18742	*Post-working*
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	**53**	**62**	**73**	**77**	***Non-working age population per 100 persons of working age***

TABL. 4 /20/. **MEDIANA WIEKU (wiek środkowy) LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI**
MEDIAN AGE OF POPULATION BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**38,3**	**40,1**	**42,1**	**42,5**	***T O T A L***
Mężczyźni	36,1	38,2	39,9	40,3	*Males*
Kobiety	40,5	42,4	44,2	44,6	*Females*

TABL. 5 (21). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*					
Małżeństwa	530	654	511	561	*Marriages*
cywilne	226	289	224	272	*civil*
wyznaniowe[a]	304	365	287	289	*religious*[a]
Rozwody	326	246	284	253	*Divorces*
Urodzenia żywe	997	1138	1073	1073	*Live births*
Zgony	1063	1061	1086	1146	*Deaths*
w tym niemowląt	4	6	5	5	*of which infants*
Przyrost naturalny	–66	77	–13	–73	*Natural increase*
NA 1000 LUDNOŚCI *PER 1000 POPULATION*					
Małżeństwa	4,3	5,3	4,3	4,7	*Marriages*
cywilne	1,8	2,4	1,9	2,3	*civil*
wyznaniowe[a]	2,4	3,0	2,4	2,4	*religious*[a]
Rozwody	2,6	2,0	2,4	2,1	*Divorces*
Urodzenia żywe	8,0	9,3	8,9	9,0	*Live births*
Zgony	8,5	8,6	9,1	9,6	*Deaths*
w tym niemowląt[b]	4,0	5,3	4,7	4,7	*of which infants*[b]
Przyrost naturalny	–0,5	0,6	–0,1	–0,6	*Natural increase*

a Ze skutkami cywilnymi. *b* Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych.
a With civil law consequences. b Infant deaths per 1000 live births.

TABL. 6 (22). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF NEWLYWEDS

LATA *YEARS* MĘŻCZYŹNI W WIEKU *MALES AT AGE*		Ogółem *Total*	Kobiety w wieku *Females at age*							
			19 lat i mniej *under 20*	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej *and more*
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*										
OGÓŁEM *TOTAL*	2005	530	14	175	214	60	17	27	14	9
	2010	654	5	138	295	112	45	24	17	18
	2014	511	3	82	228	98	44	25	20	11
	2015	**561**	**3**	**96**	**220**	**113**	**50**	**28**	**32**	**19**
19 lat i mniej *Under 20*	2005	6	3	3	–	–	–	–	–	–
	2010	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	2014	1	1	–	–	–	–	–	–	–
	2015	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
20–24	2005	85	7	67	9	1	1	–	–	–
	2010	64	4	47	11	1	–	1	–	–
	2014	32	1	22	7	2	–	–	–	–
	2015	**53**	**2**	**41**	**7**	**3**	**–**	**–**	**–**	**–**
25–29	2005	243	4	81	139	18	1	–	–	–
	2010	268	–	73	169	20	5	1	–	–
	2014	204	1	50	132	19	1	1	–	–
	2015	**193**	**1**	**41**	**130**	**20**	**1**	**–**	**–**	**–**

TABL. 6 (22). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (cd.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF NEWLYWEDS (cont.)

LATA *YEARS* MĘŻCZYŹNI W WIEKU *MALES AT AGE*		Ogółem *Total*	Kobiety w wieku *Females at age* 19 lat i mniej *under 20*	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej *and more*
		W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH (dok.) *IN ABSOLUTE NUMBERS (cont.)*								
30–34	2005	86	–	16	48	20	2	–	–	–
	2010	168	1	15	82	61	8	1	–	–
	2014	136	–	7	69	50	10	–	–	–
	2015	**148**	**–**	**11**	**61**	**60**	**14**	**2**	**–**	**–**
35–39	2005	39	–	5	12	11	10	1	–	–
	2010	62	–	2	22	19	17	2	–	–
	2014	57	–	3	17	18	18	1	–	–
	2015	**56**	**–**	**3**	**14**	**19**	**16**	**4**	**–**	**–**
40–49	2005	32	–	3	5	10	1	12	1	–
	2010	49	–	–	10	10	13	12	4	–
	2014	38	–	–	2	7	9	15	5	–
	2015	**53**	**–**	**–**	**8**	**9**	**16**	**15**	**5**	**–**
50–59	2005	23	–	–	1	–	2	12	7	1
	2010	17	–	1	1	1	2	6	5	1
	2014	27	–	–	1	2	6	6	8	4
	2015	**23**	**–**	**–**	**–**	**2**	**1**	**6**	**13**	**1**
60 lat i więcej *and more*	2005	16	–	–	–	–	–	2	6	8
	2010	26	–	–	–	–	–	1	8	17
	2014	16	–	–	–	–	–	2	7	7
	2015	**35**	**–**	**–**	**–**	**–**	**2**	**1**	**14**	**18**
		NA 1000 LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ *PER 1000 POPULATION AGED 15 AND MORE*								
OGÓŁEM *TOTAL*	2005	4,91	0,13	1,62	1,98	0,56	0,16	0,25	0,13	0,08
	2010	6,07	0,05	1,28	2,74	1,04	0,42	0,22	0,16	0,17
	2014	4,86	0,03	0,78	2,17	0,93	0,42	0,24	0,19	0,10
	2015	**5,37**	**0,03**	**0,92**	**2,11**	**1,08**	**0,48**	**0,27**	**0,31**	**0,18**
19 lat i mniej *Under 20*	2005	0,06	0,03	0,03	–	–	–	–	–	–
	2010	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	2014	0,01	0,01	–	–	–	–	–	–	–
	2015	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
20–24	2005	0,79	0,06	0,62	0,08	0,01	0,01	–	–	–
	2010	0,59	0,04	0,44	0,10	0,01	–	0,01	–	–
	2014	0,30	0,01	0,21	0,07	0,02	–	–	–	–
	2015	**0,51**	**0,02**	**0,39**	**0,07**	**0,03**	**–**	**–**	**–**	**–**
25–29	2005	2,25	0,04	0,75	1,29	0,17	0,01	–	–	–
	2010	2,49	–	0,68	1,57	0,19	0,05	0,01	–	–
	2014	1,94	0,01	0,48	1,26	0,18	0,01	0,01	–	–
	2015	**1,85**	**0,01**	**0,39**	**1,25**	**0,19**	**0,01**	**–**	**–**	**–**
30–34	2005	0,80	–	0,15	0,44	0,19	0,02	–	–	–
	2010	1,56	0,01	0,14	0,76	0,57	0,07	0,01	–	–
	2014	1,29	–	0,07	0,66	0,48	0,10	–	–	–
	2015	**1,42**	**–**	**0,11**	**0,58**	**0,57**	**0,13**	**0,02**	**–**	**–**
35–39	2005	0,36	–	0,05	0,11	0,10	0,09	0,01	–	–
	2010	0,58	–	0,02	0,20	0,18	0,16	0,02	–	–
	2014	0,54	–	0,03	0,16	0,17	0,17	0,01	–	–
	2015	**0,54**	**–**	**0,03**	**0,13**	**0,18**	**0,15**	**0,04**	**–**	**–**
40–49	2005	0,30	–	0,03	0,05	0,09	0,01	0,11	0,01	–
	2010	0,45	–	–	0,09	0,09	0,12	0,11	0,04	–
	2014	0,36	–	–	0,02	0,07	0,09	0,14	0,05	–
	2015	**0,51**	**–**	**–**	**0,08**	**0,09**	**0,15**	**0,14**	**0,05**	**–**

TABL. 6 (22). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF NEWLYWEDS (cont.)

LATA *YEARS* MĘŻCZYŹNI W WIEKU *MALES AT AGE*		Ogółem *Total*	Kobiety w wieku *Females at age* 19 lat i mniej *under 20*	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej *and more*
NA 1000 LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ (dok.) *PER 1000 POPULATION AGED 15 AND MORE (cont.)*										
50–59	2005	0,21	–	–	0,01	–	0,02	0,11	0,06	0,01
	2010	0,16	–	0,01	0,01	0,01	0,02	0,06	0,05	0,01
	2014	0,26	–	–	0,01	0,02	0,06	0,06	0,08	0,04
	2015	**0,22**	**–**	**–**	**–**	**0,02**	**0,01**	**0,06**	**0,12**	**0,01**
60 lat i więcej *and more*	2005	0,15	–	–	–	–	–	0,02	0,06	0,07
	2010	0,24	–	–	–	–	–	0,01	0,07	0,16
	2014	0,15	–	–	–	–	–	0,02	0,07	0,07
	2015	**0,34**	**–**	**–**	**–**	**–**	**0,02**	**0,01**	**0,13**	**0,17**

TABL. 7 (23). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF NEWLYWEDS

LATA *YEARS* POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYZN *PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES*		Ogółem *Total*	Poprzedni stan cywilny kobiet *Previous marital status of females* panny *single*	wdowy *widows*	rozwiedzione *divorced*
OGÓŁEM *TOTAL*	2005	530	455	12	63
	2010	654	553	15	86
	2014	511	431	7	73
	2015	**561**	**446**	**13**	**102**
Kawalerowie *Single*	2005	440	420	3	17
	2010	530	498	4	28
	2014	424	394	2	28
	2015	**451**	**410**	**5**	**36**
Wdowcy *Widowers*	2005	10	1	4	5
	2010	16	1	6	9
	2014	11	3	2	6
	2015	**12**	**1**	**4**	**7**
Rozwiedzeni *Divorced*	2005	80	34	5	41
	2010	108	54	5	49
	2014	76	34	3	39
	2015	**98**	**35**	**4**	**59**

TABL. 8 /24/. **ROZWODY I SEPARACJE**
DIVORCES AND SEPARATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Rozwody	**326**	**246**	**284**	**253**	***Divorces***
Na 1000:					*Per 1000:*
nowo zawartych małżeństw	615,1	376,1	555,8	451,0	*newly contracted marriages*
ludności	2,6	2,0	2,4	2,1	*population*
Separacje orzeczone	**27**	**6**	**9**	**9**	***Separations adjudicated***
Na 1000 nowo zawartych małżeństw	50,9	9,2	17,6	16,0	*Per 1000 newly contracted marriages*
Na 100 tys. ludności	21,8	4,9	7,5	7,5	*Per 100 thous. population*

TABL. 9 (25). **ROZWODY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA**

DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION FOR DIVORCE

MĘŻCZYŹNI W WIEKU *MALES AT AGE*		Ogółem *Total*	Kobiety w wieku *Females at age*							
			19 lat i mniej *under 20*	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej *and more*
O G Ó Ł E M	2005	326	1	17	76	89	35	72	28	8
T O T A L	2010	246	–	8	39	47	44	60	41	7
	2014	284	–	8	40	61	58	68	36	13
	2015	**253**	**–**	**8**	**34**	**45**	**54**	**62**	**32**	**18**
19 lat i mniej	2005	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Under 20	2010	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	2014	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	2015	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
20–24	2005	10	–	8	2	–	–	–	–	–
	2010	4	–	3	1	–	–	–	–	–
	2014	3	–	1	2	–	–	–	–	–
	2015	**4**	**–**	**3**	**–**	**–**	**1**	**–**	**–**	**–**
25–29	2005	58	1	8	38	10	1	–	–	–
	2010	22	–	4	16	1	–	1	–	–
	2014	31	–	5	18	8	–	–	–	–
	2015	**20**	**–**	**5**	**11**	**1**	**2**	**1**	**–**	**–**
30–34	2005	67	–	1	22	41	2	1	–	–
	2010	49	–	–	17	26	6	–	–	–
	2014	55	–	2	19	26	6	2	–	–
	2015	**55**	**–**	**–**	**20**	**25**	**8**	**2**	**–**	**–**
35–39	2005	59	–	–	12	28	15	3	1	–
	2010	40	–	–	2	15	21	2	–	–
	2014	54	–	–	1	22	27	4	–	–
	2015	**50**	**–**	**–**	**2**	**15**	**27**	**6**	**–**	**–**
40–49	2005	89	–	–	2	10	16	58	3	–
	2010	65	–	–	3	5	16	40	1	–
	2014	77	–	–	–	5	21	50	1	–
	2015	**60**	**–**	**–**	**1**	**4**	**13**	**40**	**2**	**–**
50–59	2005	34	–	–	–	–	1	10	22	1
	2010	54	–	1	–	–	1	17	34	1
	2014	44	–	–	–	–	3	12	26	3
	2015	**45**	**–**	**–**	**–**	**–**	**3**	**12**	**28**	**2**
60 lat i więcej	2005	9	–	–	–	–	–	–	2	7
and more	2010	12	–	–	–	–	–	–	6	6
	2014	20	–	–	–	–	1	–	9	10
	2015	**19**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**1**	**2**	**16**

TABL. 10 (26). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**

FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2014	2015
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat:				
Fertility *– live births per 1000 women aged:*				
15–49[ab]	29,87	36,24	36,93	37,47
15–19[a]	8,91	11,36	12,29	9,35
20–24	29,57	27,53	27,57	37,82
25–29	76,04	75,35	72,25	79,87
30–34	57,93	72,86	75,27	70,68
35–39	23,99	30,60	29,18	31,69
40–44	5,62	5,61	7,53	4,15
45–49[b]	–	–	–	0,28

a,b Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: *a* – poniżej 15 lat, *b* – 50 lat i więcej.

a,b Including births from mothers aged: a – below 15, b – 50 and more.

TABL. 10 (26). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI (dok.)**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2014	2015
Współczynniki: ***Rates:***				
Dzietności ogólnej ..... *Total fertility*	1,0002	1,1076	1,1055	1,1605
Reprodukcji brutto ..... *Gross reproduction*	0,5056	0,5139	0,5491	0,5397
Dynamiki demograficznej ..... *Demographic dynamics*	0,9379	1,0726	0,9880	0,9363

TABL. 11 (27). **URODZENIA ŻYWE**
LIVE BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**997**	**1138**	**1073**	**1073**	***T O T A L***
Małżeńskie	780	878	789	782	*Legtimate*
chłopcy	391	458	398	402	*males*
dziewczęta	389	420	391	380	*females*
Pozamałżeńskie	217	260	284	291	*Illegtimate*
chłopcy	102	152	142	172	*males*
dziewczęta	115	108	142	119	*females*

TABL. 12 (28). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER AND AGE OF MOTHER

L A T A *Y E A R S* WIEK MATKI *AGE OF MOTHER*		Ogółem *Total*	Kolejność urodzenia dziecka u matki *Birth order*					
			1	2	3	4	5	6 i dalsze *and over*
O G Ó Ł E M	2005	997	543	315	98	32	4	5
T O T A L	2010	1138	622	386	80	29	14	7
	2014	1073	562	408	75	14	6	8
	2015	**1073**	**547**	**424**	**80**	**12**	**5**	**5**
19 lat i mniej	2005	36	34	2	–	–	–	–
Under 20	2010	38	34	4	–	–	–	–
	2014	30	29	1	–	–	–	–
	2015	**22**	**21**	**1**	**–**	**–**	**–**	**–**
20–24	2005	157	118	30	4	4	1	–
	2010	137	106	26	4	1	–	–
	2014	90	61	25	4	–	–	–
	2015	**113**	**79**	**27**	**6**	**–**	**–**	**1**
25–29	2005	411	263	116	26	5	1	–
	2010	416	291	97	16	7	3	2
	2014	347	233	100	12	–	1	1
	2015	**350**	**225**	**107**	**17**	**1**	**–**	**–**

TABL. 12 (28). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA ORAZ WIEKU MATKI (dok.)**

LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER AND AGE OF MOTHER (cont.)

LATA *YEARS* / WIEK MATKI *AGE OF MOTHER*		Ogółem *Total*	Kolejność urodzenia dziecka u matki *Birth order*					
			1	2	3	4	5	6 i dalsze *and over*
30–34	2005	274	105	123	34	11	1	–
	2010	390	167	171	35	8	6	3
	2014	425	181	204	29	7	2	2
	2015	**402**	**176**	**191**	**23**	**7**	**3**	**2**
35–39	2005	95	20	41	25	8	1	–
	2010	136	21	76	24	10	4	1
	2014	150	53	66	24	4	1	2
	2015	**167**	**42**	**90**	**28**	**4**	**1**	**2**
40–44	2005	24	3	3	9	4	–	5
	2010	21	3	12	1	3	1	1
	2014	31	5	12	6	3	2	3
	2015	**18**	**4**	**8**	**5**	**–**	**1**	**–**
45 lat i więcej *and more*	2005	–	–	–	–	–	–	–
	2010	–	–	–	–	–	–	–
	2014	–	–	–	–	–	–	–
	2015	**1**	**–**	**–**	**1**	**–**	**–**	**–**

TABL. 13 (29). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**

DEATHS BY SEX AND AGE OF THE DECEASED

GRUPY WIEKU *AGE GROUPS*	2005	2010	2014	2015		
				ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*
OGÓŁEM *TOTAL*	**1063**	**1061**	**1086**	**1146**	**587**	**559**
0– 4 lata	5	6	6	7	4	3
5– 9	2	2	–	–	–	–
10–14	4	–	–	2	1	1
15–19	–	1	1	1	1	–
20–29	11	8	11	4	3	1
30–39	17	14	14	15	12	3
40–49	54	39	27	31	24	7
50–59	146	139	108	101	68	33
60–69	181	196	208	221	141	80
70 lat i więcej *and more*	643	656	711	764	333	431

TABL. 14 (30). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN**[a]
DEATHS BY CAUSES[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2013	2014 ogółem *total*	2014 mężczyźni *males*	2014 kobiety *females*
	na 100 tys. ludności *per 100 thous. population*					
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**856,6**	**864,9**	**985,4**	**904,8**	**912,3**	**898,1**
w tym: *of which:*						
Nowotwory ..... *Neoplasms*	252,2	246,2	299,3	268,3	262,7	273,2
w tym nowotwory złośliwe ..... *of which malignant neoplasms*	247,4	234,8	278,7	249,1	241,4	255,9
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej ..... *Endocrine, nutritional and metabolic diseases*	17,7	26,1	23,9	20,8	19,5	22,0
w tym cukrzyca ..... *of which diabetes mellitus*	16,9	26,1	23,9	20,8	19,5	22,0
Choroby układu krążenia ..... *Diseases of the circulatory system*	391,6	362,0	399,9	385,7	388,7	383,1
w tym: *of which:*						
choroba niedokrwienna serca ..... *ischaemic heart disease*	58,8	54,6	52,8	51,7	72,8	33,0
choroby naczyń mózgowych ..... *cerebrovascular diseases*	54,0	40,8	82,5	77,5	69,2	84,8
miażdżyca ..... *atherosclerosis*	182,1	145,1	122,0	96,6	85,2	106,8
Choroby układu oddechowego ..... *Diseases of the respiratory system*	35,5	50,5	55,2	45,0	49,7	40,8
Choroby układu trawiennego ..... *Diseases of the digestive system*	45,1	44,0	37,1	34,2	39,0	29,8
Choroby układu moczowo-płciowego ..... *Diseases of the genitourinary system*	12,1	7,3	9,9	5,0	3,5	6,3
Objawy i stany niedokładnie określone[Δ] ..... *Symptoms and ill-defined conditions*[Δ]	39,5	67,7	92,4	82,5	78,1	86,4
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny ..... *Injuries and poisonings by external cause*	41,9	35,1	37,9	30,0	42,6	18,8

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).
a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

TABL. 15 /31/. **PROGNOZA LUDNOŚCI**[a]
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION[a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
	w tys. *in thous.*						
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**115,7**	**112,1**	**108,1**	**103,7**	**99,2**	**94,8**	**90,6**
mężczyźni ..... *males*	54,1	52,3	50,3	48,3	46,3	44,4	42,6
kobiety ..... *females*	61,6	59,8	57,8	55,4	52,9	50,4	48,0
W wieku przedprodukcyjnym .... *Pre-working age*	16,9	16,0	14,1	12,9	12,0	11,5	11,2
mężczyźni ..... *males*	8,6	8,2	7,3	6,7	6,2	5,9	5,8
kobiety ..... *females*	8,3	7,8	6,8	6,3	5,8	5,6	5,5
W wieku produkcyjnym ..... *Working age*	71,7	67,9	66,0	64,0	61,1	55,9	49,8
mężczyźni ..... *males*	37,0	34,3	32,9	31,5	29,8	27,2	24,4
kobiety ..... *females*	34,7	33,6	33,2	32,5	31,4	28,7	25,5
W wieku poprodukcyjnym ..... *Working age*	27,1	28,2	28,0	26,8	26,0	27,3	29,5
mężczyźni ..... *males*	8,5	9,8	10,2	10,1	10,3	11,2	12,5
kobiety ..... *females*	18,7	18,5	17,8	16,7	15,7	16,1	17,1
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM ***NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE***	**61,3**	**65,1**	**63,7**	**62,0**	**62,2**	**69,5**	**81,8**
Mężczyźni ..... *Males*	46,1	52,4	53,1	53,2	55,5	62,9	74,9
Kobiety ..... *Females*	77,5	78,0	74,2	70,7	68,5	75,8	88,4

a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 47.
a See general notes, item 7 on page 47.

TABL. 16 (32). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
OGÓŁEM *GRAND TOTAL*					
Napływ[a]	**1181**	**1289**	**1185**	**1077**	***Inflow***[a]
Z miast	672	716	633	550	*From urban areas*
Ze wsi	509	573	552	527	*From rural areas*
Odpływ[b]	**1371**	**1385**	**1210**	**1067**	***Outflow***[b]
Do miast	581	537	474	421	*To urban areas*
Na wieś	790	848	736	646	*To rural areas*
Saldo migracji	**–190**	**–96**	**–25**	**10**	***Net migration***
Na 1000 ludności	–1,53	–0,78	–0,21	0,08	*Per 1000 population*
MĘŻCZYŹNI *MALES*					
Napływ[a]	**529**	**590**	**537**	**474**	***Inflow***[a]
Z miast	292	329	288	239	*From urban areas*
Ze wsi	237	261	249	235	*From rural areas*
Odpływ[b]	**662**	**673**	**610**	**532**	***Outflow***[b]
Do miast	265	252	233	207	*To urban areas*
Na wieś	397	421	377	325	*To rural areas*
Saldo migracji	**–133**	**–83**	**–73**	**–58**	***Net migration***
Na 1000 ludności	–2,28	–1,45	–1,30	–1,04	*Per 1000 population*
KOBIETY *FEMALES*					
Napływ[a]	**652**	**699**	**648**	**603**	***Inflow***[a]
Z miast	380	387	345	311	*From urban areas*
Ze wsi	272	312	303	292	*From rural areas*
Odpływ[b]	**709**	**712**	**600**	**535**	***Outflow***[b]
Do miast	316	285	241	214	*To urban areas*
Na wieś	393	427	359	321	*To rural areas*
Saldo migracji	**–57**	**–13**	**48**	**68**	***Net migration***
Na 1000 ludności	–0,87	–0,20	0,75	1,07	*Per 1000 population*

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.
a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 17 (33). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I GRUP WIEKU**

INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE GROUPS

GRUPY WIEKU *AGE GROUPS*	2005		2010		2014		2015		
	napływ[a] *inflow*[a]	odpływ[b] *outflow*[b]	napływ[a] *inflow*[a]	odpływ[b] *outflow*[b]	napływ[a] *inflow*[a]	odpływ[b] *outflow*[b]	napływ[a] *inflow*[a]	odpływ[b] *outflow*[b]	saldo migracji *net migration*
OGÓŁEM *GRAND TOTAL*									
OGÓŁEM ..... ***GRAND TOTAL***	**1181**	**1371**	**1289**	**1385**	**1185**	**1210**	**1077**	**1067**	**10**
Poniżej 20 lat ..... *Under 20*	218	320	238	322	211	275	230	225	5
20–24	121	114	116	119	94	76	58	68	–10
25–29	348	202	366	214	290	183	267	131	136
30–44	284	372	376	422	390	385	361	394	–33
45–59	104	245	102	205	113	151	63	130	–67
60 lat i więcej ..... *and more*	106	118	91	103	87	140	98	119	–21
MĘŻCZYŹNI *MALES*									
RAZEM ..... ***TOTAL***	**529**	**662**	**590**	**673**	**537**	**610**	**474**	**532**	**–58**
Poniżej 20 lat ..... *Under 20*	119	162	117	173	115	146	97	120	–23
20–24	32	40	39	46	31	37	23	34	–11
25–29	149	96	153	98	128	79	110	58	52
30–44	144	189	195	221	191	208	176	195	–19
45–59	51	126	50	97	50	82	32	71	–39
60 lat i więcej ..... *and more*	34	49	36	38	22	58	36	54	–18
KOBIETY *FEMALES*									
RAZEM ..... ***TOTAL***	**652**	**709**	**699**	**712**	**648**	**600**	**603**	**535**	**68**
Poniżej 20 lat ..... *Under 20*	99	158	121	149	96	129	133	105	28
20–24	89	74	77	73	63	39	35	34	1
25–29	199	106	213	116	162	104	157	73	84
30–44	140	183	181	201	199	177	185	199	–14
45–59	53	119	52	108	63	69	31	59	–28
60 lat i więcej ..... *and more*	72	69	55	65	65	82	62	65	–3

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 18 (34). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I STANU CYWILNEGO**

INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND MARITAL STATUS

STAN CYWILNY *MARITAL STATUS*	2005		2010		2014		2015		
	napływ[a] *inflow*[a]	odpływ[b] *outflow*[b]	napływ[a] *inflow*[a]	odpływ[b] *outflow*[b]	napływ[a] *inflow*[a]	odpływ[b] *outflow*[b]	napływ[a] *inflow*[a]	odpływ[b] *outflow*[b]	saldo migracji *net migration*
OGÓŁEM *GRAND TOTAL*									
OGÓŁEM ..... ***GRAND TOTAL***	**1181**	**1371**	**1289**	**1385**	**1185**	**1210**	**1077**	**1067**	**10**
Kawalerowie/panny ..... *Single*	574	568	415	508	418	501	429	421	8
Żonaci/zamężne ..... *Married*	491	645	677	697	563	549	488	497	–9
Wdowcy/wdowy ..... *Widowed*	64	51	29	39	41	37	35	35	–
Rozwiedzeni/rozwiedzione *Divorced*	52	107	108	91	114	99	83	83	–
Nieustalony ..... *Unknown*	–	–	60	50	49	24	42	31	11
MĘŻCZYŹNI *MALES*									
RAZEM ..... ***TOTAL***	**529**	**662**	**590**	**673**	**537**	**610**	**474**	**532**	**–58**
Kawalerowie ..... *Single*	278	280	201	273	212	263	193	230	–37
Żonaci ..... *Married*	219	320	302	326	251	277	230	244	–14
Wdowcy ..... *Widowed*	12	12	4	7	6	7	3	6	–3
Rozwiedzeni ..... *Divorced*	20	50	50	43	44	49	33	36	–3
Nieustalony ..... *Unknown*	–	–	33	24	24	14	15	16	–1
KOBIETY *FEMALES*									
RAZEM ..... ***TOTAL***	**652**	**709**	**699**	**712**	**648**	**600**	**603**	**535**	**68**
Panny ..... *Single*	296	288	214	235	206	238	236	191	45
Zamężne ..... *Married*	272	325	375	371	312	272	258	253	5
Wdowy ..... *Widowed*	52	39	25	32	35	30	32	29	3
Rozwiedzione ..... *Divorced*	32	57	58	48	70	50	50	47	3
Nieustalony ..... *Unknown*	–	–	27	26	25	10	27	15	12

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 19 (35). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Napływ[a] *Inflow*[a]			Odpływ[b] *Outflow*[b]		
		ogółem *total*	z tego samego województwa *from the same voivodship*	z innego województwa *from other voivodship*	ogółem *total*	do tego samego województwa *to the same voivodship*	do innego województwa *to other voivodship*
		W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*					
OGÓŁEM *TOTAL*	2005	1181	739	442	1371	861	510
	2010	1289	694	595	1385	871	514
	2014	1185	738	447	1210	755	455
	2015	**1077**	**694**	**383**	**1067**	**646**	**421**
		NA 1000 LUDNOŚCI *PER 1000 POPULATION*					
OGÓŁEM *TOTAL*	2005	9,5	6,0	3,6	11,0	6,9	4,1
	2010	10,5	5,7	4,9	11,3	7,1	4,2
	2014	9,9	6,1	3,7	10,1	6,3	3,8
	2015	**9,0**	**5,8**	**3,2**	**8,9**	**5,4**	**3,5**

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.
a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 20 (36). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG WOJEWÓDZTW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY VOIVODSHIPS

WOJEWÓDZTWA *VOIVODSHIPS*	2005		2010		2014		2015		
	napływ[a] *inflow*[a]	odpływ[b] *outflow*[b]	napływ[a] *inflow*[a]	odpływ[b] *outflow*[b]	napływ[a] *inflow*[a]	odpływ[b] *outflow*[b]	napływ[a] *inflow*[a]	odpływ[b] *outflow*[b]	saldo migracji *net migration*
OGÓŁEM *TOTAL*	**1181**	**1371**	**1289**	**1385**	**1185**	**1210**	**1077**	**1067**	**10**
Dolnośląskie	112	142	174	169	101	151	101	156	–55
Kujawsko-pomorskie	14	12	3	8	13	9	8	8	–
Lubelskie	16	5	20	7	16	8	8	5	3
Lubuskie	20	17	14	17	19	14	13	9	4
Łódzkie	27	18	78	29	49	19	46	29	17
Małopolskie	22	63	33	45	29	48	20	34	–14
Mazowieckie	26	90	24	72	27	52	21	48	–27
Opolskie	**739**	**861**	**694**	**871**	**738**	**755**	**694**	**646**	**48**
Podkarpackie	13	5	19	9	20	3	15	5	10
Podlaskie	5	6	5	4	2	2	2	1	1
Pomorskie	8	12	11	9	2	11	4	9	–5
Śląskie	89	72	140	86	89	82	116	65	51
Świętokrzyskie	22	13	31	8	17	6	7	4	3
Warmińsko-mazurskie	3	8	4	8	10	5	4	9	–5
Wielkopolskie	50	32	25	31	31	31	10	32	–22
Zachodniopomorskie	15	15	14	12	22	14	8	7	1

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.
a Registrations. b Cancelled registrations.

DZIAŁ V
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA

CHAPTER V
LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES

Uwagi ogólne

General notes

Pracujący

1. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór) lub stosunku służbowego;
2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
   a) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
   b) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych).

Prezentowane dane dotyczą pracujących w jednostkach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie; bez fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz bez duchownych).

2. Dane dotyczące **pracujących** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

3. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu** ujmują wyłącznie osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz w niepełnym, po przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Employment

1. *Data regarding* ***employment*** *concern persons performing work providing earnings or income and include:*

1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election) or service relation;
2) employers and own-account workers, i.e.:
   a) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,
   b) other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;
3) outworkers;
4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
5) members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives, and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives).

The presented data relate to employed persons in units employing more than 9 persons (excluding private farms in agriculture; excluding foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government as well as without clergy).

2. *Data concerning* ***employment*** *are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the* ***main job****.*

3. *Data concerning* ***average paid employment*** *include exclusively employees hired on the basis of an employment contract. Information concerns full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.*

Bezrobocie

1. Dane o liczbie **bezrobotnych zarejestrowanych** zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 149 z późniejszymi zmianami), obejmują osoby (cudzo-

Unemployment

1. *The data regarding* ***registered unemployed persons*** *in accordance with the Act of 20 IV 2004 on employment promotion and labour market institutions, in force since 1 VI 2004 (Journal of Laws 2015, item 149 with later amendments) include persons*

ziemca – członka rodziny obywatela polskiego) niezatrudnione i niewykonujące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli są to osoby niepełnosprawne – zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole z wyjątkiem szkół dla dorosłych lub przystępujące do egzaminu eksternistycznego z zakresu programu nauczania tej szkoły lub szkół wyższych gdzie studiują w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukujące zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

— ukończyły 18 lat i nie osiągnęły wieku emerytalnego;
— nie nabyły prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy (przyznanej przez zagraniczny organ emerytalny lub rentowy), renty szkoleniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności, nie pobierają nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, nie pobierają świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego;
— nie są właścicielami lub posiadaczami (samoistnymi lub zależnymi) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych, nie podlegają ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe;
— nie są tymczasowo aresztowane lub nie odbywają kary pozbawienia wolności, z wyjątkiem kary pozbawienia wolności odbywanej poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego;
— nie uzyskują miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych;
— nie pobierają na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego;
— nie pobierają po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego.

Liczba bezrobotnych nie obejmuje osób odbywających m.in. szkolenie, staż, przygotowanie zawodowe dorosłych, pracę społecznie użyteczną oraz osób skierowanych do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych.

2. Stopa bezrobocia rejestrowanego obliczona została jako procentowy udział liczby bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie

(a foreigner – a family member of a Polish citizen) who are not employed or performing any other kind of paid work, available for full-time work (or in case of disabled persons – available for at least half of the full work-time required for a given occupation or service), are not attending any full-time school with the exception of schools for adults or taking the extra-curriculum exam covering this school curriculum in such schools or tertiary schools in the evening or weekend education system, and are registered in the powiat labour office respective to the person's permanent or temporary place of residence, seeking employment or any other paid work if they, among others:

— *are aged 18 or more and have not reached the retirement age;*
— *have not obtained the right to retirement pay or pension due to inability to work (granted by respective foreign retirement or disability pension institution), pension to training, social-welfare pension, family pension or exceeding half of the minimum wage, or after termination of employment or other paid work or a person, who after completing employment, other gainful work, or after ceasing to carry out non-agricultural economic activity does not collect teachers' compensation benefit, do not receive a pre-retirement benefit or allowance, rehabilitation allowance, sick benefit, maternity benefit or benefit equal to maternity benefit;*
— *are not owners or holders (sole or dependent) of agricultural real estate with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha, are not subject to retirement and pension insurance from full-time work due to being a spouse or a member of an agricultural household with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha;*
— *are not temporarily under arrest or serving a prison sentence except for a sentence of imprisonment served outside a penitentiary establishment under a system of electronic monitoring;*
— *do not receive monthly income exceeding half of the minimum wage, excluding income generated from interests or other monetary means gathered on bank accounts;*
— *do not receive, on the basis of the regulation concerning social welfare, a permanent social benefit;*
— *do not receive a training allowance after termination of employment.*

Registered unemployment has not include persons who: undergoing traineeships, an internship, person undergoing occupational preparation of adults and social utility works and directed to employment agency within the framework of activation actions appointment.

***2. The registered unemployment rate** is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national de-*

obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych dla 2005 r. – na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010. Dane za lata 2010–2015 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

3. Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładów pracy (tzn. zwolnieni grupowo) – są to osoby zwolnione zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 III 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników (Dz. U. Nr 90, poz. 844 z późniejszymi zmianami). Przepisy ustawy stosuje się w razie konieczności rozwiązania przez pracodawcę stosunków pracy (zatrudnienia z pracownikami) w drodze wypowiedzenia dokonanego przez pracodawcę, a także na mocy porozumienia stron, w okresie nie przekraczającym 30 dni. Dotyczy to zakładów pracy, w których następuje zmniejszenie zatrudnienia z przyczyn ekonomicznych lub w związku ze zmianami organizacyjnymi, produkcyjnymi albo technicznymi, a także w przypadku ogłoszenia upadłości zakładów lub ich likwidacji.

4. Bezrobotni do 25 roku życia to osoby bezrobotne, które do dnia zastosowania wobec nich usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończyły 25 roku życia.

5. Długotrwale bezrobotni to osoby bezrobotne pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem (od listopada 2005 r.) okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

6. Bezrobotni powyżej 50 roku życia to osoby bezrobotne, które w dniu zastosowania wobec nich usług lub instrumentów rynku pracy ukończyły co najmniej 50 lat życia.

7. Napływ bezrobotnych oznacza liczbę osób zarejestrowanych w ciągu miesiąca, kwartału i roku w powiatowych urzędach pracy.

Odpływ bezrobotnych oznacza liczbę osób, które w ciągu roku zostały wykreślone z ewidencji urzędów pracy z różnych przyczyn, m.in. w związku z podjęciem pracy stałej, sezonowej, interwencyjnej lub robót publicznych, w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy, podjęcia nauki, nabycia praw emerytalnych itd.

8. Oferty pracy (wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej) są to zgłoszone przez pracodawców do powiatowego urzędu pracy (co najmniej jedno) wolne miejsca zatrudnienia i miejsca przygotowania zawodowego na stanowisku pracy oraz przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych i stażu, a także w ramach umów zlecenia i umów o dzieło.

fence and public safety. The registered unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as part of the economically active civilian population) estimated, for 2005 – on the basis of the National Census of Population and Housing 2002 and the Agricultural Census 2002, since 2010 – on the basis of the Agricultural Census 2010. Data for the years 2010–2015 are not fully comparable with the data for previous years.

3. The unemployed dismissed for reasons related to establishments (i.e. mass dismissals) *– are persons dismissed in accordance with the provisions of the Act of 13 III 2003 on specific rules concerning termination of employment relationship for reasons not related to employees (Journal of Laws No. 90, item 844 with later amendments). The respective provisions are applied in case of the necessity to terminate labour relations (employment contracts) with employees, by an employer, the notice given by an employer or mutual agreement of the parties, within a period not exceeding 30 days. This concerns establishments in which reduction of employment is caused by economic reasons or organizational changes, changes in production or technological ones, and in case of the establishment's bankruptcy or liquidation announcement.*

4. The unemployed under 25 years old *are unemployed persons who were under 25 years of age by the date when they became recipients of the labour market instruments.*

5. The long-term unemployed *are persons who stayed in the registers of the powiat labour office for the overall period exceeding 12 months in the last two years, excluding (since November 2005) the periods of traineeship or on a job occupational training of adults.*

6. The unemployed over 50 years old *are unemployed persons who had already had their 50th birthday by the date when they became recipients of the labour market instruments.*

7. Inflow into unemployment *means the number of persons who were registered in powiat labour offices during a month, quarter and year.*

Outflow from unemployment *means the number of persons who within a year were withdrawn from labour office registers for different reasons, i.a., because of taking a permanent or seasonal job, intervention or public works, lack of confirmation of their availability for work, entering education, acquirement of the retirement pay rights, etc.*

8. Job offers (vacancies and places of occupational activation) *comprise vacant jobs and places for on a job training reported by employers to powiat labour offices (at least one), and accepted jobs within the scope of intervention and public works, traineeship, as well as within the framework of order and assignment agreements.*

Warunki pracy

1. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia** obejmują zatrudnionych w jednostkach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich), górnictwo i wydobywanie, przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, transport i gospodarka magazynowa, informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej), działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy oraz działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzątania), edukacja (w zakresie szkół wyższych), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej), pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego).

Dodatkowym kryterium jest liczba pracujących wynosząca powyżej 9 osób.

2. Dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych:

1) **ze środowiskiem pracy** (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwłókniające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.);
2) **z uciążliwością pracy** (wymuszona pozycja ciała), niedostateczne oświetlenie stanowisk pracy itp.);
3) z **czynnikami mechanicznymi** związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

Pracownicy zatrudnieni w warunkach zagrożenia ujęci zostali tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego (związanego ze środowiskiem pracy, z uciążliwością pracy, z maszynami szczególnie niebezpiecznymi), tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy.

Osobozagrożenie jest to suma szkodliwych czynników działających na pracownika. Jeżeli na każdego pracownika działa tylko jeden czynnik szkodliwy, wówczas suma osobozagrożeń jest równa liczbie osób narażonych na czynniki szkodliwe.

Work conditions

1. *Information regarding* ***persons working in hazardous conditions*** *i.e, with substances hazardous to health concerns persons employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope of scientific research and development as well as veterinary activities), administrative and support service activities (in the scope of rental and leasing activities; travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope of human health activities); other service activities (in the scope of repair of computers and personal and household goods);*

The additional criterion is the number of employees amounting to more than 9 persons.

2. *Data concern persons exposed to factors connected with:*

1) ***the work environment*** *(chemical substances, fibrosis inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climate, etc.),*
2) ***strenuous work conditions*** *(excessive physical exertion, threats caused by insufficient lights, etc.),*
3) ***mechanical factors*** *connected with particularly dangerous machinery.*

Employees working in hazardous conditions have been listed only once by predominant factor (related to the work environment, strenuous work conditions, particularly dangerous machinery), i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post.

Threats-cum-persons *consist of the total amount of all hazardous factors influencing a worker. If there is only one hazardous factor per every person the total of threats per capita amounts to the total number of the persons working in hazardous conditions.*

3. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy. Prezentowane dane nie obejmują wypadków przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, a w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

1) w czasie podróży służbowej;
2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za **jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak i zbiorowym.**

4. Za **ciężki wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

5. Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

*3. Information regarding **accidents at work** includes also accidents treated equally to accidents at work. Presented data do not include accidents at work on private farms in agriculture as well as in budgetary entities, conducting activity within the scope of national defence and public safety, data concern only civilian employees.*

***Accident at work** is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:*

1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
2) when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

*Every accident is treated **equally to accident at work,** as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:*

1) during a business trip;
2) during a training within the scope of common self-defence;
3) at performing tasks ordered by trade union organizations functioning at the employer.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

***4. A serious accident at work** is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.*

***5. A fatal accident at work** is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.*

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Prezentowane dane dotyczą wynagrodzeń pracowników w jednostkach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników: jednostek

Wages and salaries

***1. Wages and salaries** include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.*

The presented data concern wages and salaries of employees in entities employing more than 9 persons and budgetary entities, regardless of the number of employed persons. Data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities con-

budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, duchownych oraz Polskich Kolei Państwowych.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do **wynagrodzeń osobowych** zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

1) wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą;
2) wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach;
3) dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej;
4) honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

ducting activity within the scope of national defence and public safety, foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers' organizations, economic and professional self-governments, clergy, and Polish State Railways.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

***Personal wages and salaries** comprise, among others: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.*

***2. The average monthly (nominal) wages and salaries** per paid employee were calculated assuming:*

1) personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
2) payments from profit and balance surplus in co-operatives,
3) annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
4) fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television programme producers.

Data regarding average wages and salaries concern full- and part-time paid employees converted into full-time paid employees.

***3.** Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes and also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by the insured employee.*

Pracujący
Employment

TABL. 1 (37). **PRACUJĄCY[a] WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS[a] BY OWNERSHIP SECTORS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION* o – ogółem *total* k – w tym kobiety *of which women*		2005	2010	2014	2015
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**o**	**47186**	**51837**	**51591**	**51655**
	k	**23024**	**26116**	**26857**	**26629**
sektor publiczny ..... *public sector*	o	22215	22908	21887	21345
	k	13615	14473	14357	14126
sektor prywatny ..... *private sector*	o	24971	28929	29704	30310
	k	9409	11643	12500	12503
w tym: *of which:*					
Przemysł ..... *Industry*	o	9332	9064	8910	9371
	k	2812	2595	2784	2892
Budownictwo ..... *Construction*	o	3099	2995	3018	3104
	k	238	282	234	264
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] ... *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	o	6669	7932	7556	7470
	k	3168	4135	4170	4071
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transportation and storage*	o	4025	4318	4095	4142
	k	1256	1242	1058	1089
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] ..... *Accommodation and catering* [Δ]	o	818	1045	858	817
	k	531	670	569	526
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*	o	1193	976	817	952
	k	510	381	333	390
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... *Financial and insurance activities*	o	1871	1844	2044	1619
	k	1291	1374	1429	1119
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] ..... *Real estate activities*	o	502	438	564	585
	k	298	268	318	328
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	o	765	1066	900	808
	k	469	546	516	468
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] ..... *Administrative and support service activities*	o	1994	3350	3549	3580
	k	658	1326	1679	1682
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne *Public administration and defence; compulsory social security*	o	5556	6435	6681	6688
	k	3555	4285	4505	4506
Edukacja ..... *Education*	o	5866	5989	6300	6285
	k	4129	4171	4490	4517
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... *Human health and social work activities*	o	4221	4890	4904	4971
	k	3427	3984	3984	4059
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*	o	978	1164	1117	1045
	k	551	666	635	605
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*	o	99	226	196	154
	k	69	146	113	83

a Według faktycznego miejsca pracy, rodzaju działalności; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 62.

a By actual workplace, kind of activity; excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 1 on page 62.

TABL. 2 (38). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE[a] WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I SEKCJI**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT[a] BY OVNERSHIP SECTORS AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2014	2015
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**45450**	**42030**	**40773**	**41237**
sektor publiczny *public sector*	21218	20098	19778	20195
sektor prywatny *private sector*	24232	21932	20995	21043
w tym: *of which:*				
Przemysł *Industry*	10617	8186	8083	8607
Budownictwo *Construction*	1982	2073	1682	1614
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles[Δ]*	4142	4469	3741	3617
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	2591	2019	2165	2207
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering [Δ]*	495	601	455	404
Informacja i komunikacja *Information and communication*	958	438	440	508
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	1687	916	874	749
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*	452	302	460	460
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	674	527	556	519
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	3960	3071	2890	2896
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne *Public administration and defence; compulsory social security*	6165	7005	6916	7363
Edukacja *Education*	6002	6059	6113	6052
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	4396	4801	4967	4955
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*	1006	1363	1161	1068

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 62.

a *Excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 3 on page 62.*

Bezrobocie rejestrowane
Registered unemployment

TABL. 3 (39). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI I OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND JOB OFFERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2014	2015
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*				
Bezrobotni zarejestrowani ogółem ***Registered unemployed persons***	**6133**	**4479**	**4201**	**3733**
mężczyźni *men*	2577	2072	2113	1811
kobiety *women*	3556	2407	2088	1922
z ogółem bezrobotni: *of total unemployed persons:*				
Dotychczas niepracujący *Previously not employed*	1042	591	429	353
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy *Terminated for company reasons*	24	191	318	237
Posiadający prawo do zasiłku *Possessing benefit rights*	721	691	603	528
W wieku mobilnym (18–44 lata) *At mobile working age (18–44 years)*	3777	2815	2420	2149
Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy *Jobless for a period longer than 12 months*	2884	1046	1600	1322
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % ***Registered unemployment rate in %***	**9,1**	**6,4**	**6,0**	**5,3**
Oferty pracy ***Job offers***	**154**	**667**	**266**	**672**
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ***Unemployed persons per one job offer***	**40**	**7**	**16**	**6**
W % OGÓŁEM BEZROBOTNYCH *IN % OF TOTAL UNEMPLOYED PERSONS*				
Dotychczas niepracujący *Previously not employed*	17,0	13,2	10,2	9,5
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy *Terminated for company reasons*	0,4	4,3	7,6	6,3
Posiadający prawo do zasiłku *Possessing benefit rights*	11,8	15,4	14,4	14,1
W wieku mobilnym (18–44 lata) *At mobile working age (18–44 years)*	61,6	62,8	57,6	57,6
Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy *Jobless for a period longer than 12 months*	47,0	23,4	38,1	35,4

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.
S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 4 (40). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED FROM UNEMPLOYMENT ROLLS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2010	2014	2015
Bezrobotni nowo zarejestrowani ***Newly registered unemployed persons***	**8526**	**6964**	**6747**
w tym kobiety *of which females*	4158	3350	3344
Po raz pierwszy *First time*	2095	1568	1380
Po raz kolejny *Another time*	6431	5396	5367
Z liczby nowo zarejestrowanych bezrobotnych po: *Of number of newly registered unemployed persons after:*			
stażu *traineeship*	789	495	524
szkoleniu *training*	731	279	249
pracach społecznie użytecznych *socially useful work*	152	213	242
Bezrobotni wyrejestrowani ***Persons removed from unemployment rolls***	**8181**	**7648**	**7215**
w tym kobiety *of which females*	3847	3739	3510
w tym wyrejestrowani z tytułu: *of which removed due to:*			
Podjęcia pracy *Receiving job*	3127	3785	3870
niesubsydiowanej *non-subsidied*	2752	3500	3461
subsydiowanej *subsidied*	375	285	409
w tym: *of which:*			
prac interwencyjnych *intervention works*	19	32	46
robót publicznych *public works*	19	17	49
podjęcia działalności gospodarczej *undertaking economic activities*	234	150	124
Rozpoczęcia: *Starting:*			
szkolenia *training*	744	263	252
stażu *traineeship*	783	552	566
pracy społecznie użytecznej *socially useful work*	185	227	240
Niepotwierdzenia gotowości do pracy *Not confirming readiness to take a job*	2480	1928	1540
Dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego *Resignation from status of the unemployed person*	228	181	192
Nabycia praw emerytalnych lub rentowych *Acquirement of the right to retirement pay or disablity pension*	21	178	158

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.
S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 5 (41). **WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH BĘDĄCYCH W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY**[a]
Stan w dniu 31 XII
SELECTED CATEGORIES OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS WITH A SPECIFIC SITUATION ON THE LABOUR MARKET[a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION* o – ogółem *total* k – w tym kobiety *of which women*		2005	2010	2014	2015
Do 25 roku życia *Under 25 years old*	o	931	651	400	291
	k	533	378	203	164
Długotrwale bezrobotni *Long-term unemployed*	o	3827	1747	2208	1896
	k	2375	1006	1153	981
Powyżej 50 roku życia *Aged 50 and more*	o	1483	1297	1407	1278
	k	694	540	547	511
Niepełnosprawni *Disabled persons*	o	178	197	283	229
	k	89	84	114	97

a W podziale na kategorie bezrobotnych 1 osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.
a The division by categories may indicate one person more than once.
S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 6 (42). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005		2010		2014		2015	
	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**6133**	**3556**	**4479**	**2407**	**4201**	**2088**	**3733**	**1922**
Według wieku: ***By age:***								
24 lata i mniej *and less*	931	533	651	378	400	203	291	164
25–34	1660	1081	1401	838	1122	653	1031	612
35–44	1186	755	763	449	898	486	827	473
45–54	1814	1018	973	515	812	421	698	369
55 lat i więcej *and more*	542	169	691	227	969	325	886	304

TABL. 6 (42). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005		2010		2014		2015	
	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*
Według poziomu wykształcenia: ***By educational level:***								
Wyższe ..... *Tertiary*	822	505	893	569	939	535	913	540
Średnie zawodowe[a] ..... *Vocational[a] secondary*	1321	862	941	551	826	455	726	406
Średnie ogólnokształcące ..... *General secondary*	685	517	599	381	566	344	505	322
Zasadnicze zawodowe ..... *Basic vocational*	1469	693	863	355	828	285	689	233
Gimnazjalne i niższe ..... *Lower secondary and lower*	1836	979	1183	551	1042	469	900	421
Według czasu pozostawania bez pracy[bc]: ***By duration of unemployment[bc]:***								
3 miesiące i mniej ..... *months and less*	1386	669	1671	810	1215	590	1284	629
3– 6	874	479	859	470	693	331	541	295
6–12	989	574	903	498	693	325	586	299
12–24	804	469	681	392	750	383	491	257
Powyżej 24 miesięcy ..... *More than 24 months*	2080	1365	365	237	850	459	831	442
Według stażu pracy[c]: ***By work seniority[c]:***								
Bez stażu pracy ..... *No work seniority*	1042	651	591	344	429	225	353	197
Ze stażem pracy: *With work seniority:*								
1 rok i mniej ..... *year and less*	647	402	753	423	679	359	668	364
1– 5	1074	655	931	534	826	452	741	424
5–10	767	455	561	330	596	317	521	285
10–20	1214	738	722	386	697	352	630	317
20–30	1117	607	656	309	648	280	578	255
Powyżej 30 lat ..... *More than 30 years*	272	48	265	81	326	103	242	80

a Łącznie z wykształceniem policealnym. *b* Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. *c* Przedziały zostały domknięte prawostronnie; np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 pełnych miesięcy włącznie.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a Including post-secondary education. b From the date of registering in a labour office. c Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to full 6 months were included.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

Warunki pracy
Working conditions

TABL. 7 (43). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY**[a]
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**866**	**696**	**572**	**520**	***T O T A L***
w tym mężczyźni	623	464	401	352	*of which men*
Z ogółem w wypadkach:					*Of total in accidents:*
śmiertelnych	1	2	–	3	*fatal*
ciężkich	12	5	3	1	*serious*
lekkich	853	689	569	516	*lighter*
Liczba dni niezdolności do pracy	35124	24164	21658	20050	*Number of days of incapacity to work*
na jednego poszkodowanego[b]	40,6	34,7	37,9	38,8	*per one person injured*[b]

a Zgłoszone w danym roku; bez wypadków w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. *b* Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych.

a Registered in a given year; excluding accidents on private farms in agriculture. b Without persons injured in fatal accidents.

TABL. 8 (44). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA**[a]
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS[a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2014	2015	
				ogółem *total*	w tym przez jedną grupę czynników *of which one group of factors*
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*					
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**3552**	**4019**	**3260**	**3406**	**2740**
zagrożenia związane: *hazards connected with:*					
Ze środowiskiem pracy ..... *Work environment*	1675	1477	1231	1254	1080
Z uciążliwością pracy ..... *Strenuous conditions*	1650	2248	1812	1910	1435
Z czynnikami mechanicznymi[b] ..... *Mechanical factors*[b]	227	294	217	242	225

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności. *b* Związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities. b Related to particularly dangerous machinery.

TABL. 8 (44). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA[a] (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS[a] (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2014	2015	
				ogółem *total*	w tym przez jedną grupę czynników *of which one group of factors*
NA 1000 ZATRUDNIONYCH BADANEJ ZBIOROWOŚCI *PER 1000 PAID EMPLOYEES OF TOTAL SURVEYED*					
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**125,1**	**143,4**	**123,5**	**122,7**	**98,7**
zagrożenia związane: *hazards connected with:*					
Ze środowiskiem pracy ..... *Work environment*	59,0	52,7	46,6	45,2	38,9
Z uciążliwością pracy ..... *Strenuous conditions*	58,1	80,2	68,6	68,8	51,7
Z czynnikami mechanicznymi[b] ..... *Mechanical factors[b]*	8,0	10,5	8,2	8,7	8,1

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności. *b* Związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities. b Related to particularly dangerous machinery.

TABL. 9 (45). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA[a] CZYNNIKAMI SZKODLIWYMI I NIEBEZPIECZNYMI DLA ZDROWIA**
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS[a] HARMFUL AND DANGEROUS TO HEALTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	osobozagrożenia *threats-cum-persons*				
Zagrożenia związane:					*Hazards connected with:*
ze środowiskiem pracy	2113	1955	1426	1289	*work environment*
w tym:					*of which:*
substancje chemiczne	48	64	61	21	*chemical substances*
pyły przemysłowe	30[b]	654	277	170	*industrial dusts*
hałas	924	876	760	745	*noise*
wibracja	56	17	56	69	*vibrations*
z uciążliwością pracy	1726	2889	2414	2425	*strenuous conditions*
z czynnikami mechanicznymi[c]	316	655	218	242	*mechanical factors[c]*

a Liczeni tyle razy, na ile czynników są narażeni; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności. *b* Zwłókniające. *c* Związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

a Counted accordingly to the number of hazards with which they are threatened; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities. b Fibrosis inducing. c Related to particularly dangerous machinery.

Wynagrodzenia
Wages and salaries

TABL. 10 (46). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO[a] WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES[a] BY SELECTED SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2014	2015	
	w zł *in zl*				2014 = 100
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**2471,69**	**3541,80**	**4009,85**	**4225,15**	**105,4**
sektor publiczny ..... *public sector*	2821,50	4027,95	4536,55	4689,66	103,4
sektor prywatny ..... *private sector*	2165,39	3096,31	3513,67	3779,16	107,6
w tym: *of which:*					
Przemysł ..... *Industry*	2380,70	3724,66	4237,62	4636,31	109,4
Budownictwo ..... *Construction*	1971,01	2974,94	3412,77	3575,85	104,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] ..... *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	2084,75	2967,55	3518,96	3614,08	102,7
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transport and storage*	2219,11	2617,81	2981,14	3076,16	103,2
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] ..... *Accommodation and catering*[Δ]	1303,03	1820,58	2175,59	2291,44	105,3
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*	3971,23	4481,98	4341,97	4507,30	103,8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	3942,73	4779,18	5505,69	5949,84	108,1
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] ..... *Real estate activities*	2587,37	3309,71	4322,72	4449,40	102,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*	2159,66	2829,46	3239,88	3332,80	102,9
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	1442,62	2353,23	2666,01	2858,34	107,2
Edukacja ..... *Education*	2966,29	3749,46	4360,07	4537,33	104,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... *Human health and social work activities*	2178,98	3908,05	4229,96	4371,98	103,4
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*	1628,00	2042,54	2531,61	2809,08	111,0

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 1–3 na str. 66–67.

a Excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 1–3 on page 66–67.

DZIAŁ VI
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Dane o **urządzeniach komunalnych** dotyczą urządzeń czynnych i prezentowane są według lokalizacji obiektów.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów).

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) oraz **przyłącza gazowe** prowadzące do budynków (łącznie z niemieszkalnymi) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

3. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** dotyczą gospodarstw domowych; od 2005 r. obejmują również gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

4. Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustalono w oparciu o zaliczkowy system opłat.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Nie obejmują one lokali zbiorowego zamieszkania (hoteli pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkanych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

CHAPTER VI
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. *Data regarding* ***municipal installations*** *concern operative installations and are presented by location of constructions.*

2. *Information regarding the* ***length of the water supply and gas supply system*** *concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions).*

Data regarding the ***length of the sewage network****, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.*

Water supply and sewage connections *leading, to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) and* ***gas supply connections*** *leading to buildings (including non-residential buildings) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewage system – with the main drainage system.*

3. *Data regarding the* ***number of consumers and the consumption of electricity*** *concern households; since 2005 include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.*

4. *Data regarding* ***the number of consumers using gas*** *include consumers using collective gasmeters. Data on* ***the consumption of gas*** *refer to all households.*

The consumption of electricity and gas from the gas supply network *in households (including consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.*

Dwellings

1. *Information regarding* ***dwelling stocks and completed dwellings*** *concerns dwellings, as well as rooms and the useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).*

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m^2 z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię – jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o zasobach mieszkaniowych opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych – według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

3. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2002–2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. – wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkane i niezamieszkane oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

4. Informacje o **mieszkaniach oraz o powierzchni użytkowej mieszkań** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

A dwelling *is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.*

A ***room*** *is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m^2, with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.*

The useful floor area *of a dwelling is the total useful floor area of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.*

2. *Data regarding dwelling stocks have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 XII in each administrative division.*

3. *The balances of dwelling stocks are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census (for the years 2002–2009 the basis assumed were the results of 2002 census, since 2010 – the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks.*

4. *Information regarding* ***dwellings and useful floor area of dwellings*** *concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.*

Information on the effects of ***private construction*** *concerns dwellings completed by a natural persons (conducting or not conducting economic activity), churches and religious associations, for the purpose of personal use of the investor or for sale and rent.*

Infrastruktura komunalna
Municipal infrastructure

TABL. 1 (47). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Sieć rozdzielcza w km:					*Distribution network in km:*
wodociągowa	263,0	286,7	298,2	298,3	*water supply*
kanalizacyjna[a]	185,2	279,3	295,1	311,2	*sewage[a]*
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych[b] w szt.:					*Connections leading to residential buildings[b] in pcs:*
wodociągowe	8178	8097	8425	10151	*water supply system*
kanalizacyjne	4603	7420	8193	9636	*sewage system*
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku):					*Consumption of water from water supply systems in households (during the year):*
w dam^3	5141,5	4629,6	4428,7	4521,9	*in dam^3*
na 1 mieszkańca w m^3	40,0	37,7	36,9	37,9	*per capita in m^3*

a Łącznie z kolektorami. *b* Łącznie z przyłączami prowadzącymi do budynków zbiorowego zamieszkania.

a Including collectors. b Including connections leading to collective residential buildings.

TABL. 2 (48). **ODBIORCY I ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH[a]**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII)	53485	55321	54697	54945	*Consumers (as of 31 XII)*
Zużycie (w ciągu roku):					*Consumption (during the year):*
w GW·h	110,6	125,6	102,5	98,9	*in GW·h*
w kW·h: na 1 mieszkańca	859,5	1024,0	854,1	827,5	*in kW·h: per capita*
na 1 odbiorcę	2067,3	2270,5	1874,4	1799,2	*per consumer*

a Łącznie z gospodarstwami domowymi, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

a Including households whose main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

TABL. 3 (49). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Sieć gazowa rozdzielcza w km	216,1	264,9	278,6	287,1	*Gas distribution network in km*
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.	6451[a]	7275	7788	7926	*Connections leading to residential buildings in pcs*
Odbiorcy[b] w tys.	39,2	39,0	38,8	38,6	*Consumers[b] in thous.*
Zużycie[c] (w ciągu roku):					*Consumption[c] (during the year):*
w hm^3	16,5	16,4	14,3	14,1	*in hm^3*
na 1 mieszkańca w m^3	128,5	133,9	119,4	118,2	*per capita in m^3*
na 1 odbiorcę w m^3	421,8	421,0	369,0	366,4	*per consumer in m^3*

a Mieszkalnych i niemieszkalnych. *b* Łącznie z korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. *c* W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

a Residential buildings and non-residential buildings. b Including consumers connected to collective gas-meters. c In natural units on the basis of which settlements with clients occur.

Mieszkania
Dwellings

TABL. 4 (50). **ZASOBY MIESZKANIOWE**[a]
Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS[a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Mieszkania	47115	49876	51338	51651	*Dwellings*
Izby	166894	187548	193085	194254	*Rooms*
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m^2	2961,9	3253,7	3369,3	3396,0	*Useful floor area of dwellings in thous. m^2*
Przeciętna liczba:					*Average number of:*
izb w mieszkaniu	3,54	3,76	3,76	3,76	*rooms in a dwelling*
osób na 1 mieszkanie	2,72	2,46	2,33	2,30	*persons per dwelling*
Przeciętna powierzchnia użytkowa w m^2:					*Average useful floor area in m^2:*
1 mieszkania	62,9	65,2	65,6	65,7	*per dwelling*
na 1 osobę	23,1	26,5	28,2	28,6	*per person*

a Opracowano na podstawie bilansów.
a Compiled on the basis of balances.

TABL. 5 (51). **MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH**[a] **WYPOSAŻONE W INSTALACJE**
Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS IN DWELLING STOCKS[a] *FITTED WITH INSTALLATIONS*
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	w % ogółu mieszkań *in % of total dwellings*				
Wodociąg	99,7	99,8	99,8	99,8	*Water supply system*
Ustęp	97,3	98,9	98,9	98,9	*Lavatory*
Łazienka	95,6	97,8	97,8	97,8	*Bathroom*
Gaz z sieci	82,1	79,8	79,5	79,1	*Gas from gas supply system*
Centralne ogrzewanie	87,3	88,7	89,1	89,2	*Central heating*

a Na podstawie bilansów.
a Based on balances.

TABL. 6 (52). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		*SPECIFICATION*
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*				rok poprzedni = =100 *previous year = 100*	
O G Ó Ł E M *T O T A L*						
Mieszkania	114	727	449	328	73,1	*Dwellings*
Izby	583	2829	1715	1258	73,4	*Rooms*
Powierzchnia użytkowa w m^2:						*Useful floor area in m^2:*
mieszkań	17134	51248	35405	29176	82,4	*of dwellings*
przeciętna 1 mieszkania	150,3	70,5	78,9	89,0	112,8	*average per 1 dwelling*
w tym w BUDYNKACH INDYWIDUALNYCH *oh which in PRIVATE BUILDINGS*						
Mieszkania	104	133	114	177	155,3	*Dwellings*
Izby	566	781	490	849	173,3	*Rooms*
Powierzchnia użytkowa w m^2:						*Useful floor area in m^2:*
mieszkań	16847	19610	14557	20978	144,1	*of dwellings*
przeciętna 1 mieszkania	162,0	147,4	127,7	118,5	92,8	*average per 1 dwelling*

DZIAŁ VII
EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami.

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

— od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja, w których nauka jest obowiązkowa,

— od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, tj. 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz policealne; ponadto od roku szkolnego 2002/03 zaczęły funkcjonować 3-letnie licea profilowane oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły uzupełniające dla absolwentów szkół zasadniczych (2-letnie licea ogólnokształcące i 3-letnie technika), które stopniowo ulegają likwidacji, gdyż od roku szkolnego 2012/13 zaprzestany został nabór do klas pierwszych w: liceach profilowanych i uzupełniających liceach ogólnokształcących dla młodzieży i dorosłych, technikach uzupełniających dla młodzieży oraz zasadniczych szkołach zawodowych i technikach dla dorosłych, a od roku szkolnego 2013/14 – technikach uzupełniających dla dorosłych.

Od roku szkolnego 2004/05 dzieci 6-letnie, a od roku szkolnego 2011/12 dzieci 5-letnie mają obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w placówkach wychowania przedszkolnego. W latach szkolnych 2009/10–2013/14 dzieci 6-letnie na wniosek rodziców mogły rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej, w roku szkolnym 2014/15 obowiązkiem szkolnym zostały objęte dzieci 6-letnie urodzone w pierwszej połowie 2008 r., a w roku szkolnym 2015/16 – dzieci 6-letnie urodzone w 2009 r. oraz dzieci 7-letnie urodzone w drugiej połowie 2008 r.

3. Prezentowane w dziale dane dotyczą: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

4. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej),

CHAPTER VII
EDUCATION

General notes

1. *The educational system in Poland functions according to the Education System Act dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572 with later amendments) and the Act dated 27 VII 2005 – Higher Education Law (Journal of Laws No. 164, item 1365 with later amendments).*

2. *Among the schools covered by the educational system, there are:*

— *since 1999/2000 school year, 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools, where education is compulsory,*

— *since 2002/03 school year, upper secondary schools, i.e. 2–3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since 2004/05 school year 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools; moreover, since the 2002/03 school year functioned 3-year specialized secondary schools and since the 2004/05 school year supplementary schools for graduates of basic vocational schools (2-year general secondary schools and 3-year technical schools), which are gradually phased out, as since the 2012/13 school year there is no recruitment to the 1st grades in: specialized secondary schools and supplementary general schools for youth and adults, supplementary technical secondary schools for youth as well as basic vocational schools and technical secondary schools for adults, and since the 2013/14 school year – supplementary technical schools for adults.*

An obligatory 1 year pre-primary education has been introduced in pre-primary education establishments for children at the age of 6 since 2004/05 school year and for children at the age of 5 since 2011/12 school year. In the school years 2009/10–2013/14 at the request of parents, children at the age of 6 were allowed to start education in the first class of primary school, in the 2014/15 school year, the first class of primary school has been obligatory for children at the age of 6 born in the first half of 2008 and in the 2015/16 school year for children at the age of 6 born in 2009 and children born in the second half of 2008 (at the age of 7).

3. *Data presented in the chapter are related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.*

4. *Data include schools and establishments managed by central (governmental) entities and lo-*

jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

5. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

6. Współczynnik skolaryzacji:

1) **brutto** – jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania;
2) **netto** – jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

7. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczono przedszkola, oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych oraz od roku szkolnego 2008/09 zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 I 2008 r. (Dz. U. Nr 7, poz. 38).

8. Szkoły policealne w roku szkolnym 2005/06 podano łącznie ze szkołami pomaturalnymi.

9. Dane prezentuje się, jeśli nie zaznaczono inaczej łącznie ze szkołami specjalnymi.

10. Dane o **absolwentach** zasadniczych szkół zawodowych, techników oraz szkół policealnych w podziale według kierunków kształcenia dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

11. Dane o studentach i absolwentach podano łącznie z cudzoziemcami.

cal self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and private persons.

5. *Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) administration entities and local self-government entities can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.*

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

6. Enrolment rate:

1) ***gross*** *– is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level;*
2) ***net*** *– is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.*

7. Pre-primary education establishments *are care and educational centres designated for children from the age of 3 years until beginning education in a primary school, secured children for care and aimed at preparation to education in school.*

Pre-primary education establishments include nursery schools, pre-primary sections in primary schools and since 2008/09 school year pre-primary education groups and pre-primary points according to a decree of the Minister of National Education dated 10 I 2008 (Journal of Laws No. 7, item 38).

8. *Post-secondary schools in the 2005/06 school year are presented including post-secondary schools requiring secondary school-leaving examinations.*

9. *Data are presented, unless otherwise stated, including special schools.*

10. *Data on the* ***graduates*** *of basic vocational schools, technical secondary schools as well as post-secondary schools in division by fields of education concern the graduates who passed examination confirming vocational qualifications.*

11. *Data regarding students and graduates are presented including foreigners.*

12. Dane o **nauczycielach akademickich** dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych**.**

13. Dane dotyczące:

1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza szkołami wyższymi) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec poprzedniego roku szkolnego;
2) szkół wyższych – prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; studenci wykazywani są tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego.

14. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie Systemu Informacji Oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

12. *Data regarding* ***academic teachers*** *concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant lecturer as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.*

Data regarding teachers concern full-time employees and part-time employees in terms of fulltime employees.

13. *Data concerning:*

1) pre-school education and schools (excluding higher education institutions) are given as of the beginning of the school year; data on graduates – at the end of the previous school year;
2) tertiary education – are presented as of 30 XI; students are indicated correspondingly on the number of fields of education which they study; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies. Graduates are shown from the previous academic year.

14. *The information presented, excluding the data on higher education institutions, since 2007/08 school year (in the case of graduates – since 2006/07 school year), has been compiled on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.*

TABL. 1 (53). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	*SPECIFICATION*
		SZKOŁY *SCHOOLS*			
Szkoły:					***Schools:***
Podstawowe	24	24	24	24	*Primary*
Gimnazja	13	15	13	13	*Lower secondary*
Specjalne przysposabiające do pracy	1	1	1	1	*Special job-training*
Zasadnicze zawodowe	7	7	7	7	*Basic vocational*
Licea ogólnokształcące	8	10	8	8	*General secondary*
Licea profilowane	9	3	–	–	*Specialized secondary*
Technika	10	8	9	9	*Technical secondary*
Artystyczne ogólnokształcące[a]	2	2	2	2	*General art*[a]
Policealne	44	21	21	24	*Post-secondary*
Wyższe	4	4	4	4	*Tertiary*
Szkoły dla dorosłych:					***Schools for adults:***
Gimnazja	2	3	4	4	*Lower secondary*
Zasadnicze zawodowe	2	2	–	–	*Basic vocational*
Licea ogólnokształcące	17[b]	21[b]	16	17	*General secondary*
Licea profilowane	1	–	–	–	*Specialized secondary*
Technika[c]	12	6	2	–	*Technical secondary*[c]
		UCZNIOWIE I STUDENCI *PUPILS AND STUDENTS*			
Szkoły:					***Schools:***
Podstawowe	6641	5759	6278	6890	*Primary*
Gimnazja	4044	3111	2853	2880	*Lower secondary*
Specjalne przysposabiające do pracy	8	28	46	43	*Special job-training*
Zasadnicze zawodowe	1449	1353	1038	1028	*Basic vocational*
Licea ogólnokształcące	3785	3458	2665	2585	*General secondary*
Licea profilowane	1707	237	–	–	*Specialized secondary*
Technika	2622	3517	3880	3816	*Technical secondary*
Artystyczne ogólnokształcące[a]	265	240	224	225	*General art*[a]
Policealne	3398	3223	2447	2573	*Post-secondary*
Wyższe	31929	33790	22913	20412	*Tertiary*
Szkoły dla dorosłych:					***Schools for adults:***
Gimnazja	297	329	245	244	*Lower secondary*
Zasadnicze zawodowe	94	53	–	–	*Basic vocational*
Licea ogólnokształcące	1666[b]	1786[b]	1555	1338	*General secondary*
Licea profilowane	68	–	–	–	*Specialized secondary*
Technika[c]	643	498	30	–	*Technical secondary*[c]

a Dające uprawnienia zawodowe. *b–c* Łącznie z: *b* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *c* – technikami uzupełniającymi.

a Leading to professional certification. b–c Including: b – supplementary general secondary, c – supplementary technical secondary.

TABL. 1 (53). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	*SPECIFICATION*
		ABSOLWENCI[a] *GRADUATES*[a]			
Szkoły:					***Schools:***
Podstawowe	1204	1008	909	942	*Primary*
Gimnazja	1459	1052	949	885	*Lower secondary*
Specjalne przysposabiające do pracy	–	4	9	15	*Special job-training*
Zasadnicze zawodowe	381	500	233	290	*Basic vocational*
Licea ogólnokształcące	1233	1254	924	908	*General secondary*
Licea profilowane	585	163	–	–	*Specialized secondary*
Technika	672	766	792	842	*Technical secondary*
Artystyczne ogólnokształcące[b]	51	46	41	37	*General art*[b]
Policealne	1078	1011	821	613	*Post-secondary*
Wyższe	7370	9428	8101	6960	*Tertiary*
Szkoły dla dorosłych:					***Schools for adults:***
Gimnazja	96	96	88	97	*Lower secondary*
Zasadnicze zawodowe	11	7	–	–	*Basic vocational*
Licea ogólnokształcące	493[c]	516[c]	376	446	*General secondary*
Technika[d]	292	134	19	28	*Technical secondary*[d]

a Z poprzedniego roku szkolnego. *b* Dające uprawnienia zawodowe. *c–d* Łącznie z: *c* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *d* – technikami uzupełniającymi.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej – z wyjątkiem szkół wyższych.

a From the previous school year. b Leading to professional certification. c–d Including: c – supplementary general secondary, d – supplementary technical secondary.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education – excluding higher education institutions.

TABL. 2 (54). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**[a]
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH[a]

LATA *YEARS* JĘZYKI OBCE *FOREIGN LANGUAGES*		Ogółem *Total*	W % ogółu uczniów w szkołach *In % of total pupils and students at schools*						
			podstawowych *primary*	gimnazjach *lower secondary*	zasadniczych zawodowych *basic vocational*	liceach ogólnokształcących *general secondary*	liceach profilowanych *specialized secondary*	technikach[b] *technical secondary*[b]	policealnych *post-secondary*
			NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE *OBLIGATORY EDUCATION*						
Angielski *English*	2005/06	17418	74,4	92,2	48,5	97,2	97,8	79,2	48,1
	2014/15	15861	99,1	98,2	47,4	100,0	–	88,7	33,6
	2015/16	**16630**	**96,4**	**98,5**	**48,3**	**100,0**	**–**	**98,5**	**51,4**
Francuski *French*	2005/06	1054	–	–	–	19,8	–	9,2	4,8
	2014/15	876	–	11,5	–	13,5	–	4,6	–
	2015/16	**1032**	**–**	**18,1**	**–**	**12,4**	**–**	**4,7**	**–**
Niemiecki *German*	2005/06	8149	4,4	11,9	50,3	73,7	96,4	66,0	40,1
	2014/15	7994	0,0	79,3	52,6	70,7	–	80,5	–
	2015/16	**8092**	**–**	**79,9**	**51,7**	**67,7**	**–**	**86,8**	**–**

a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. *b* Łącznie ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a In the 2005/06 school year as of 31 XII. b Including general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 (54). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY[a] (dok.)**
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH[a] (cont.)

LATA *YEARS* JĘZYKI OBCE *FOREIGN LANGUAGES*		Ogółem *Total*	W % ogółu uczniów w szkołach *In % of total pupils and students at schools*						
			podstawowych *primary*	gimnazjach *lower secondary*	zasadniczych zawodowych *basic vocational*	liceach ogólnokształcących *general secondary*	liceach profilowanych *specialized secondary*	technikach[b] *technical secondary[b]*	policealnych *post-secondary*
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE (dok.) *OBLIGATORY EDUCATION (cont.)*									
Rosyjski	2005/06	126	–	0,6	–	1,5	2,7	–	–
Russian	2014/15	249	–	0,6	–	6,6	–	1,3	–
	2015/16	**86**	**–**	**0,9**	**–**	**2,4**	**–**	**–**	**–**
Hiszpański	2005/06	133	0,6	0,6	–	1,9	–	–	–
Spanish	2014/15	453	–	5,1	–	11,5	–	–	–
	2015/16	**818**	**–**	**13,7**	**–**	**16,4**	**–**	**–**	**–**
NAUCZANIE DODATKOWE[c] *ADDITIONAL EDUCATION[c]*									
Angielski	2005/06	1386	18,3	1,8	–	–	–	–	11,3
English	2014/15	–	–	–	–	–	–	–	–
	2015/16	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Francuski	2005/06	606	6,5	3,9	–	–	–	–	1,8
French	2014/15	258	4,1	–	–	–	–	–	–
	2015/16	**257**	**3,7**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Niemiecki	2005/06	1641	1,2	36,4	–	–	–	–	8,6
German	2014/15	1414	21,0	–	–	–	–	2,4	–
	2015/16	**1093**	**15,0**	**–**	**–**	**–**	**–**	**1,5**	**–**
Inny	2005/06	214	0,8	0,9	–	0,4	–	–	13,1
Other	2014/15	31	0,5	–	–	–	–	–	–
	2015/16	**68**	**0,5**	**0,0**	**–**	**1,4**	**–**	**–**	**–**

a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. *b* Łącznie ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. *c* Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2005/06 school year as of 31 XII. b Including general art schools leading to professional certification. c Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 3 (55). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	*SPECIFICATION*
Szkoły	24	24	24	24	*Schools*
Uczniowie	6641	5759	6278	6890	*Pupils*
w tym kobiety	3301	2744	3110	3430	*of which females*
w tym I klasa	993	1006	1303	1574	*of which 1st grade*
w tym kobiety	494	476	701	802	*of which females*
Absolwenci[a]	1204	1008	909	942	*Graduates[a]*
w tym kobiety	614	514	443	475	*of which females*

a Z poprzedniego roku szkolnego.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a From the previous school year.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 /56/. **WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI**
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Grupy wieku *Age groups*	2010/11			2014/15			2015/16		
		ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*
		w % *in %*								
BRUTTO *GROSS*										
Szkoły: *Schools:*										
podstawowe[a] ..... *primary*[a]	6–12	105,8	106,9	104,7	102,9	103,2	102,6	98,4	98,7	98,1
gimnazja ..... *lower secondary*	13–15	114,2	117,6	110,8	115,9	118,6	112,9	118,7	119,3	118,1
zasadnicze zawodowe[b] .. *basic vocational*[b]	16–18	41,0	56,4	26,2	37,1	50,3	24,3	38,4	52,7	24,2
licea ogólnokształcące[c] .. *general secondary*[c]	16–18	149,8	124,3	174,3	144,6	124,2	164,6	140,7	117,5	163,9
technika[d] ..... *technical secondary*[d]	16–18	121,6	153,7	90,8	141,7	156,0	127,7	144,9	156,0	133,9
policealne ..... *post-secondary*	19–21	61,2	35,1	86,3	69,2	38,6	98,0	83,2	43,3	124,6
NETTO *NET*										
Szkoły: *Schools:*										
podstawowe[a] ..... *primary*[a]	6–12	101,3	102,4	100,0	101,7	101,8	101,7	97,6	97,5	97,7
gimnazja ..... *lower secondary*	13–15	98,8	97,3	100,3	101,9	101,4	102,5	103,6	104,0	103,2
zasadnicze zawodowe[b] .. *basic vocational*[b]	16–18	35,1	47,1	23,6	31,5	43,7	19,7	32,9	44,9	20,8
licea ogólnokształcące[c] .. *general secondary*[c]	16–18	100,9	72,7	127,9	94,4	68,1	120,2	95,6	67,0	124,1
technika[d] ..... *technical secondary*[d]	16–18	80,1	96,0	64,9	106,8	116,1	97,6	106,6	116,6	96,5
policealne ..... *post-secondary*	19–21	24,8	11,4	37,5	22,0	11,0	32,4	22,5	10,1	35,4

a W roku szkolnym 2010/11 dotyczy dzieci w wieku 7–12 lat. *b–d* Łącznie ze szkołami: *b* – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, *c* – w roku szkolnym 2010/11 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *d* – technikami uzupełniającymi i szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In 2010/11 school year concerns children aged 7–12. b–d Including: b – special job-training schools, c – in 2010/11 school year supplementary general secondary schools, d – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 5 (57). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	*SPECIFICATION*
Szkoły	13	15	13	13	*Schools*
Uczniowie	4044	3111	2853	2880	*Pupils*
w tym kobiety	1997	1563	1327	1375	*of which females*
w tym I klasa	1229	1058	965	993	*of which 1st grade*
w tym kobiety	623	535	457	499	*of which females*
Absolwenci[a]	1459	1052	949	885	*Graduates*[a]
w tym kobiety	706	522	456	417	*of which females*

a Z poprzedniego roku szkolnego.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a From the previous school year.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 6 (58). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	*SPECIFICATION*
Szkoły	7	7	7	7	*Schools*
Uczniowie	1449	1353	1038	1028	*Pupils*
w tym kobiety	435	438	328	313	*of which females*
w tym I klasa	600	505	361	383	*of which 1st grade*
w tym kobiety	192	194	115	115	*of which females*
Absolwenci[a]	381	500	233	290	*Graduates*[a]
w tym kobiety	118	156	73	94	*of which females*

a Z poprzedniego roku szkolnego.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
a From the previous school year.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (59). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA[a]	2013/14	2014/15	2015/16		*NARROW FIELDS OF EDUCATION*[a]
	uczniowie *students*			absolwenci[b] *graduates*[b]	
O G Ó Ł E M	**1009**	**1038**	**1028**	**49**	***T O T A L***
Artystyczna	4	1	2	–	*Arts*
Biznesu i administracji	47	66	64	4	*Business and administration*
Inżynieryjno-techniczna	426	424	426	31	*Engineering and engineering trades*
Produkcji i przetwórstwa	92	74	84	–	*Manufacturing and processing*
Architektury i budownictwa	142	150	141	–	*Architecture and construction*
Rolnicza	3	3	2	–	*Agriculture*
Usług dla ludności	295	320	309	14	*Personal services*

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). *b* Z poprzedniego roku szkolnego.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). b From the previous school year.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (60). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06[a]	2010/11[a]	2014/15	2015/16		*SPECIFICATION*
	ogółem *total*				w tym dla młodzieży *of which for youth*	
Szkoły	25	31	24	25	8	*Schools*
Uczniowie	5451	5244	4220	3923	2585	*Pupils*
w tym kobiety	3051	3118	2428	2285	1682	*of which females*
w tym I klasa	2156	2033	1202	1152	835	*of which 1st grade*
w tym kobiety	1191	1115	698	680	531	*of which females*
Absolwenci[b]	1726	1770	1300	1354	908	*Graduates*[b]
w tym kobiety	1044	1073	824	797	560	*of which females*

a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. *b* Z poprzedniego roku szkolnego; w roku szkolnym 2005/06 bez absolwentów uzupełniających liceów ogólnokształcących.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
a Including supplementary general secondary schools. b From the previous school year; in 2005/06 school year excluding graduates of supplementary general secondary.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (61). **TECHNIKA**[a]

TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16		*SPECIFICATION*
	ogółem[b] *total*[b]				w tym dla młodzieży *of which for youth*	
Szkoły	24	16	13	11	11	*Schools*
Uczniowie	3530	4255	4134	4041	4041	*Pupils*
w tym kobiety	1211	1625	1883	1867	1867	*of which females*
w tym I klasa	1245	1327	1085	1042	1042	*of which 1st grade*
w tym kobiety	420	478	475	465	465	*of which females*
Absolwenci[c]	1015	946	852	907	879	*Graduates*[c]
w tym kobiety	431	346	356	368	366	*of which females*

a Łącznie ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. *b* Łącznie z technikami uzupełniającymi. *c* Z poprzedniego roku szkolnego; w roku szkolnym 2005/06 bez absolwentów techników uzupełniających.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Including general art schools leading to professional certification. b Including supplementary technical secondary schools. c From the previous school year; in 2005/06 school year excluding graduates of supplementary technical secondary schools.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (62). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW**[a] **DLA MŁODZIEŻY WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**

STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS[a] *FOR YOUTH BY FIELDS OF EDUCATION*

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA[b]	2013/14	2014/15	2015/16		*NARROW FIELDS OF EDUCATION*[b]
	uczniowie *students*			absolwenci[c] *graduates*[c]	
O G Ó Ł E M	**4060**	**4104**	**4041**	**682**	***T O T A L***
Artystyczna	270	274	267	36	*Arts*
Społeczna	302	293	283	71	*Social and behavioural science*
Biznesu i administracji	584	586	604	85	*Business and administration*
Fizyczna	92	91	–	–	*Physical science*
Technologii teleinformacyjnych	579	612	613	102	*Information and Communication Technologies*
Inżynieryjno-techniczna	896	948	1001	180	*Engineering and engineering trade*
Produkcji i przetwórstwa	60	70	80	–	*Manufacturing and processing*
Architektury i budownictwa	528	472	377	90	*Architecture and construction*
Rolnicza	70	95	88	13	*Agriculture*
Weterynaryjna	–	26	30	–	*Veterinary*
Usług dla ludności	679	637	615	92	*Personal services*
Usług transportowych	–	–	51	13	*Transport services*
Pozostałe	–	–	32	–	*Others*

a Łącznie ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. *b* Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). *c* Z poprzedniego roku szkolnego.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Including general art schools leading to professional certification. b According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). c From the previous school year.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (63). **SZKOŁY POLICEALNE**
POST-SECONDARY SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	*SPECIFICATION*
Szkoły	44	21	21	24	*Schools*
Uczniowie	3398	3223	2447	2573	*Pupils*
w tym kobiety	2292	2321	1785	1892	*of which females*
w tym I klasa	1795	2223	1759	1899	*of which 1st grade*
w tym kobiety	1111	1585	1291	1406	*of which females*
Absolwenci[a]	1078	1011	821	613	*Graduates*[a]
w tym kobiety	795	723	664	469	*of which females*

a Z poprzedniego roku szkolnego.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
a From the previous school year.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 12 (64). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA[a]	2013/14	2014/15	2015/16		*NARROW FIELDS OF EDUCATION*[a]
	uczniowie *students*			absolwenci[b] *graduates*[b]	
O G Ó Ł E M	**2699**	**2447**	**2573**	**463**	***T O T A L***
Pedagogiczna	138	44	–	39	*Education*
Artystyczna	153	159	296	43	*Arts*
Społeczna	18	20	–	–	*Social and behavioural science*
Dziennikarstwa i informacji	–	–	28	–	*Journalism and information*
Biznesu i administracji	546	489	477	44	*Business and administration*
Technologii teleinformacyjnych	187	172	211	8	*Information and Communication Technologies*
Inżynieryjno-techniczna	5	20	–	–	*Engineering and engineering trade*
Produkcji i przetwórstwa	–	12	–	–	*Manufacturing and processing*
Architektury i budownictwa	–	44	–	–	*Architecture and construction*
Rolnicza	–	21	–	–	*Agriculture*
Weterynaryjna	27	12	37	–	*Veterinary*
Medyczna	557	485	644	171	*Health*
Opieki społecznej	8	32	71	8	*Welfare*
Usług dla ludności	466	416	437	73	*Personal services*
Higieny i bezpieczeństwa pracy	421	423	315	59	*Hygiene and occupational health services*
Ochrony i bezpieczeństwa	79	98	57	18	*Security services*
Pozostałe	94	–	–	–	*Others*

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). *b* Z poprzedniego roku szkolnego.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). b From the previous school year.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 13 /65/. **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły *Schools*	Nauczyciele akademiccy[a] *Academic teachers*[a]	Studenci *Students*	Absolwenci[b] *Graduates*[b]	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M 2005/06	4	1415	31929	7370	***T O T A L***
2010/11	4	1476	33790	9428	
2014/15	4	1334	22913	8101	
2015/16	**4**	**1360**	**20412**	**6960**	
Uniwersytety	1	689	9461	3323	*Universities*
Wyższe szkoły techniczne	1	512	7579	2254	*Technical universities*
Wyższe szkoły ekonomiczne	1	74	2180	1051	*Academies of economics*
Wyższe szkoły zawodowe	1	85	1192	332	*Higher vocational schools*

a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 83. *b* Z poprzedniego z roku akademickiego.

a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 12 on page 83. b From the previous academic year.

TABL. 14 (66). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW, TYPÓW SZKÓŁ I GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS, TYPE OF SCHOOLS AND FIELDS OF EDUCATION

L A T A *Y E A R S* PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA[a] *NARROW FIELDS OF EDUCATION*[a]		Ogółem *Total*	Systemy studiów *Study systems*		Z ogółem – kobiety *Of total – females*		
					razem *total*	systemy studiów *study systems*	
			stacjonarne *full-time programmes*	niestacjonarne *part-time programmes*		stacjonarne *full-time programmes*	niestacjonarne *part-time programmes*
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**2014/15**	**22913**	**16112**	**6801**	**13785**	**9811**	**3974**
	2015/16	**20412**	**14839**	**5573**	**11996**	**8891**	**3105**
UNIWERSYTETY ..... ***Universities***	**2014/15**	**10602**	**8561**	**2041**	**7752**	**6137**	**1615**
	2015/16	**9461**	**7808**	**1653**	**6827**	**5535**	**1292**
Pedagogiczna ..... *Education*	2014/15	2332	1655	677	2118	1491	627
	2015/16	1887	1338	549	1751	1244	507
Artystyczna ..... *Arts*	2014/15	25	25	–	18	18	–
	2015/16	120	120	–	86	86	–
Humanistyczna (z wyłączeniem języków) *Humanities (except languages)*	2014/15	376	376	–	121	121	–
	2015/16	306	306	–	92	92	–
Językowa ..... *Languages*	2014/15	1348	1215	133	1044	936	108
	2015/16	1239	1146	93	966	895	71
Interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji związanych ze sztuką i przedmiotami humanistycznymi *Interdisciplinary programmes and qualifications of arts and humanities*	2014/15	–	–	–	–	–	–
	2015/16	17	17	–	13	13	–
Społeczna ..... *Social and behavioural science*	2014/15	2439	1943	496	1779	1401	378
	2015/16	1924	1490	434	1414	1078	336

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013).

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013).

TABL. 14 (66). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW, TYPÓW SZKÓŁ I GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (cd.)**

STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS, TYPE OF SCHOOLS AND FIELDS OF EDUCATION (cont.)

LATA *YEARS* PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA[a] *NARROW FIELDS OF EDUCATION*[a]		Ogółem *Total*	Systemy studiów *Study systems*		Z ogółem – kobiety *Of total – females*		
					razem *total*	systemy studiów *study systems*	
			stacjonarne *full-time programmes*	niestacjonarne *part-time programmes*		stacjonarne *full-time programmes*	niestacjonarne *part-time programmes*
UNIWERSYTETY (dok.) ***Universities (cont.)***							
Dziennikarstwa i informacji ..... *Journalism and information*	2014/15	207	207	–	127	127	–
	2015/16	264	264	–	159	159	–
Biznesu i administracji ..... *Business and administration*	2014/15	975	745	230	716	520	196
	2015/16	837	651	186	609	462	147
Prawna ..... *Law*	2014/15	1091	815	276	699	517	182
	2015/16	1023	793	230	638	494	144
Biologiczna ..... *Life science*	2014/15	113	113	–	88	88	–
	2015/16	104	104	–	84	84	–
Nauk o środowisku ..... *Environment*	2014/15	80	80	–	56	56	–
	2015/16	81	81	–	52	52	–
Fizyczna ..... *Physical science*	2014/15	147	147	–	111	111	–
	2015/16	123	123	–	90	90	–
Matematyczna i statystyczna ..... *Mathematics and statistics*	2014/15	133	133	–	104	104	–
	2015/16	121	121	–	90	90	–
Technologii teleinformacyjnych *Information and Communication Technologies*	2014/15	255	217	38	46	42	4
	2015/16	43	43	–	16	16	–
Interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji obejmujących technologie informacyjno-komunikacyjne *Interdisciplinary programmes and qualifications including information and communication technologies*	2014/15	–	–	–	–	–	–
	2015/16	273	240	33	40	37	3
Inżynieryjno-techniczna ..... *Engineering and engineering trades*	2014/15	580	534	46	386	343	43
	2015/16	513	481	32	325	295	30
Architektury i budownictwa ..... *Architecture and construction*	2014/15	78	78	–	70	70	–
	2015/16	208	198	10	164	155	9
Opieki społecznej ..... *Welfare*	2014/15	105	87	18	93	77	16
	2015/16	73	73	–	67	67	–
Ochrony i bezpieczeństwa ..... *Security services*	2014/15	318	191	127	176	115	61
	2015/16	305	219	86	171	126	45
WYŻSZE SZKOŁY TECHNICZNE ***Technical universities***	**2014/15**	**8390**	**6482**	**1908**	**3287**	**2773**	**514**
	2015/16	**7579**	**5815**	**1764**	**2825**	**2369**	**456**
Pedagogiczna ..... *Education*	2014/15	536	428	108	122	101	21
	2015/16	444	359	85	104	88	16
Społeczna ..... *Social and behavioural science*	2014/15	622	555	67	475	422	53
	2015/16	478	448	30	366	343	23

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013).

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013).

TABL. 14 (66). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW, TYPÓW SZKÓŁ I GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (dok.)**

STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS, TYPE OF SCHOOLS AND FIELDS OF EDUCATION (cont.)

LATA *YEARS* PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA[a] *NARROW FIELDS OF EDUCATION*[a]		Ogółem *Total*	Systemy studiów *Study systems*		Z ogółem – kobiety *Of total – females*		
					razem *total*	systemy studiów *study systems*	
			stacjonarne *full-time programmes*	niestacjonarne *part-time programmes*		stacjonarne *full-time programmes*	niestacjonarne *part-time programmes*
WYŻSZE SZKOŁY TECHNICZNE (dok.) ***Technical universities***							
Biznesu i administracji	2014/15	914	752	162	487	422	65
Business and administration	2015/16	881	691	190	461	374	87
Technologii teleinformacyjnych	2014/15	856	665	191	71	60	11
Information and Communication Technologies	2015/16	852	674	178	71	58	13
Inżynieryjno-techniczna	2014/15	1870	1343	527	258	216	42
Engineering and engineering trades	2015/16	1840	1300	540	225	187	38
Produkcji i przetwórstwa	2014/15	921	652	269	485	392	93
Manufacturing and processing	2015/16	802	580	222	447	369	78
Architektury i budownictwa	2014/15	1437	1085	352	513	452	61
Architecture and construction	2015/16	1261	922	339	451	386	65
Medyczna	2014/15	624	424	200	479	334	145
Health	2015/16	536	372	164	386	262	124
Usług dla ludności	2014/15	503	471	32	334	311	23
Personal services	2015/16	382	366	16	257	245	12
Ochrony i bezpieczeństwa	2014/15	107	107	–	63	63	–
Security services	2015/16	86	86	–	54	54	–
Usług transportowych	2014/15	–	–	–	–	–	–
Transport services	2015/16	17	17	–	3	3	–
WYŻSZE SZKOŁY EKONOMICZNE	**2014/15**	**2765**	**160**	**2605**	**1716**	**82**	**1634**
	2015/16	**2180**	**222**	**1958**	**1288**	**93**	**1195**
Academies of economics							
Pedagogiczna	2014/15	1020	15	1005	789	15	774
Education	2015/16	722	3	719	562	3	559
Społeczna	2014/15	138	–	138	99	–	99
Social and behavioural science	2015/16	109	–	109	78	–	78
Biznesu i administracji	2014/15	1604	145	1459	825	67	758
Business and administration	2015/16	1349	219	1130	648	90	558
Opieki społecznej	2014/15	3	–	3	3	–	3
Welfare	2015/16	–	–	–	–	–	–
WYŻSZE SZKOŁY ZAWODOWE	**2014/15**	**1156**	**909**	**247**	**1030**	**819**	**211**
	2015/16	**1192**	**994**	**198**	**1056**	**894**	**162**
Higher vocational schools							
Medyczna	2014/15	884	678	206	759	589	170
Health	2015/16	920	750	170	784	650	134
Usług dla ludności	2014/15	272	231	41	271	230	41
Personal services	2015/16	272	244	28	272	244	28

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013).

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013).

TABL. 15 (67). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW, TYPÓW SZKÓŁ I GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA W ROKU AKADEMICKIM 2014/15**

GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS, TYPE OF SCHOOLS AND FIELDS OF EDUCATION IN THE 2014/15 ACADEMIC YEAR

LATA *YEARS* PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA[a] *NARROW FIELDS OF EDUCATION*[a]	Ogółem *Total*	Systemy studiów *Study systems*		Z ogółem – kobiety *Of total – females*		
				razem *total*	systemy studiów *study systems*	
		stacjonarne *full-time programmes*	niestacjonarne *part-time programmes*		stacjonarne *full-time programmes*	niestacjonarne *part-time programmes*
OGÓŁEM ***TOTAL***	**6960**	**4455**	**2505**	**4717**	**3015**	**1702**
UNIWERSYTETY ***Universities***	**3323**	**2474**	**849**	**2662**	**1941**	**721**
Pedagogiczna *Education*	892	535	357	844	506	338
Artystyczna *Arts*	42	42	–	33	33	–
Humanistyczna (z wyłączeniem języków) *Humanities (except languages)*	94	91	3	42	41	1
Językowa *Languages*	443	356	87	363	293	70
Interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji związanych ze sztuką i przedmiotami humanistycznymi *Interdisciplinary programmes and qualifications of arts and humanities*	8	8	–	7	7	–
Społeczna *Social and behavioural science*	743	592	151	582	452	130
Dziennikarstwa i informacji *Journalism and information*	59	59	–	37	37	–
Biznesu i administracji *Business and administration*	327	218	109	263	170	93
Prawna *Law*	197	129	68	130	88	42
Biologiczna *Life science*	52	52	–	44	44	–
Nauk o środowisku *Environment*	30	29	1	21	20	1
Fizyczna *Physical science*	53	53	–	46	46	–
Matematyczna i statystyczna *Mathematics and statistics*	50	50	–	39	39	–
Technologii teleinformacyjnych *Information and Communication Technologies*	8	8	–	1	1	–
Interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji obejmujących technologie informacyjno-komunikacyjne *Interdisciplinary programmes and qualifications including information and communication technologies*	49	40	9	7	5	2
Inżynieryjno-techniczna *Engineering and engineering trades*	168	145	23	132	109	23
Architektury i budownictwa *Architecture and construction*	1	1	–	1	1	–
Opieki społecznej *Welfare*	28	22	6	24	18	6
Ochrony i bezpieczeństwa *Security services*	79	44	35	46	31	15

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013).

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013).

TABL. 15 (67). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW, TYPÓW SZKÓŁ I GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA W ROKU AKADEMICKIM 2014/15 (dok.)**

GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS, TYPE OF SCHOOLS AND FIELDS OF EDUCATION IN THE 2014/15 ACADEMIC YEAR (cont.)

LATA *YEARS* PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA[a] *NARROW FIELDS OF EDUCATION*[a]	Ogółem *Total*	Systemy studiów *Study systems*		Z ogółem – kobiety *Of total – females*		
				razem *total*	systemy studiów *study systems*	
		stacjonarne *full-time programmes*	niestacjonarne *part-time programmes*		stacjonarne *full-time programmes*	niestacjonarne *part-time programmes*
WYŻSZE SZKOŁY TECHNICZNE ***Technical universities***	**2254**	**1741**	**513**	**1047**	**866**	**181**
Pedagogiczna *Education*	160	122	38	48	38	10
Społeczna *Social and behavioural science*	264	214	50	203	166	37
Biznesu i administracji *Business and administration*	218	184	34	128	119	9
Technologii teleinformacyjnych *Information and Communication Technologies*	185	156	29	15	13	2
Inżynieryjno-techniczna *Engineering and engineering trades*	422	291	131	57	52	5
Produkcji i przetwórstwa *Manufacturing and processing*	248	174	74	118	93	25
Architektury i budownictwa *Architecture and construction*	302	249	53	124	116	8
Medyczna *Health*	268	175	93	224	147	77
Usług dla ludności *Personal services*	167	156	11	120	112	8
Ochrony i bezpieczeństwa *Security services*	20	20	–	10	10	–
WYŻSZE SZKOŁY EKONOMICZNE ***Academies of economics***	**1051**	**38**	**1013**	**701**	**22**	**679**
Pedagogiczna *Education*	438	12	426	340	12	328
Społeczna *Social and behavioural science*	47	–	47	38	–	38
Biznesu i administracji *Business and administration*	563	26	537	320	10	310
Opieki społecznej *Welfare*	3	–	3	3	–	3
WYŻSZE SZKOŁY ZAWODOWE ***Higher vocational schools***	**332**	**202**	**130**	**307**	**186**	**121**
Medyczna *Health*	264	146	118	239	130	109
Usług dla ludności *Personal services*	68	56	12	68	56	12

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013).

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013).

TABL. 16 (68). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA**[a]
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS[a]

SZKOŁY WYŻSZE *HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS*	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16		
				ogółem *total*	w tym stypendia socjalne *of which social scholarships*	otrzymujący stypendia w % ogółu studentów *scholarship recipients in % of total students*
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**9199**	**7921**	**4804**	**4261**	**2526**	**20,9**
Uniwersytety ..... *Universities*	4245	3863	2348	2058	1251	21,8
Wyższe szkoły techniczne ..... *Technical universities*	3273	2456	1678	1537	919	20,3
Wyższe szkoły ekonomiczne ..... *Academies of economics*	1580	1244	505	382	184	17,5
Wyższe szkoły zawodowe ..... *Higher vocational schools*	101	358	273	284	172	23,8

a W podziale według stypendiów 1 osoba może być wykazana więcej niż 1 raz.
a In the division by type of scholarships one person may be indicated more than once.

TABL. 17 (69). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	*SPECIFICATION*
DOMY STUDENCKIE *STUDENT DORMITORIES*					
Domy	11	10	9	9	*Dormitories*
Miejsca	3546	3338	2991	2955	*Beds*
Studenci korzystający	3220	3027	2619	2496	*Students boarding*
w % ogółu studentów	10,1	9,0	11,4	12,2	*in % of total students*
STOŁÓWKI STUDENCKIE *STUDENT CANTEENS*					
Stołówki	1	1	1	1	*Canteens*
Miejsca konsumenckie	85	85	100	100	*Consumer places*

TABL. 18 (70). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	*SPECIFICATION*
Placówki	**37**	**40**	**48**	**47**	***Establishments***
W tym przedszkola	37	38	45	45	*Of which nursery schools*
Miejsca w przedszkolach	**3364**	**3733**	**4113**	**3837**	***Places in nursery schools***
Oddziały	**146**	**159**	**185**	**182**	***Sections***
W tym w przedszkolach	146	157	182	178	*Of which in nursery schools*
Dzieci	**3267**	**3690**	**3954**	**3604**	***Children***
W tym w przedszkolach	3267	3650	3934	3574	*Of which in nursery schools*

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ VIII
OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. – Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Ambulatoryjna opieka zdrowotna to udzielanie przez świadczeniodawców świadczeń opieki zdrowotnej osobom niewymagającym leczenia w warunkach całodobowych lub całodziennych.

Podmioty udzielające porad lekarskich w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej to:

a) podmioty/przedsiębiorstwa wykonujące działalność leczniczą, tj. **przychodnie, poradnie, ośrodki zdrowia** po wpisaniu do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą,
b) **lekarze prowadzący praktyki zawodowe –** indywidualne i grupowe realizujące porady lekarskie w ramach umowy zwartej z Narodowym Funduszem Zdrowia lub organem, który utworzył podmiot wykonujący działalność leczniczą.

Porada to świadczenie zdrowotne udzielane w warunkach ambulatoryjnych lub domowych przez lekarza lub lekarza dentystę. Podaje się łącznie z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych oraz z poradami udzielonymi przez lekarzy i lekarzy dentystów prowadzących praktykę lekarską, którzy podpisali kontrakty z Narodowym Funduszem zdrowia lub organem, który utworzył podmiot wykonujący działalność leczniczą.

3. Dane o **szpitalach** obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie. Dane o łóżkach w szpitalach ogólnych nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

4. Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali. **Punkty apteczne** są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Powinny być usytuowane na terenach wiejskich.

5. Dane dotyczące **ratownictwa medycznego** i **pomocy doraźnej** obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne. Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 XI 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 XI 2011 r. (Dz. U. Nr 237, poz. 1420); wcześniej będąc komórkami organizacyjnymi szpitali działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

CHAPTER VIII
HEALTH CARE AND SOCIAL WORK ACTIVITIES

General notes

1. *The data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration and until 2011 – the Internal Security Agency; excluding health care in prisons.*

2. Ambulatory health care *is understood as the provision by providers of health care services to persons not requiring treatment under clock or day.*

Entities providing doctor consultations in the area of out-patient health care are:

a) entities/ enterprises performing medical activities i.e., ***out-patient departments, clinics, health centres****, after entering into the register of entities performing medical activities,*
b) ***doctors providing professional practices*** *– individual and group conducting medical consultations within the framework of a contract signed with the National Health Fund or the authority that created the entity performing medical activity.*

The consultation *is the health care, provided in ambulatory or domestic conditions, by a doctor or dentist. The data include medical consultations provided in admission-rooms of general hospitals and consultations provided by doctors and dentists conducting medical practices, who signed contracts with NFZ or the authority that created the entity performing the medical activity.*

3. *Data on* ***hospitals*** *comprise health care units, which until 2011 were treated as hospitals branches. Data regarding beds in general hospitals do not include day-time places in hospitals wards and until 2007 – places (beds and incubators) for newborns.*

4. *Data on* ***generally available pharmacies*** *do not include hospital pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.* ***Pharmaceutical outlets*** *are sales outlets for selling prepared medicines, the ranges of which is precisely defined. They should be located in rural areas.*

5. *Data concerning* ***emergency medical services*** *and* ***first-aid*** *includes units covered by the State Emergency Medical Services System. Hospitals emergency wards since 8 XI 2011 were operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 3 XI 2011 (Journal of Laws No 237, item 1420); earlier operated on the basis of the health care facilities.*

6. Dane o **opiece nad dziećmi do lat 3** prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 (jednolity tekst Dz. U. 2013, poz. 1457), na podstawie której opieka może być zorganizowana w formie żłobka oraz od 2011 r. – klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna lub nianię.

7. Dane dotyczące **wspierania rodziny** oraz **pieczy zastępczej** prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (jednolity tekst Dz. U. 2013, poz. 135).

8. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

1) **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
2) **specjalistycznej** – organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
3) **pracy podwórkowej** – realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
4) **w połączonych formach,** tj. łączących zadania placówek opiekuńczych, specjalistycznych i pracy podwórkowej.

Wspieranie rodziny może być również prowadzone w formie poradnictwa specjalistycznego lub przez pracę asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom, m.in. w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej.

9. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe– dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.
Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) **rodziny zastępcze:**
   a) spokrewnione,
   b) niezawodowe, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa),
   c) zawodowe – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa); w tym:
      — zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego – przyjmują dziecko na podsta-

6. *Data on* ***childcare for children up to the age of 3*** *are presented accorfing to the law dated 4 II 2011 (uniform text Journal of Laws 2013, item 1457). Childcare can be organized in the form of nurseries as well as since 2011 – children's clubs, provided by day carer or nanny.*

7. *Data concerning* ***family support*** *and* ***foster care*** *are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (uniform text Journal of Laws 2013, item 135).*

8. Day-support centre *– supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:*

1) ***care centre****, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres, provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,*
2) ***specialist centre*** *– organises socio-therapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,*
3) ***street work*** *– carries out motivating and sociotherapeutic activities,*
4) ***in a combination of the forms,*** *i.e. combining tasks of the general care, specialized and street work centres.*

Family support shall also be provided as a specialist guidance or through a family assistant, who assists in: improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job.

9. Family foster care *shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible – efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life; satisfaction of children's emotional needs in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture and recreation.*
The forms of family foster care are the following:

1) ***foster families:***
   a) related,
   b) non-professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings)
   c) professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings) including:
      — professional that performs the function of a family emergency house shall receive

wie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493) z późniejszymi zmianami,

— zawodowe specjalistyczne – umieszcza się w nich w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2014 Nr 382) z późniejszymi zmianami, małoletnie matki z dziećmi,

— zawodowe niespokrewnione z dzieckiem, wielodzietne (funkcjonują nie dłużej niż przez okres 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do 31 XII 2014 r.).

2) **rodzinne domy dziecka** – w tym samym czasie, może w nim przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa).

10. Dane o **domach i zakładach pomocy społecznej** dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 182).

a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (Journal of Laws No. 180, item 1493) with later amendments,

— *professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2014 No. 382) with later amendments, underage mothers with children.*

— *professional not related to the child with many children (operates for not longer than 3 years from the date of entry into force of Law, i.e. until 31 XII 2014);*

2) ***foster homes*** *– placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).*

10. *Data concerning* ***social welfare homes and facilities*** *are related to the institutions for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.*

Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Law on Social Assistance dated 12 III 2004 (Journal of Laws 2013, item 182).

TABL. 1 (71). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA**[a]
Stan w dniu 31 XII
OUT-PATIENT HEALTH CARE[a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	*SPECIFICATION*
Przychodnie	107	110	*Out-patient departments*
Praktyki lekarskie[b]	52	52	*Doctor practices*[b]
Porady udzielone[c] w tys.	1565,2	1611,2	*Consultations provided*[c] *in thous.*
przez: lekarzy	1385,5	1424,4	*by: doctors*
lekarzy stomatologów	179,7	186,7	*dentists*
Porady udzielone[c] na 1 mieszkańca	13,0	13,5	*Consultations*[c] *provided per capita*
przez: lekarzy	11,5	11,9	*by: doctors*
lekarzy stomatologów	1,5	1,6	*dentists*

a Łącznie z danymi Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. *b* Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia lub z przychodniami. *c* W ciągu roku; łącznie z poradami udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

a Including data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration. b Data concern practices that have signed contract with National Health Fund or out-patient departments. c During the year; including consultations provided in admission rooms of general hospitals.

TABL. 2 (72). **SZPITALE I APTEKI**
Stan w dniu 31 XII
HOSPITALS AND PHARMACIES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	*SPECIFICATION*
Szpitale ogólne	6	7	*General hospitals*
Łóżka w szpitalach ogólnych	1392	1389	*Beds in general hospitals*
Apteki ogólnodostępne	50	51	*Generally available pharmacies*
Farmaceuci pracujący w aptekach	108	105	*Pharmacists employed in pharmacies*

TABL. 3 (73). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŹNA**[a]
Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST-AID[a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Zespoły ratownictwa medycznego	.	9	9	9	*Ambulance emergency rescue teams*
podstawowe	.	4	4	4	*basic*
specjalistyczne	.	5	5	5	*specialist*
Szpitalne oddziały ratunkowe	1	1	2	2	*Hospital emergency wards*
Wyjazdy na miejsce zdarzenia[b]:					*Calls to the occurrence places*[b]*:*
w tysiącach	15,6	16,3	17,0	18,0	*in thousands*
na 1000 ludności	121,5	132,9	141,7	151,0	*per 1000 population*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 97. *b* W ciągu roku.
a See general notes, item 5 on page 97. b During the year.

TABL. 3 (73). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŹNA[a] (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST-AID[a] (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia[b]:					*Persons who received health care benefits in the place of occurrence[b]:*
w tysiącach	15,7	16,4	17,0	18,0	*in thousands*
w tym:					*of which:*
dzieci i młodzież do 18 lat	0,4	0,4	0,7	0,7	*children and youth up to 18 years of age*
w wieku 65 lat i więcej	.	3,9	4,3	4,2	*aged 65 and more*
na 1000 ludności	121,5	133,6	141,7	151,0	*per 1000 population*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 97. *b* W ciągu roku.
a See general notes, item 5 on page 97. b During the year.

TABL. 4 (74). **ŻŁOBKI**
Stan w dniu 31 XII
NURSERIES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Żłobki	4	4	17	18	*Nurseries*
Miejsca w żłobkach	280	280	991	1077	*Places in nurseries*
Dzieci przebywające[a]	517	500	1476	1639	*Children staying[a] in thous.*
Dzieci w żłobkach na 1000 dzieci w wieku do lat 3	97,1	89,1	299,0	334,2	*Children in nurseries per 1000 children up to the age of 3*

a W ciągu roku.
a During the year.

TABL. 5 (75). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
Stan w dniu 31 XII
DAY-SUPPORT CENTRES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015
	placówki (stan w dniu 31 XII) *centres (as of 31 XII)*				wychowankowie[a] *residents[a]*			
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**16**	**11**	**13**	**13**	**638**	**410**	**403**	**501**
Opiekuńcze *General care*	13	8	7	6	539	323	196	210
Specjalistyczne *Specialized*	3	3	3	2	99	87	78	97
Pracy podwórkowej *Street work*	.	.	–	2	.	.	–	60
W połączonych formach *In a combination of the forms*	.	.	3	3	.	.	129	134

a W ciągu roku
a During the year.

TABL. 6 (76). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**[a]
Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE[a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Rodziny zastępcze	144	136	124	116	*Foster families*
w tym spokrewnione	118	119	78	75	*of which related*
Rodzinne domy dziecka	.	.	3	3	*Foster homes*

a Od 2012 r. niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych.
a Since 2012 some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law.

TABL. 7 (77). **OSOBY PEŁNIĄCE FUNKCJĘ RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS PERFORMING THE FUNCTION OF A FAMILY FOSTER CARE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**144**	**136**	**127**	**119**	***T O T A L***
według wieku osoby pełniącej funkcję rodzinnej pieczy zastępczej:					*by the age of a person performing the function of a family foster care:*
30 lat i mniej	11	11	4	4	*30 and less*
31– 40	10	14	15	12	*31– 40*
41– 50	29	26	18	20	*41– 50*
51– 60	51	52	52	37	*51– 60*
61 lat i więcej	43	33	38	46	*61 and more*
Osoby samotne	**62**	**52**	**56**	**56**	***Single persons***
Małżeństwa	**82**	**84**	**71**	**63**	***Marriages***

TABL. 8 (78). **DZIECI WEDŁUG WIEKU W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ**
Stan w dniu 31 XII
CHILDREN BY AGE IN A FAMILY FOSTER CARE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**193**	**175**	**182**	**161**	***T O T A L***
W tym do 18 roku życia	189	171	167	147	*Of which up to age of 18*
0 – 3 lata	24	14	20	11	*0 – 3 years*
4 – 6	23	20	30	25	*4 – 6*
7 –13	75	72	64	60	*7 –13*
14–17 lat	67[a]	65[a]	53	51	*14–17 years*

a W wieku 14–18 lat.
a Aged 14–18 years.

TABL. 9 (79). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ**
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Domy i zakłady	4	5	5	5	*Homes and facilities*
Miejsca	390	363	392	374	*Places*
na 1000 ludności	3,0	3,0	3,3	3,1	*per 1000 population*
Mieszkańcy	381	405	310	315	*Residents*
na 1000 ludności	3,0	3,3	2,6	2,6	*per 1000 population*

DZIAŁ IX
KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

2. W muzeach jako **muzealia** wykazano rzeczy ruchome i nieruchomości wpisane do inwentarza muzealiów.

3. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

4. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

5. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy).

6. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających – na mocy szczególnych przepisów – z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. Termin **turystyka** – zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r., oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowol-

CHAPTER IX
CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. *Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the* ***collection*** *of public libraries.*

A ***borrower*** *is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.*

2. *Movable subjects and real estate registered in exhibit inventory are presented as* ***exhibits*** *in museums.*

3. *Information regarding* ***theatres and music institutions*** *concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.*

Theatres include entities, distinguished in terms of their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

4. *Information concerning* ***art galleries*** *includes entities in which exhibiting is the basic type of activity.*

5. *Information regarding* ***cinemas*** *concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital).*

6. *Data regarding* ***radio and television subscribers*** *concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).*

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in their vehicles.

Tourism

1. Tourism*, in accordance with the Regulation (UE) No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or*

nym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

2. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty.

Do obiektów hotelowych zaliczamy hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe (np. zajazdy, gościńce).

Pozostałe obiekty obejmują: domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, szkolne schroniska młodzieżowe, ośrodki wczasowe, ośrodki kolonijne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, zespoły domków turystycznych, kempingi, pola biwakowe, hostele, zakłady uzdrowiskowe, pokoje gościnne, kwatery agroturystyczne i pozostałe niesklasyfikowane (np. domy studenckie, internaty, ośrodki rekreacyjno-sportowe itp.).

3. W informacjach o **obiektach i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

5. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub pokoi jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

2. Tourist accommodation facilities *include tourist accommodation establishments, i.e. hotels and similar establishments and other facilities.*

Hotels and similar establishments cover hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities (e.g. road house, inns).

Other facilities cover: excursion hotels, shelters, youth hostels, school youth hostels, holiday centres, holiday youth centres, training-recreational centres, creative arts centres, complexes of tourist cottages, camping sites, tent camp sites, hostels, health establishments, rooms for rent, agrotourism lodgings and other non-classified (e.g. student dormitories, boarding schools and recreational centres, etc.).

3. *Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding* ***facilities and the number of bed places for tourists****.*

4. Foreign tourists *using tourist accommodation establishments are registered according to country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.*

5. Occupancy rate of bed places or rooms *is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.*

Sport

1. Począwszy od 2002 r. informacje o uczniowskich klubach sportowych UKS i wyznaniowych klubach sportowych oraz klubach sportowych opracowywane są na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

2. Informacje dotyczące klubów sportowych podaje się łącznie z uczniowskimi i wyznaniowymi klubami sportowymi.

Sport

1. *Since 2002 information regarding student sports clubs UKS and religious sports clubs as well as sports clubs has been compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.*

2. *Information concerning sports clubs are given together with student and religions sport clubs.*

Kultura
Culture

TABL. 1 (80). **PLACÓWKI BIBLIOTECZNE**
Stan w dniu 31 XII
LIBRARY INSTITUTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Placówki biblioteczne	20	19	17	17	*Library institutions*
Księgozbiór w tys. wol.	539,8	570,9	570,6	575,4	*Collection in thous. vol.*
Czytelnicy (w ciągu roku) w tys.	25,4	24,3	34,0	35,3	*Borrowers (during the year) in thous.*
Wypożyczenia[a] (w ciągu roku):					*Loans[a] (during the year):*
w tysiącach wol.	705,3	670,4	613,9	582,9	*in thousand vol.*
na 1 czytelnika w wol.	27,7	27,6	18,1	16,5	*per borrower in vol.*
Ludność na 1 placówkę biblioteczną	6413	6456	7034	6996	*Population per library establishment*

a W latach 2005, 2010, 2014 bez wypożyczeń międzybibliotecznych.
a In 2005, 2010, 2014 excluding interlibrary lending.

TABL. 2 (81). **MUZEA**
Stan w dniu 31 XII
MUSEUMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Muzea i oddziały muzealne	3	2	4	4	*Museums and branches*
Muzealia	39336	43585	59683	77255	*Museum exhibits*
Wystawy czasowe (w ciągu roku)	26	27	54	56	*Temporary exhibitions (during the year)*
Zwiedzający muzea i wystawy (w ciągu roku) w tys.	102,1	82,5	126,0	114,1	*Museum and exhibition visitors (during the year) in thous.*
w tym młodzież szkolna[a]	42,5	31,3	46,2	21,8	*of which primary and secondary school students[a]*

a Zwiedzająca w zorganizowanych grupach.
a Visiting in organized groups.

TABL. 3 (82). **TEATRY I INSTYTUCJE MUZYCZNE**
THEATRES AND MUSIC INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
INSTYTUCJE – stan w dniu 31 XII					
INSTITUTIONS – as of 31 XII					
O G Ó Ł E M	**3**	**3**	**3**	**3**	***T O T A L***
Teatry: dramatyczne	1	1	1	1	*Theatres: dramatic*
lalkowe	1	1	1	1	*puppet*
Filharmonie	1	1	1	1	*Philharmonic halls*
MIEJSCA NA WIDOWNI W STAŁEJ SALI – stan w dniu 31 XII					
SEATS IN FIXED HALLS – as of 31 XII					
O G Ó Ł E M	**1726**	**1755**	**1948**	**1908**	***T O T A L***
Teatry: dramatyczne	1013	837	850	860	*Theatres: dramatic*
lalkowe	205	303	283	283	*puppet*
Filharmonie	508	615	815	765	*Philharmonic halls*

TABL. 3 (82). **TEATRY I INSTYTUCJE MUZYCZNE (dok.)**
THEATRES AND MUSIC INSTITUTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
PRZEDSTAWIENIA I KONCERTY[a] *PERFORMANCES AND CONCERTS*[a]					
O G Ó Ł E M	**881**	**918**	**797**	**761**	***T O T A L***
Teatry: dramatyczne	231	263	185	164	*Theatres: dramatic*
lalkowe	288	412	311	410	*puppet*
Filharmonie	362	243	301	187	*Philharmonic halls*
WIDZOWIE I SŁUCHACZE[a] w tys. *AUDIENCE*[a] *in thous.*					
O G Ó Ł E M	**184,3**	**154,1**	**159,5**	**154,5**	***T O T A L***
Teatry: dramatyczne	33,1	35,7	48,2	53,8	*Theatres: dramatic*
lalkowe	38,8	43,7	34,5	40,5	*puppet*
Filharmonie	112,3	74,6	76,8	60,1	*Philharmonic halls*

a Według siedziby.
a According to the seat.

TABL. 4 (83). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Galerie (stan w dniu 31 XII)	3	3	3	3	*Galleries (as of 31 XII)*
Wystawy	70	58	33	42	*Exhibitions*
w tym z zagranicy	7	3	–	–	*of which foreign*
Ekspozycje	70	58	33	42	*Expositions*
Zwiedzający w tys.	23,5	286,0	113,0	113,4	*Visitors in thous.*

TABL. 5 (84). **KINA STAŁE**
Stan w dniu 31 XII
FIXED CINEMAS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Kina	2	1	2	2	*Cinemas*
Miejsca na widowni	1345	1240	1445	1339	*Seats*
Seanse (w ciągu roku)	13727	12459	12743	11270	*Screenings (during the year)*
Widzowie (w ciągu roku):					*Audience (during the year):*
w tysiącach	374,5	489,1	450,7	454,5	*in thousands*
na 1 seans	27	39	35	40	*per screening*
na 1000 ludności	2911	3987	3755	3804	*per 1000 population*

TABL. 6 (85). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Abonenci radiowi	**29833**	**25764**	**26099**	**25845**	***Radio subscribers***
Na 1000 ludności	233	210	218	217	*Per 1000 population*
Abonenci telewizyjni	**28777**	**24707**	**24705**	**24473**	***Television subscribers***
Na 1000 ludności	224	201	207	206	*Per 1000 population*

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.
S o u r c e: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka
Tourism

TABL. 7 (86). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005[a]	2010[a]	2014[b]	2015[b]	*SPECIFICATION*
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	16	17	17	20	*Facilities (as of 31 VII)*
w tym hotele	8	9	11	12	*of which hotels*
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	764	974	919	1132	*Bed places (as of 31 VII)*
w tym w hotelach	498	559	662	839	*of which in hotels*
Korzystający z noclegów	50230	51943	64817	76382	*Tourists accommodated*
w tym turyści zagraniczni	14890	11562	15674	18342	*of which foreign tourists*
Udzielone noclegi	104064	126184	113100	134091	*Nights spent (overnight stay)*
w tym turystom zagranicznym	32864	24613	32730	40549	*of which foreign tourists*
Stopień wykorzystania w %:					*Occupancy rate in % of:*
miejsc noclegowych	38,6	39,4	35,3	33,1	*bed places*
pokoi[c]	46,2	42,2	44,6	43,2	*rooms*[c]

a Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych. *b* Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. *c* Dotyczy hoteli, moteli, pensjonatów i innych obiektów hotelowych.

a Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings. b Concern establishments possessing 10 and more bed places. c Concern hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities.

TABL. 8 (87). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014[a]	2015[a]	*SPECIFICATION*
Korzystający z noclegów	**14890**[b]	**11562**[b]	**15674**	**18342**	***Tourists accommodated***
Obiekty hotelowe	14527	11115	12428	15833	*Hotels and similar facilities*
w tym hotele	14249	11036	11709	14829	*of which hotels*
Pozostałe obiekty	363[b]	447[b]	3246	2509	*Other facilities*
Udzielone noclegi	**32864**[b]	**24613**[b]	**32730**	**40549**	***Nights spent (overnight stay)***
Obiekty hotelowe	32108	23675	27597	35096	*Hotels and similar facilities*
w tym hotele	29382	23534	26037	32515	*of which hotels*
Pozostałe obiekty	756[b]	938[b]	5133	5453	*Other facilities*

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. *b* Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings.

TABL. 9 (88). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI WEDŁUG KRAJU ZAMIESZKANIA**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS BY COUNTRY OF RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015
	korzystający z noclegów *tourists accommodated*				udzielone noclegi *nights spent (overnight stays)*			
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**14890**	**11562**	**15674**	**18342**	**32864**	**24613**	**32730**	**40549**
w tym: *of which:*								
Austria	240	161	192	292	364	252	516	1079
Belgia	211	162	169	264	350	435	432	735
Czechy	456	461	545	623	628	675	856	1113
Dania	216	118	93	125	260	181	281	347

TABL. 9 (88). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI WEDŁUG KRAJU ZAMIESZKANIA (dok.)**

FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS BY COUNTRY OF RESIDENCE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015
	korzystający z noclegów *tourists accommodated*				udzielone noclegi *nights spent (overnight stays)*			
Francja	454	430	411	946	1001	736	846	1308
Hiszpania	113	253	191	359	464	677	422	589
Holandia	1294	672	441	390	2482	1136	766	684
Niemcy	8737	6076	6212	7740	20596	14036	14974	19228
Rosja	.	225	343	205	.	388	502	342
Słowacja	127	134	147	302	200	193	189	751
Stany Zjednoczone Ameryki	261	235	298	346	525	767	1054	799
Szwecja	228	156	157	164	308	343	324	320
Ukraina	.	349	3994	3177	.	608	5435	5788
Wielka Brytania	419	420	305	532	722	888	698	1133
Włochy	505	285	355	376	940	571	942	770

Sport
Sport

TABL. 10 (89). **KLUBY SPORTOWE**
Stan w dniu 31 XII

SPORTS CLUBS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2010	2012	2014	*SPECIFICATION*
Jednostki organizacyjne	23	36	46	42	*Organizational entities*
Członkowie	1623	2559	4527	4221	*Members*
Ćwiczący	1589	2665	4079	3206	*Persons practicing sports*
mężczyźni	1183	2045	2828	2293	*males*
kobiety	406	620	1251	913	*females*
w wieku do 18 lat	836	1392	2279	1684	*aged up to 18*
Sekcje sportowe	46	56	97	93	*Sports sections*
Trenerzy	32	67	93	86	*Coaches*
Instruktorzy sportowi	46	63	91	99	*Sports instructors*
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	26	25	57	33	*Other persons conducting sports activities*

DZIAŁ X
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych, według PKD 2007, do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie", „Przetwórstwo przemysłowe", „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych" oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją".

2. Produkcja sprzedana dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;
3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Budownictwo

1. Dane o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

1) w zakresie liczby budynków – budynków nowo wybudowanych;
2) w zakresie kubatury budynków – budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

CHAPTER X
INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. *Data regarding* ***sold production of industry*** *concern economic entities included, in accordance with NACE Rev.2 in the sections: ''Mining and quarrying'', ''Manufacturing'', ''Electricity, gas, steam and air conditioning supply'', as well as ''Water supply; sewerage, waste management and remediation activities''.*

2. Sold production *concerns the total activity of an economic entity, i.e. both industrial and non-industrial production.*

Sold production of industry includes:

1) *the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;*
2) *the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;*
3) *lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;*
4) *the value of products in the form of settlements in kind;*
5) *products designated for increasing the value of own fixed assets.*

Construction

1. *Data regarding* ***buildings completed*** *(by all investors) concern:*

1) *within the scope of the number of buildings – newly built buildings;*
2) *within the scope of the cubic volume of buildings – newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).*

Przemysł
Industry

TABL. 1 (90). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU[a] (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY[a] (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015[b]	*SPECIFICATION*
	w mln zł *in mln zl*				
O G Ó Ł E M	**2572,5**	**2968,2**	**3737,2**	**4662,7**	***T O T A L***
W tym przetwórstwo przemysłowe	2342,1	2620,7	3371,4	4270,5	*Of which manufacturing*
NA 1 MIESZKAŃCA[c]	**19997**	**24197**	**31136**	**39030**	***PER CAPITA[c]***

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* Dane nieostateczne. *c* W złotych.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Preliminary data. c In zloty.

Budownictwo
Construction

TABL. 2 (91). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
BUDYNKI[a] *BUILDINGS[a]*					
O G Ó Ł E M	**116**	**145**	**87**	**96**	***T O T A L***
w tym budynki mieszkalne ...	89	108	70	85	*of which residential buildings*
W tym budownictwo indywidualne	110	113	63	88	*Of which private buildings*
KUBATURA[b] w dam^3 *CUBIC VOLUME[b] in dam^3*					
O G Ó Ł E M	**157,2**	**340,4**	**949,8**	**278,5**	***T O T A L***
w tym budynki mieszkalne ...	69,7	191,3	161,8	148,0	*of which residential buildings*
W tym budownictwo indywidualne	101,1	84,1	462,7	122,8	*Of which private buildings*

a Nowo wybudowane. *b* Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).
a Newly built. b Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

DZIAŁ XI
FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Dane dotyczące **wyników finansów przedsiębiorstw** prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 330, z późniejszymi zmianami).

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:
1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku);
3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:
1) koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
3) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów

CHAPTER XI
FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. *Data concerning* ***the financial results of enterprises*** *are adjusted to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2013, item 330, with later amendments).*

2. Revenues from total activity (sums received and due) *include:*
1) net revenues from sale of products (goods and services), including subsidies on products;
2) net revenues from sale of goods and materials (including sums due from the sale of reuse packages);
3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights) assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, revenues from social activities, revenues from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
4) financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Costs of obtaining revenues from total activity *include:*
1) the cost of products sold (goods and services), i.e., the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;
2) the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;
3) other operating costs, to which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for

niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów stanowi różnicę między przychodami osiągniętymi ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, a kosztami poniesionymi na ich uzyskanie (koszt własny sprzedanych produktów oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest sumą wyników finansowych: na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, na pozostałej działalności operacyjnej oraz na operacjach finansowych.

6. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

7. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

8. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

9. Relacje ekonomiczne obliczono następująco:
1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
2) **wskaźnik rentowności obrotu:**
   — **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
   — **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
3) **wskaźnik płynności finansowej:**
   — **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
   — **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

10. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

11. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

social activity, donations or fixed assets received free of charge;
4) financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment, the surplus of foreign exchange losses over gains.

4. Financial result from the sale of products, goods and materials *is the difference between the revenues gained from the sale of products, goods and materials, and the costs incurred to obtain them (cost of products sold and the value of goods and materials sold).*

5. The financial result on economic activity *is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, on other operating activity as well as on financial operations.*

6. The gross financial result *(profit or loss) is the result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.*

7. Obligatory encumbrances on gross financial result *include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations.*

8. The net financial result *(profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.*

9. *The economic relations were calculated as follows:*
1) ***cost level indicator*** *as the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;*
2) ***turnover profitability rate:***
   *— **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,*
   *— **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;*
3) ***financial liquidity ratio of:***
   *— **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,*
   *— **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities excluding special funds.*

10. Current assets *include: stocks, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term inter-period settlements.*

11. Liabilities of enterprises (outside capital) *include all liabilities, including liabilities from credits and loans and are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.*

TABL. 1 (92). **PRZYCHODY Z CAŁOKSZTAŁTU DZIAŁALNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW**
REVENUES FROM TOTAL ACTIVITY OF ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Przychody netto ze sprzedaży *Net revenues from sale of*		Pozostałe przychody operacyjne *Other operating revenues*	Przychody finansowe *Financial revenues*
			produktów *products*	towarów i materiałów *goods and materials*		
		w mln zł *in mln zl*				
O G Ó Ł E M	2010	9394,1	6368,1	2822,2	135,3	68,5
T O T A L	2014	11122,8	7673,6	3233,0	138,5	77,7
	2015	**12030,9**	**8134,9**	**3529,1**	**292,3**	**74,6**
w tym: *of which:*						
Przetwórstwo przemysłowe	2010	3165,7	2539,8	564,6	39,3	21,9
Manufacturing	2014	4342,1	3424,2	842,7	51,6	23,6
	2015	**5268,7**	**4093,6**	**966,8**	**189,4**	**18,8**
w tym: *of which:*						
produkcja artykułów spożywczych	2010	1523,6	1151,8	353,1	10,2	8,5
manufacture of food products	2014	2344,7	1816,6	503,9	14,9	9,3
	2015	**2754,4**	**2224,4**	**501,6**	**21,6**	**6,8**
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2010	463,7	351,9	92,3	8,6	10,8
	2014	483,6	317,9	142,1	17,4	6,2
manufacture of other non-metallic mineral products	**2015**	**820,1**	**460,9**	**264,6**	**87,7**	**6,9**
produkcja wyrobów z metali[Δ]	2010	283,9	264,1	13,0	5,9	0,8
manufacture of metal products[Δ]	2014	138,8	111,0	25,8	1,5	0,5
	2015	**115,6**	**86,0**	**27,6**	**1,8**	**0,3**
naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2010	189,9	164,1	22,5	2,8	0,5
	2014	452,9	405,7	40,0	1,7	5,4
repair and installation of machinery and equipment	**2015**	**525,7**	**481,4**	**39,1**	**3,8**	**1,5**
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ]	2010	119,5	113,9	1,9	2,8	0,9
	2014	177,8	148,1	23,4	4,6	1,7
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	**2015**	**195,1**	**156,7**	**29,4**	**8,1**	**1,0**
Budownictwo	2010	664,3	644,4	6,1	12,2	1,5
Construction	2014	587,8	566,9	17,2	3,1	0,7
	2015	**561,9**	**545,2**	**10,4**	**5,8**	**0,5**
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ]	2010	2554,5	319,7	2180,2	40,5	14,1
	2014	2477,3	305,1	2144,2	20,6	7,5
Trade; repair of motor vehicles[Δ]	**2015**	**2568,8**	**165,7**	**2375,9**	**18,6**	**8,6**
Transport i gospodarka magazynowa	2010	814,3	785,4	13,2	7,3	8,5
Transportation and storage	2014	751,9	694,0	25,9	23,0	9,0
	2015	**617,7**	**562,7**	**21,5**	**26,3**	**7,2**
Obsługa rynku nieruchomości[Δ]	2010	110,3	106,8	–	0,9	2,6
Real estate activities	2014	119,4	115,4	–	1,8	2,3
	2015	**140,8**	**136,0**	**1,0**	**2,2**	**1,5**

TABL. 2 (93). **KOSZTY UZYSKANIA PRZYCHODÓW Z CAŁOKSZTAŁTU DZIAŁALNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW**

COSTS OF OBTAINING REVENUES FROM TOTAL ACTIVITY OF ENERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Koszt własny sprzedanych produktów *Cost of products sold*	Wartość sprzedanych towarów i materiałów *Value of goods and materials sold*	Pozostałe koszty operacyjne *Other operating costs*	Koszty finansowe *Financial costs*
		w mln zł *in mln zl*				
O G Ó Ł E M	2010	9000,9	6614,8	2229,5	79,2	77,4
T O T A L	2014	10678,6	7917,9	2594,7	91,5	74,5
	2015	**11470,2**	**8367,2**	**2849,0**	**174,5**	**79,6**
w tym: *of which:*						
Przetwórstwo przemysłowe	2010	3056,3	2564,1	420,5	38,1	33,6
Manufacturing	2014	4157,6	3409,7	663,6	47,3	37,0
	2015	**4987,0**	**4064,2**	**755,9**	**128,4**	**38,4**
w tym: *of which:*						
produkcja artykułów spożywczych	2010	1455,4	1162,9	261,5	10,0	21,1
manufacture of food products	2014	2263,9	1821,8	401,0	13,6	27,5
	2015	**2655,1**	**2208,6**	**399,5**	**22,0**	**25,1**
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2010	444,1	355,5	71,9	11,7	4,9
	2014	449,9	327,6	106,6	12,6	3,2
manufacture of other non-metallic mineral products	**2015**	**730,3**	**505,0**	**197,3**	**22,4**	**5,6**
produkcja wyrobów z metali[Δ]	2010	274,9	258,4	9,6	5,0	2,0
manufacture of metal products[Δ]	2014	133,1	110,2	20,7	1,3	0,9
	2015	**110,1**	**85,4**	**22,4**	**1,3**	**1,0**
naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2010	180,7	159,0	17,2	3,8	0,7
	2014	421,8	384,9	32,2	3,0	1,8
repair and installation of machinery and equipment	**2015**	**485,6**	**447,9**	**32,2**	**3,0**	**2,4**
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ]	2010	110,0	107,2	1,1	1,4	0,3
	2014	162,8	154,9	4,9	2,0	1,0
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	**2015**	**181,4**	**171,8**	**6,0**	**2,1**	**1,4**
Budownictwo	2010	642,5	630,0	4,2	5,0	3,3
Construction	2014	572,2	554,8	12,9	2,3	2,2
	2015	**546,9**	**527,7**	**8,6**	**4,5**	**6,1**
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ]	2010	2395,2	614,1	1749,2	16,8	15,1
	2014	2383,1	588,8	1763,2	16,6	14,6
Trade; repair of motor vehicles[Δ]	**2015**	**2468,5**	**469,2**	**1965,0**	**20,3**	**14,0**
Transport i gospodarka magazynowa	2010	786,8	762,1	12,1	4,0	8,6
Transportation and storage	2014	721,7	683,0	23,5	5,3	9,9
	2015	**587,0**	**552,7**	**20,2**	**6,4**	**7,7**
Obsługa rynku nieruchomości[Δ]	2010	106,7	105,9	–	0,7	0,1
Real estate activities	2014	110,5	108,9	–	1,3	0,3
	2015	**129,0**	**125,5**	**0,4**	**1,5**	**1,5**

TABL. 3 (94). **WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW**
FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Wynik finansowy *Financial result*			Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto *Obligatory encumbrances on gross financial result*	Wynik finansowy netto *Net financial result*
		ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów *from sale of products, goods and materials*	na działalności gospodarczej *on economic activity*	brutto *gross*		
		w mln zł *in mln zl*				
O G Ó Ł E M	2010	346,0	393,2	392,9	71,4	321,4
T O T A L	2014	394,0	444,2	444,3	78,5	365,8
	2015	**447,9**	**560,7**	**566,5**	**82,3**	**484,2**
w tym: *of which:*						
Przetwórstwo przemysłowe	2010	119,9	109,4	109,2	22,6	86,5
Manufacturing	2014	193,7	184,5	184,6	38,1	146,5
	2015	**240,3**	**281,7**	**284,0**	**41,6**	**242,4**
w tym: *of which:*						
produkcja artykułów spożywczych	2010	80,6	68,3	68,3	12,9	55,4
manufacture of food products	2014	97,7	80,7	80,7	16,8	63,9
	2015	**117,9**	**99,3**	**99,3**	**18,5**	**80,7**
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2010	16,8	19,6	19,6	3,2	16,4
	2014	25,8	33,7	33,7	6,4	27,3
	2015	**23,2**	**89,9**	**92,2**	**4,4**	**87,8**
manufacture of other non-metallic mineral products						
produkcja wyrobów z metali[Δ]	2010	9,2	9,0	9,0	2,5	6,5
manufacture of metal products[Δ]	2014	5,9	5,8	5,8	1,5	4,3
	2015	**5,7**	**5,5**	**5,5**	**1,8**	**3,7**
naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2010	10,4	9,2	9,2	2,1	7,1
	2014	28,6	31,1	31,1	7,3	23,8
repair and installation of machinery and equipment	**2015**	**40,3**	**40,1**	**40,1**	**8,9**	**31,2**
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ]	2010	7,4	9,4	9,3	2,0	7,3
	2014	11,7	14,9	14,9	2,4	12,5
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	**2015**	**8,2**	**13,7**	**13,7**	**2,8**	**10,9**
Budownictwo	2010	16,3	21,8	21,8	3,5	18,3
Construction	2014	16,4	15,6	15,6	1,8	13,9
	2015	**19,3**	**15,0**	**18,2**	**2,7**	**15,4**
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ]	2010	136,6	159,3	159,2	24,6	134,6
	2014	97,3	94,2	94,2	14,2	80,0
Trade; repair of motor vehicles[Δ]	**2015**	**107,4**	**100,3**	**100,6**	**15,0**	**85,6**
Transport i gospodarka magazynowa	2010	24,4	27,5	27,6	4,5	23,0
Transportation and storage	2014	13,4	30,2	30,2	3,0	27,3
	2015	**11,3**	**30,7**	**30,6**	**4,7**	**25,9**
Obsługa rynku nieruchomości[Δ]	2010	0,9	3,6	3,7	0,7	2,9
Real estate activities	2014	6,6	9,0	9,0	1,1	7,9
	2015	**11,1**	**11,8**	**11,8**	**1,1**	**10,6**

TABL. 4 (95). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Wskaźnik poziomu kosztów *Cost level indicator*	Wskaźnik rentowności obrotu *Turnover profitability rate*		Wskaźnik płynności finansowej *Financial liquidity ratio of the*	
			brutto *gross*	netto *net*	I stopnia *first degree*	II stopnia *second degree*
		w % *in %*				
O G Ó Ł E M	2010	95,8	4,2	3,4	41,0	124,3
T O T A L	2014	96,0	4,0	3,3	46,4	116,6
	2015	**95,3**	**4,7**	**4,0**	**55,1**	**127,7**
w tym: *of which:*						
Przetwórstwo przemysłowe	2010	96,5	3,4	2,7	35,4	118,6
Manufacturing	2014	95,8	4,3	3,4	35,8	102,1
	2015	**94,7**	**5,4**	**4,6**	**55,3**	**129,7**
w tym: *of which:*						
produkcja artykułów spożywczych	2010	95,5	4,5	3,6	22,8	91,2
manufacture of food products	2014	96,6	3,4	2,7	6,1	71,1
	2015	**96,4**	**3,6**	**2,9**	**35,8**	**99,7**
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2010	95,8	4,2	3,5	96,8	160,2
	2014	93,0	7,0	5,6	120,6	183,2
	2015	**89,0**	**11,2**	**10,7**	**126,0**	**220,5**
manufacture of other non-metallic mineral products						
produkcja wyrobów z metali[Δ]	2010	96,8	3,2	2,3	32,2	157,0
manufacture of metal products[Δ]	2014	95,9	4,2	3,1	123,2	229,6
	2015	**95,2**	**4,8**	**3,2**	**98,8**	**204,1**
naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2010	95,2	4,8	3,7	57,8	265,1
	2014	93,1	6,9	5,2	20,2	122,0
repair and installation of machinery and equipment	**2015**	**92,4**	**7,6**	**5,9**	**81,6**	**198,5**
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ]	2010	92,1	7,8	6,1	163,0	243,5
	2014	91,6	8,4	7,1	123,5	184,3
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	**2015**	**93,0**	**7,0**	**5,6**	**151,0**	**213,4**
Budownictwo	2010	96,7	3,3	2,8	42,4	143,7
Construction	2014	97,3	2,7	2,4	58,1	161,5
	2015	**97,3**	**3,2**	**2,7**	**62,6**	**167,1**
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ]	2010	93,8	6,2	5,3	20,8	95,2
	2014	96,2	3,8	3,2	19,5	76,1
Trade; repair of motor vehicles[Δ]	**2015**	**96,1**	**3,9**	**3,3**	**25,1**	**80,6**
Transport i gospodarka magazynowa	2010	96,6	3,4	2,8	30,9	143,6
Transportation and storage	2014	96,0	4,0	3,6	124,5	259,7
	2015	**95,0**	**5,0**	**4,2**	**43,5**	**159,5**
Obsługa rynku nieruchomości[Δ]	2010	96,7	3,3	2,6	309,4	367,0
Real estate activities	2014	92,5	7,5	6,6	158,1	199,6
	2015	**91,6**	**8,4**	**7,6**	**163,8**	**185,8**

TABL. 5 (96). **AKTYWA OBROTOWE ORAZ ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
CURRENT ASSETS AND LIABILITIES OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Aktywa obrotowe *Current assets*				Zobowiązania *Liabilities*	
		ogółem *total*	w tym *of which*			krótko-terminowe *short-term*	długo-terminowe *long-term*
			zapasy *stocks*	należności krótko-terminowe *short-term dues*	inwestycje krótko-terminowe *short-term investments*		
		w mln zł *in mln zl*					
O G Ó Ł E M	2010	2640,8	669,3	1229,8	605,1	1476,6	297,0
T O T A L	2014	2956,3	807,1	1190,8	787,2	1697,1	540,1
	2015	**3565,5**	**835,6**	**1436,6**	**1088,8**	**1977,3**	**593,6**
w tym: *of which:*							
Przetwórstwo przemysłowe	2010	1023,6	297,5	492,7	209,9	592,3	38,4
Manufacturing	2014	1139,4	340,5	494,6	266,5	745,3	152,9
	2015	**1706,7**	**363,3**	**745,1**	**553,9**	**1001,9**	**156,3**
w tym: *of which:*							
produkcja artykułów spożywczych	2010	285,4	86,5	147,3	49,2	215,4	2,7
manufacture of food products	2014	388,1	135,5	227,9	21,5	351,0	92,3
	2015	**600,3**	**143,7**	**289,2**	**162,3**	**452,8**	**59,0**
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2010	233,0	64,8	66,2	100,9	104,2	13,4
	2014	260,7	57,5	69,2	133,4	110,6	25,1
	2015	**374,8**	**55,9**	**135,8**	**181,1**	**143,7**	**34,1**
manufacture of other non-metallic mineral products							
produkcja wyrobów z metali[Δ]	2010	136,5	22,9	82,4	21,2	66,0	3,6
manufacture of metal products[Δ]	2014	54,3	11,2	19,8	22,9	18,6	11,4
	2015	**64,5**	**16,9**	**24,4**	**22,9**	**23,2**	**13,1**
naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2010	83,0	14,7	50,3	14,0	24,3	0,9
	2014	89,0	11,1	60,2	12,0	59,2	3,5
repair and installation of machinery and equipment	**2015**	**259,7**	**11,9**	**140,6**	**98,1**	**120,2**	**8,1**
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ]	2010	51,5	2,1	15,7	31,8	19,5	17,8
	2014	88,9	2,4	27,7	56,3	45,6	30,7
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	**2015**	**84,3**	**2,4**	**23,2**	**56,1**	**37,1**	**36,3**
Budownictwo	2010	209,6	17,8	131,3	55,0	129,6	20,3
Construction	2014	189,8	20,9	103,9	58,3	100,4	11,4
	2015	**204,4**	**14,9**	**113,4**	**68,0**	**108,6**	**20,6**
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ]	2010	810,1	323,7	370,5	103,5	497,7	72,3
	2014	806,1	384,0	303,8	104,3	536,0	157,9
Trade; repair of motor vehicles[Δ]	**2015**	**829,4**	**389,5**	**297,2**	**134,1**	**535,2**	**168,2**
Transport i gospodarka magazynowa	2010	138,8	4,5	80,3	22,0	71,3	17,9
Transportation and storage	2014	168,9	2,3	84,6	77,9	62,6	59,7
	2015	**130,2**	**1,8**	**90,4**	**33,9**	**78,0**	**44,3**
Obsługa rynku nieruchomości[Δ]	2010	58,0	0,0	8,9	47,8	15,5	19,8
Real estate activities	2014	87,9	13,5	14,4	55,1	34,8	12,0
	2015	**92,8**	**14,9**	**8,6**	**64,2**	**39,2**	**38,9**

DZIAŁ XII
BUDŻET MIASTA

Uwagi ogólne

1. Podstawę prawną określającą procesy związane z gromadzeniem i rozdysponowaniem środków publicznych stanowiła w 2005 r. ustawa z dnia 26 XI 1998 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2003 Nr 15, poz. 148, z późniejszymi zmianami), a w latach 2010–2015 – ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 885, z późniejszymi zmianami) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. 2009 Nr 157, poz. 1241) z późniejszymi zmianami.

Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego stanowią również: ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawy z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym i o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1515, 1445 i 1392, z późniejszymi zmianami) oraz ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 513, z późniejszymi zmianami).

2. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. na działy – określające rodzaj działalności oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu lub wydatku; prezentowane dane w podziale na działy i paragrafy opracowano zgodnie ze szczegółową klasyfikacją dochodów i wydatków, ustalaną przez Ministra Finansów na mocy kolejnych rozporządzeń z lat 2010–2015.

3. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

CHAPTER XII
THE CITY BUDGET

General notes

1. *The legal basis defining the processes connected with accumulation and allocation of public funds was in 2005 the Law on Public Finances, dated 26 XI 1998 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 15, item 148, with later amendments), and in 2010–2015 – the Law on Public Finances, dated 27 VIII 2009 (uniform text Journal of Laws 2013 item 885, with later amendments) and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241) with later amendments.*

The legal basis of the financial management of local government units is additionally provided by the Law on Gmina Local Government, dated 8 III 1990, the Law on Powiat Local Government and the Law on Voivodship Local Government, dated 5 VI 1998 (uniform text Journal of Laws 2015 items 1515, 1445 and 1392 with later amendments), as well as the Law on Incomes of Local Government Units, dated 13 XI 2003 (uniform text Journal of Laws 2015 item 513, with later amendments).

2. *Revenue and expenditure of the budgets of local government units are grouped in accordance with the provisions set forth in the Act on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions – defining types of activity, and into paragraphs – defining types of revenue or expenditure; the presented data, divided into divisions and paragraphs, were compiled in accordance with the detailed classification of budget revenue and expenditure, specified by the Minister of Finance in subsequent decrees adopted in the period of 2010–2015.*

3. *Information concerning local government units budgets is compiled on the basis of the Ministry of Finance reports.*

TABL. 1 (97). **DOCHODY BUDŻETU MIASTA WEDŁUG RODZAJÓW**
REVENUE OF THE CITY BUDGET BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015		*SPECIFICATION*
	w tys. zł *in thous. zl*			w odsetkach *in percent*	
O G Ó Ł E M	**540625,3**	**625572,6**	**647865,1**	**100,0**	***T O T A L***
w tym:					*of which:*
Dochody własne	**320204,3**	**389152,2**	**412480,5**	**63,7**	***Own revenue***
w tym:					*of which:*
Udziały w podatku dochodowym	140166,3	165085,9	173552,4	26,8	*Share in income tax*
od osób prawnych	11806,3	12241,6	12530,5	1,9	*corporate income tax*
od osób fizycznych	128360,0	152844,3	161021,8	24,9	*personal income tax*
Podatek:					*Tax:*
od nieruchomości	67259,0	80686,8	84187,5	13,0	*on real estate*
rolny	206,4	423,0	382,7	0,1	*agricultural*
od środków transportowych	5132,2	5828,7	6392,8	1,0	*on means of transport*
od czynności cywilnoprawnych	8099,0	6557,9	7753,6	1,2	*on civil law transactions*
Opłata skarbowa	3555,3	3801,3	3100,9	0,5	*Stamp duty*
Dochody z majątku	44339,5	48266,2	50529,7	7,8	*Revenue from property*
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze	21831,7	20822,2	21675,1	3,3	*of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character*
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł	955,7	1252,8	1332,0	0,2	*Funds for additional financing of own tasks from other sources*
Dotacje celowe z budżetu państwa	**47460,3**	**55068,2**	**54609,2**	**8,4**	***Targeted grants from the state budget***
na zadania:					*for tasks:*
Z zakresu administracji rządowej	35596,9	41286,9	40908,2	6,3	*For government administration tasks*
Własne	11773,9	13430,0	13559,4	2,1	*For own tasks*
Realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	89,5	351,3	141,6	0,0	*Realized on the basis of agreements with government administration bodies*
Dotacje otrzymane z funduszy celowych	**–**	**871,9**	**9512,7**	**1,5**	***Grants received from appropriated funds***
Pozostałe dotacje celowe	**3709,6**	**3239,8**	**3301,6**	**0,5**	***Other targeted grants***
Subwencja ogólna z budżetu państwa	**134464,2**	**155201,5**	**155636,4**	**24,0**	***General subvention from the state budget***
W tym oświatowa	122897,0	142968,2	144768,6	22,3	*Of which educational part*
DOCHODY NA 1 MIESZKAŃCA[a]	**4407,22**	**5211,76**	**5423,05**	**x**	***REVENUE PER CAPITA***[a]
W tym dochody własne	2610,33	3242,10	3452,73	x	*Of which own revenue*

a W złotych.
a In zlotys.

TABL. 2 (98). **DOCHODY BUDŻETU MIASTA WEDŁUG DZIAŁÓW**
REVENUE OF THE CITY BUDGET BY DIVISION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015		*SPECIFICATION*
	w tys. zł *in thous. zl*			w odsetkach *in percent*	
O G Ó Ł E M	**540625,3**	**625572,6**	**647865,1**	**100,0**	***T O T A L***
w tym:					*of which:*
Rolnictwo i łowiectwo	145,8	173,9	183,0	0,0	*Agriculture and hunting*
Transport i łączność	23788,4	17674,0	13766,6	2,1	*Transport and communication*
Gospodarka mieszkaniowa	45869,9	45415,7	44981,7	6,9	*Dwelling economy*
Działalność usługowa	455,9	3878,2	2132,9	0,3	*Service activity*
Administracja publiczna	1868,4	2915,4	3080,1	0,5	*Public administration*
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	12983,6	13248,0	15743,1	2,4	*Public safety and fire care*
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	245659,2	312408,0	303119,3	46,8	*Income taxes from legal persons, natural persons and other organizotional units without legal personality and expenses associated with their intake*
Różne rozliczenia	135631,9	156237,2	156698,4	24,2	*Miscellaneous settlements*
Oświata i wychowanie	5396,0	11555,2	11906,2	1,8	*Education*
Ochrona zdrowia	5305,9	6790,2	5154,5	0,8	*Health care*
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	32079,9	38335,7	39593,0	6,1	*Social assistance and other tasks in sphere of social policy*
Edukacyjna opieka wychowawcza	415,0	733,8	826,1	0,1	*Educational care*
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	14958,7	4666,6	30518,3	4,7	*Municipal economy and environmental protection*
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	9287,0	548,4	2775,1	0,4	*Culture and national heritage*
Kultura fizyczna[a]	3896,8	7399,6	13372,9	2,1	*Physical education*[a]

a W 2010 r. dział „Kultura fizyczna i sport".
a In 2010 division „Physical education and sport".

TABL. 3 (99). **WYDATKI BUDŻETU MIASTA WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF THE CITY BUDGET BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015		*SPECIFICATION*
	w tys. zł *in thous. zl*			w odsetkach *in percent*	
O G Ó Ł E M	**568839,9**	**630130,9**	**640242,7**	**100,0**	***T O T A L***
Wydatki bieżące	**438828,6**	**544271,3**	**569262,7**	**88,9**	***Current expenditure***
w tym:					*of which:*
Dotacje	41384,6	51575,6	60098,8	9,4	*Grants*
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	25477,9	27489,6	27933,4	4,4	*Benefits for natural persons*
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	357467,5	450918,5	467258,1	73,0	*Current expenditure of budgetary units*
w tym:					*of which:*
wynagrodzenia	189178,6	229624,8	240340,1	37,5	*wages and salaries*
składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy	30184,1	40767,6	42433,7	6,6	*contributions for compulsory social security and the Labour Fund*
zakup materiałów i usług	106663,2	146240,2	155317,2	24,3	*purchase of materials and services*

TABL. 3 (99). **WYDATKI BUDŻETU MIASTA WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
EXPENDITURE OF THE CITY BUDGET BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015		*SPECIFICATION*
	w tys. zł *in thous. zl*			w odsetkach *in percent*	
Wydatki majątkowe	**130011,4**	**85859,6**	**70980,0**	**11,1**	***Property expenditure***
W tym inwestycyjne[a]	130011,4	77900,6	66192,0	10,3	*Of which investment expenditure*[a]
WYDATKI NA 1 MIESZKAŃCA[b]	**4637,23**	**5249,73**	**5359,25**	**x**	***EXPENDITURE PER CAPITA***[b]
w tym wydatki:					*of which expenditure:*
Bieżące	3577,37	4534,42	4765,10	x	*Current*
Inwestycyjne[a]	1059,86	649,00	554,07	x	*Investment*[a]

a Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych oraz w 2010 r. – gospodarstw pomocniczych i funduszy celowych. *b* W złotych.

a Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments as well as in 2010 – also of auxiliary units appropriated funds. b In zlotys.

TABL. 4 (100). **WYDATKI BUDŻETU MIASTA WEDŁUG DZIAŁÓW**
EXPENDITURE OF THE CITY BUDGET BY DIVISION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015		*SPECIFICATION*
	w tys. zł *in thous. zl*			w odsetkach *in percent*	
O G Ó Ł E M	**568839,9**	**630130,9**	**640242,7**	**100,0**	***T O T A L***
w tym:					*of which:*
Rolnictwo i łowiectwo	200,4	270,5	279,7	0,0	*Agriculture and hunting*
Transport i łączność	83563,4	65642,4	47402,7	7,4	*Transport and communication*
Gospodarka mieszkaniowa	26745,9	36220,5	33161,8	5,2	*Dwelling economy*
Działalność usługowa	3365,0	16249,6	15173,4	2,4	*Service activity*
Administracja publiczna	42101,5	48733,1	51651,2	8,1	*Public administration*
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	18183,4	18744,6	21096,3	3,3	*Public safety and fire care*
Obsługa długu publicznego[a]	5553,3	6443,5	5708,8	0,9	*Public debt servicing*[a]
Różne rozliczenia	8695,2	7501,8	7970,6	1,2	*Miscellaneous settlements*
Oświata i wychowanie	176325,7	211865,4	219080,1	34,2	*Education*
Ochrona zdrowia	8762,6	8607,6	7520,5	1,2	*Health care*
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	59844,4	79075,5	84993,1	13,3	*Social assistance and other tasks in sphere of social policy*
Edukacyjna opieka wychowawcza	16404,3	18632,6	19910,1	3,1	*Educational care*
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	34490,6	49033,0	51321,7	8,0	*Municipal economy and environmental protection*
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	39316,2	27965,5	21832,1	3,4	*Culture and national heritage*
Kultura fizyczna[b]	32181,5	23959,2	40983,8	6,4	*Physical education*[b]

a W 2010 r. obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą. *b* W 2010 r. dział „Kultura fizyczna i sport".

a In 2010 includes expenditure connected with public debt servicing and current expenditure associated with this service of budget units. b In 2010 division „Physical education and sport".

DZIAŁ XIII
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON prowadzony jest przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru REGON określają przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej Dz. U. z 2012 r., poz. 591, z późniejszymi zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. poz. 2009).

Do rejestru REGON wpisywane są podmioty gospodarki narodowej (zwane dalej jednostkami prawnymi), czyli osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest aktualizowany na podstawie wniosków zgłaszanych przez podmioty, na których ciąży prawny obowiązek dokonywania zgłoszeń do rejestru, dotyczących wpisu, skreślenia oraz zmian cech objętych wpisem.

W latach 2014–2015 r. liczba podmiotów w podziale według sektorów własności oraz sekcji PKD może wystąpić bez jednostek, dla których informacja o formie własności oraz rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

CHAPTER XIII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

The National Official Business Register REGON, hereinafter referred to as REGON is held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics of 29 June 1995 on public statistics (Journal of Laws 2012, item 591, with later amendments) and the provisions of the Regulation of the Council of Ministers of 30 November 2015 on the manner and methodology of running and updating the national register of business entities, design application, questionnaires and certificates (Journal of Laws item 2009).

In the REGON register are registered entities of the national economy (called legal units), that is legal persons, organizational units without legal personality and natural persons conducting economic activity.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on the basis of applications submitted by entities legally obliged to apply for entries in and deletions from the register, and also for updating their entries in terms of their description.

In 2014–2015 the number of entities according to ownership sectors as well as sections of PKD can occur without units for which the information on the kind of ownership and type of predominant activity does not occur in the REGON register.

TABL. 1 (101). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ[a] WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I FORM PRAWNYCH**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY[a] BY OWNERSHIP SECTORS AND LEGAL STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2014	2015	
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*				rok poprzedni=100 *previous year=100*
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**19393**	**20361**	**20521**	**20686**	**100,8**
sektor publiczny *public sector:*	985	630	628	634	101,0
sektor prywatny *private sector*	18408	19731	19882	19876	100,0
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej ***Legal persons and organizational entities without legal personality***	**5843**	**6445**	**7272**	**7557**	**103,9**
w tym: *of which:*					
Przedsiębiorstwa państwowe *State owned enterprises*	1	1	1	1	100,0
Spółki handlowe *Commercial companies*	1763	2098	2610	2792	107,0
w tym spółki kapitałowe: *of which capital companies:*					
akcyjne *joint stock*	50	42	51	52	102,0
z ograniczoną odpowiedzialnością *with limited liability*	1526	1798	2209	2361	106,9
w tym z udziałem kapitału zagranicznego *of which with foreign capital participation*	440	533	569	569	100,0
Spółki cywilne *Civil law partnerships*	1742	1811	1813	1815	100,1
Spółdzielnie *Cooperatives*	53	45	48	47	97,9
Fundacje *Foundations*	34	56	91	115	126,4
Stowarzyszenia i organizacje społeczne *Associations and social organizations*	400	486	559	583	104,3
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą ***Natural persons conducting economic activity***	**13550**	**13916**	**13249**	**13129**	**99,1**

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 (102). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ[a] WEDŁUG SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY[a] BY SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2010	2014	2015	
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*			w odsetkach *in percent*
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**20361**	**20521**	**20686**	**100,0**
w tym: *of which:*				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*	181	130	134	0,6
Przemysł *Industry*	1485	1488	1492	7,2
w tym: *of which:*				
przetwórstwo przemysłowe *manufacturing*	1411	1390	1391	6,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	43	51	49	0,2
Budownictwo *Construction*	2000	1985	1993	9,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles[Δ]*	5120	4723	4645	22,5
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	1187	1133	1122	5,4
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering[Δ]*	618	617	640	3,1
Informacja i komunikacja *Information and communication*	639	707	705	3,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	976	959	936	4,5
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*	1774	1844	1882	9,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	2533	2580	2615	12,6
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	678	757	783	3,8
Edukacja *Education*	562	769	797	3,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	958	1006	1042	5,0
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	1221	1370	1382	6,7

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 3 (103). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ[a] WEDŁUG PRZEWIDYWANEJ LICZBY PRACUJĄCYCH**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY[a] BY THE EXPECTED NUMBER OF EMPLOYED PERSONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2014	2015	
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*				w odsetkach *in percent*
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**19393**	**20361**	**20521**	**20686**	**100,0**
o liczbie pracujących: *number of employed:*					
Do 9 osób ..... *Up to 9 persons*	18576	19493	19658	19826	95,8
10 do 49	604	656	663	663	3,2
50 osób i więcej ..... *persons and more*	213	212	200	197	1,0
w tym powyżej 250 osób ..... *of which more than 250 persons*	35	37	35	35	0,2

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 4 (104). **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Grand total*	Spółki kapitałowe *Companies*			Spółki osobowe[a] *Partnerships[a]*		
			razem *total*	akcyjne *joint stock*	z ograniczoną odpowiedzialnością *limited liability*	razem *total*	w tym *of which*	
							jawne *unlimited*	komandytowe *limited*
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	2005	1763	1576	50	1526	187	163	11
	2010	2098	1840	42	1798	258	207	24
	2014	2610	2260	51	2209	350	222	71
	2015	**2792**	**2413**	**52**	**2361**	**379**	**227**	**95**
w tym: *of which:*								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*		27	23	1	22	4	1	–
Przemysł ..... *Industry*		357	329	11	318	28	19	7
w tym przetwórstwo przemysłowe .... *of which manufacturing*		289	266	10	256	23	17	5

a W tym 34 spółki partnerskie i 23 spółki komandytowo-akcyjne.
a Of which 34 professional partnerships and 23 limited joint-stock partnerships.

TABL. 4 (104). **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*	Spółki kapitałowe *Companies*			Spółki osobowe[a] *Partnerships*[a]		
		razem *total*	akcyjne *joint stock*	z ograniczoną odpowiedzialnością *limited liability*	razem *total*	w tym *of which*	
						jawne *unlimited*	komandytowe *limited*
Budownictwo ..... *Construction*	397	345	7	338	52	22	25
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] ..... *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	792	662	14	648	130	105	23
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	121	105	3	102	16	9	6
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] ..... *Accommodation and catering*[Δ]	78	61	–	61	17	14	3
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*	143	132	3	129	11	9	2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... *Financial and insurance activities*	83	77	4	73	6	4	–
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] ..... *Real estate activities*	126	114	1	113	12	7	5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*	309	261	3	258	48	16	8
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] ..... *Administrative and support service activities*	220	194	2	192	26	9	12
Edukacja ..... *Education*	35	30	–	30	5	3	2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	47	27	1	26	20	7	–
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*	26	25	2	23	1	1	–
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*	29	28	–	28	1	–	1

a W tym 34 spółki partnerskie i 23 spółki komandytowo-akcyjne.
a Of which 34 professional partnerships and 23 limited joint-stock partnerships.

TABL. 5 (105). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ[a] NOWO ZAREJESTROWANE I WYREJESTROWANE WEDŁUG SEKCJI**

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY[a] NEWLY REGISTERED AND DELETED BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2014	2015	2014	2015
	nowo zarejestrowane *newly registered*		wyrejestrowane *deleted*	
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**1316**	**1329**	**1164**	**1125**
w tym: *of which:*				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*	2	5	4	1
Przemysł ..... *Industry*	79	81	65	75
w tym: *of which:*				
przetwórstwo przemysłowe ..... *manufacturing*	74	71	63	72
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] ..... *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	1	4	1	2
Budownictwo ..... *Construction*	117	139	136	132
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] ..... *Trade; repair of motor vehicles[Δ]*	238	243	306	307
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transportation and storage*	74	63	68	74
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] ..... *Accommodation and catering[Δ]*	44	62	42	44
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*	55	65	45	55
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... *Financial and insurance activities*	82	71	68	77
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] ..... *Real estate activities*	45	50	28	20
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*	191	176	161	138
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] ..... *Administrative and support service activities*	82	73	50	48
Edukacja ..... *Education*	90	81	74	51
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... *Human health and social work activities*	58	77	48	33
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*	123	66	52	55

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 6 (106). **OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ[a] WEDŁUG SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
NATURAL PERSONS CONDUCTING ECONOMIC ACTIVITY[a] BY SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2010	2014	2015	
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*			w odsetkach *in percent*
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**13916**	**13249**	**13129**	**100,0**
w tym: *of which:*				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*	127	71	75	0,6
Przemysł *Industry*	1042	986	969	7,4
w tym: *of which:*				
przetwórstwo przemysłowe *manufacturing*	1015	954	942	7,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	19	20	15	0,1
Budownictwo *Construction*	1495	1425	1406	10,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles[Δ]*	3735	3236	3132	23,9
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	1050	970	954	7,3
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering[Δ]*	443	433	445	3,4
Informacja i komunikacja *Information and communication*	463	500	487	3,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	876	840	811	6,2
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*	198	204	211	1,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	2090	2051	2070	15,8
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	482	501	504	3,8
Edukacja *Education*	365	418	414	3,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	858	894	924	7,0
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	509	534	536	4,1

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.